

EĞİTİM BİLİMLERİ

11'Lİ
DENEME

ÇÖZÜMLER

Fatma Yaman Şirin

Mustafa Önen

1. Soruda eğitim programı hazırlanırken öğrencilerin gelişim özelliklerinin, bilişsel düzeylerinin, dikkat sürelerinin, ilgi alanlarının, hazırbulunuşluk düzeylerinin, güdülenme durumlarının, pekiştirme ve geri bildirim ihtiyaçlarının dikkate alınması gerektiği vurgulanmaktadır. Ayrıca bireysel farklılıklara uygun öğretim etkinliklerinin planlanmasından söz edilmektedir. Bu ifadelerin tamamı doğrudan öğrenme süreçleri ve öğrencinin psikolojik özellikleri ile ilgilidir.

Şimdi kavramsal olarak inceleyelim:

- Bilişsel gelişim → Öğrencinin düşünme ve anlama düzeyi (Piaget gibi gelişim kuramları)
- Dikkat süresi → Psikolojide öğrenmeyi etkileyen temel süreçlerden biridir
- Hazırbulunuşluk → Öğrenmeye hazır olma durumu, gelişimsel bir özelliktir
- Güdülenme (motivasyon) → Öğrenmenin gerçekleşmesinde temel psikolojik faktördür
- Pekiştirme ve geri bildirim → Davranışçı öğrenme kuramının temel unsurlarıdır
- Bireysel farklılıklar → Zekâ türleri, öğrenme stilleri, ilgi alanları vb.

Bu unsurlar eğitim programının:

- İçeriğinin nasıl düzenleneceğini
- Öğretim yöntemlerinin nasıl seçileceğini
- Öğrencilere nasıl yaklaşılacağını belirler.

Program geliştirmede temeller şunlardır:

- Felsefi temel → Eğitimin amaçları, değerler, insan anlayışı
- Tarihi temel → Geçmiş uygulamalar
- Ekonomik temel → İş gücü, üretim, ekonomik ihtiyaçlar
- Hukuksal temel → Yasa ve yönetmelikler
- Psikolojik temel → Öğrenme kuramları, gelişim özellikleri, bireysel farklılıklar

CEVAP D

2. Soruda öğretmenin uygulama süreci dikkatlice incelendiğinde şu aşamalar görülmektedir:

- Öğrencilere bir dizi sahnesi izletiliyor
- Öğrenciler birbirlerini görecektir şekilde oturuyorlar (çember düzeni).
- Öğretmen bir bayrak veriyor.
- Söz almak isteyen öğrenci bayrağı kaldırarak konuşuyor.
- Konuşmak istemeyene saygı duyuluyor.
- Amaç: Öğrencilerin tarihi karakterlerin duygu ve düşüncelerini anlamalarını sağlamak, yani empati geliştirmek.

Bu özellikler doğrudan Konuşma Halkası tekniğinin özellikleridir.

Konuşma Halkasının Özellikleri:

- Öğrenciler çember şeklinde oturur.
- Ortaya bir nesne (bayrak, kalem, top vb.) konur.
- Söz almak isteyen öğrenci o nesneyi alarak konuşur.
- Konuşmak istemeyen öğrenci zorlanmaz.
- Empati, sosyal beceri ve dinleme alışkanlığı geliştirilir.
- Duygular, düşünceler ve değerlendirmeler paylaşılır.

Soruda verilen tüm uygulama bu özelliklerle birebir örtüşmektedir.

B) Takrir (Anlatım yöntemi)

→ Öğretmenin düz anlatım yapmasıdır. Öğrenci merkezli değildir.

C) Gösteri

→ Bir işlemin nasıl yapıldığının uygulamalı gösterilmesidir. Burada böyle bir durum yoktur.

D) Drama

→ Doğaçlama canlandırma vardır. Öğrenciler rol yapar. Soruda canlandırma yapılmamıştır.

E) Rol Oynama

→ Öğrenciler belirli rollere girerek canlandırma yapar. Soruda rol dağıtımı ve canlandırma yoktur.

CEVAP A

3. Soruda öğretmenin yaptığı uygulama dikkatle incelendiğinde şu özellikler görülmektedir:

- Öğrenciler gerçek ortama götürülmeden önce hazırlık yapılmaktadır.
- Sınıf, alışveriş merkezine benzer şekilde düzenlenmiştir.
- Girişe x-ray cihazı görünümünde kutu yerleştirilmiştir.
- Güvenlik görevlisi konulmuştur.
- Gerçeklik düzeyi artırılmaya çalışılmıştır.
- Öğrenciler burada alışveriş merkezinde nasıl davranmaları gerektiğini uygulamalı olarak öğrenmiştir.

Bu özellikler doğrudan Benzetim (Simülasyon) tekniğini gösterir.

Benzetim (Simülasyon):

- Gerçek hayatta karşılaşılabilecek bir ortamın
- Sınıf içinde veya yapay bir ortamda
- Gerçeğe en yakın şekilde oluşturulmasıdır.
- Amaç, öğrencilerin riske girmeden gerçek durumu deneyimlemeleridir.
- Uygulamalı öğrenme sağlar.

Soruda öğretmen, öğrencileri doğrudan AVM'ye götürmek yerine:

- Sınıf ortamında AVM'nin bir modelini oluşturmuştur.
- Güvenlik ve x-ray gibi gerçekçi unsurlar eklemiştir.
- Öğrencilerin güvenli davranışları uygulayarak öğrenmesini sağlamıştır.

Bu durum tam olarak simülasyon örneğidir.

CEVAP A

4. Beyin fırtınası tekniğinin en temel ilkesi:

- Fikir üretme aşamasında eleştiri ve değerlendirme yapılmaz.
- Önemli olan fikirlerin niteliği değil, niceliğidir.

Şimdi sorudaki uygulamayı inceleyelim:

- Öğretmen problem belirlemiştir → Doğrudur. (Konu öğretmen tarafından belirlenebilir.)
- İki öğrenci tahtada yazmaktadır → Uygundur. (Sekreter görevlendirilebilir.)
- 10 dakika süre verilmiştir → Uygundur. (Süre sınırı olabilir.)
- Tartışma sonunda birlikte değerlendirme yapılmıştır → Doğrudur. (Değerlendirme ikinci aşamadır.)

Ancak kritik nokta şudur:

“Fikir birliği sağlandıkça iki öğrenci tarafından yazılır, aksi takdirde yazılmaz.”

Bu uygulama beyin fırtınasının en temel kuralını ihlal etmektedir.

Beyin fırtınasında:

- Tüm fikirler yazılmalıdır.
- Uçuk, sıra dışı, aykırı fikirler bile kaydedilmelidir.
- Fikir üretme aşamasında eleme yapılmaz.
- Eleştiri ve filtreleme son aşamaya bırakılır.

Burada ise fikirlerin yazılması için fikir birliği şartı getirilmiştir.

Bu durum:

- Öğrencilerin özgür düşünmesini engeller.
- Yaratıcılığı sınırlar.
- Azınlık fikirlerin ortaya çıkmasını engeller.
- Süreçte erken değerlendirme yapılmasına neden olur.

Bu da beyin fırtınasının ruhuna aykırıdır.

CEVAP D

5. I. Durum:

“Öğretmen öğrencilerine örnek durum vermesi ve bu durumdan yola çıkan öğrencilerin ilke ve genellemeğe ulaşması”

Buluş (Keşfetme) yöntemi:

- Öğretmen doğrudan bilgiyi vermez.
- Öğrenci sorular ve örnekler yoluyla ilke ve genellemeye kendisi ulaşır.
- Öğrenci bilgiye kendisi ulaşır.

Burada:

- Önce örnek veriliyor
- Öğrenciler örnekten hareketle ilkeye ulaşıyor

Bu, tümevarım yoludur ve doğrudan Buluş yönteminin özelliğidir.

I → Buluş

II. Durum:

“Öğretmenin ilke ve kavramı öğrencilere görsellerle destekleyerek vermesi.”

Sunuş (Anlamli öğrenme) stratejisi:

- Öğretmen önce ilke ve kavramı verir.
- Öğrencilere bilgiyi anlamli şekilde aktarır.
- Örgütleyiciler, materyal ve görseller kullanır.

Burada öğretmen:

- İlkeyi doğrudan veriyor.
- Görsellerle destekliyor.

Bilgi öğretmenden öğrenciye aktarılıyor.

II → Sunuş

III. Durum:

“Öğretmenin bir konunun işlenmesinde görsellerden, müzikten, dramadan ve sözel unsurlardan yararlanması”

Çoklu Zeka yaklaşımı:

- Her öğrencinin baskın zeka alanı vardır.
- Farklı zeka türlerine uygun farklı etkinlikler düzenlenmelidir.
- Sözel, görsel, müziksel, bedensel (drama) vb. farklı alanlara hitap edilir.

Burada:

- Görsel → Görsel zekâ
- Müzik → Müziksel zekâ
- Drama → Bedensel zekâ
- Sözel → Sözel zekâ

Birden fazla zekâ alanına hitap edilmektedir.

III → Çoklu Zeka

CEVAP B

6. Soruda öğretmen adaylarının mezun olduktan sonra ulusal düzeyde merkezi bir sınava girdikleri belirtilmektedir. Bu sınavda:

- Mesleki bilgi, beceri ve yeterlikler ölçülüyor.
- Amaç, öğretmenlik yapabilecek asgari yeterliliğe sahip olanları belirlemek.
- Belirlenen düzeyde puan alanlar başarılı sayılıyor.
- Başarılı olanlar sertifika alıp göreve başlayabiliyor.
- Başarısız olanlar atanamıyor.

Burada değerlendirme süreci:

- Sürecin sonunda yapılıyor.
- Kişiler hakkında geçti/kaldı, atanır/atanamaz, sertifika alır/alamaz şeklinde kesin bir karar veriliyor.
- Amaç, bir yargıya varmak ve hüküm vermek.

Bu özellikler değer biçmeye dayalı (summatif) değerlendirmeyi tanımlar.

A) Tanıma ve yerleştirme: Sürecin başında öğrenciyi tanımak için yapılır (hazır bulunuşluk).

B) Biçimlendirme: Süreç içinde eksikleri görmek ve geliştirmek için yapılır.

D) Mutlak değerlendirme: Önceden belirlenmiş ölçüte göre değerlendirmedir (bu yönü vardır ancak soru amaca göre sormaktadır).

E) Bağıl değerlendirme: Adayları birbirine göre sıralamadır.

Soru özellikle "amacına göre" değerlendirme türünü soruyor. Amaç; karar vermek, sertifika verip vermemek, yani yargılamak ve hükmetmektir. Bu nedenle doğru cevap Değer biçmedir.

CEVAP C

7. Soruda öğretmen;

- Açık uçlu sınav yapmıştır (puanlama öznel olabilir).
- Öğrenci isimlerini gizlemiştir.
- Bir hafta sonra tekrar okuyarak puanları gözden geçirmiştir.
- Başka bir öğretmene de okutmuştur.

Bu uygulamalar güvenilirliği artırmaya yöneliktir.

Öğretmenin kendi cevap kağıdını tekrar okuması:

Öğretmenin cevap kağıtlarını tekrar okuyup puanlamayı gözden geçirmesi, kendi puanlamasındaki tutarlılığı kontrol etmeye yöneliktir.

Bu durum:

Puanlama güvenilirliği

(yani aynı puanlayıcının farklı zamanlarda verdiği puanların tutarlılığı) ile ilgilidir.

Cevap kağıdını başka öğretmene okutması:

Aynı kağıtların başka bir öğretmen tarafından da değerlendirilmesi:

Puanlayıcılar arası güvenilirliği artırmaya yöneliktir. Amaç, farklı puanlayıcıların benzer sonuç verip vermediğini kontrol etmektir.

CEVAP B

8. Sözlü Sınav:

Sözlü yoklamalar için:

- Açık uçlu olmalı
- Üst düzey düşünme becerilerini ölçmeli
- Sorular net ve sınırlandırılmış olmalı
- Gereksiz geniş ve muğlak ifadeler olmamalı

A1:

“Karadeniz ve Akdeniz bölgesinin özelliklerini kıyaslayınız?”

Çok geniş ve sınırları belli değil.

→ Hangi özellikler? İklim mi? Yer şekilleri mi? Ekonomi mi?

A2:

“Karadeniz ve Akdeniz bölgesini iklim ve yer şekilleri özellikleri bakımından kıyaslayınız.”

- Kapsam sınırlandırılmıştır.
- Ne açısından karşılaştıracağı net belirtilmiştir.
- Üst düzey düşünme (karşılaştırma) içerir. Bu nedenle sözlü için A2 seçilir.

Yazılı Sınav:

Yazılı yoklamalarda:

- Gereksiz açıklama yapılmamalıdır.
- Soru net ve doğrudan olmalıdır.
- İpucu verilmemelidir.

B1:

“Türkiye'nin 7 bölgesinden biri olan, kuzeyde yer alan ve Karadeniz bölgesine kıyası olması sebebiyle...”

- Gereksiz açıklama var.
- Soru kökü fazla ipucu içeriyor.
- Uzun ve karmaşık.

B2:

“Karadeniz bölgesinin yağış rejimi hakkında bilgi veriniz.”

- Kısa
- Açık
- Gereksiz ifade yok

Bu nedenle yazılı için B2 seçilir.

Kısa Cevaplı Test:

Kısa cevaplı testler için:

- En fazla 3 boşluk olmalı
- Başta ve sonda boşluk olmamalı
- İpucu verilmemeli
- Boşluk uzunlukları benzer olmalı

C1:

“Karadeniz bölgesinde iklimi hakimdir.”

- Ortada boşluk var
- Başta ve sonda boşluk yok
- Tek ve net cevap var
- Bilgi düzeyi ölçer

C2:

“..... bölgesinde karasal iklim hakimdir.”

Boşluk başta

→ Görseldeki kurala göre başta boşluk konulmamalıdır.

Bu nedenle kısa cevaplı test için C1 seçilir.

CEVAP C

9. Soruda öğretmen;

- Doğal kaynakların azalmasını,
- Enerji tüketimini,
- Geri dönüşüm uygulamalarını,
- Üretim ve tüketim alışkanlıklarının doğa üzerindeki etkilerini,
- Gelecek kuşakların bu durumdan nasıl etkileneceğini,
- Bireysel ve toplumsal sorumlulukları,
- Ekonomik kalkınma ile çevre koruma arasındaki dengeyi öğrencilerine sorgulatmaktadır.

Bu unsurlar;

- Doğal kaynakları bilinçli kullanma,
- Çevresel, ekonomik ve toplumsal boyutları birlikte değerlendirme,
- Gelecek nesilleri düşünme,
- Sorumlu tüketim davranışı geliştirme becerilerini kapsamaktadır.

Bu özellikler sürdürülebilirlik okuryazarlığının temel bileşenleridir. Çünkü bu okuryazarlık türü; bireyin çevresel, ekonomik ve toplumsal dengeyi gözeterek bilinçli kararlar almasını ve sorumlu davranış geliştirmesini hedefler.

Diğer seçenekler incelendiğinde:

Finansal okuryazarlık yalnızca ekonomik kararlarla ilgilidir.

Medya okuryazarlığı medya içeriklerini analiz etmeye yöneliktir.

Veri okuryazarlığı verileri toplama ve yorumlama ile ilgilidir.

Dijital okuryazarlık dijital araçları bilinçli kullanmayı kapsar.

CEVAP D

10. Zenginleştirme, akranlarına göre daha ileri düzeyde olan öğrenciler için öğretim programını derinleştirme ve genişletme amacı taşıyan bir farklılaştırma stratejisidir. Bu kapsamda öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini geliştirmesi, bağımsız araştırma yapması, disiplinler arası çalışmalar yürütmesi, özgün ürünler ortaya koyması ve mentörlük desteği alması gibi uygulamalar zenginleştirme etkinlikleri arasında yer alır.

Seçenekler incelendiğinde:

A şıkkı disiplinler arası proje çalışması içerdiği için zenginleştirmedir.

B şıkkı bağımsız araştırma görevi verdiği için zenginleştirmedir.

C şıkkı üst düzey düşünme ve özgün ürün ortaya koymayı amaçladığı için zenginleştirmedir.

D şıkkı mentörlük ve derinlemesine çalışma içerdiği için zenginleştirmedir.

E şıkkında ise konuyu anlamakta zorlanan öğrenciler için ek tekrar, daha yapılandırılmış öğretim ve ek destek sağlanmasından söz edilmektedir. Bu durum, ileri düzey öğrencileri geliştirmeye değil; öğrenme güçlüğü yaşayan ya da daha fazla zamana ihtiyaç duyan öğrencileri desteklemeye yöneliktir. Dolayısıyla E seçeneği destekleme uygulamasıdır, zenginleştirme değildir.

CEVAP E

11. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde eğilimler; entelektüel, sosyal ve benlik eğilimleri olarak sınıflandırılmıştır.

Benlik eğilimleri, bireyin içsel özelliklerini ve kişiliğini sergileme biçimini ifade eder. Bu kapsamda:

- Merak
- Bağımsızlık
- Azim ve kararlılık
- Kendine inanma (öz yeterlilik)
- Kendine güvenme (öz güven)

benlik eğilimleri arasında yer almaktadır. Bu eğilimler bireyin kendi potansiyelini fark etmesi, iç motivasyonu ve öz düzenleme becerileri ile ilgilidir.

Seçenekler incelendiğinde:

- A) Merak → Benlik eğilimidir.
- B) Bağımsızlık → Benlik eğilimidir.
- C) Azim ve kararlılık → Benlik eğilimidir.
- D) Kendine inanma (öz yeterlilik) → Benlik eğilimidir.
- E) Empati → Benlik eğilimi değildir. Sosyal eğilimdir.

Empati, bireyin başkalarının duygularını anlayabilme ve sosyal ortamda uygun tepkiler verebilme becerisidir. Bu nedenle sosyal eğilimler kapsamında yer alır.

CEVAP E

12. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne göre ölçme ve değerlendirme süreci;

- Geliştirilmek istenen bilgi ve becerilere bağlı olarak planlanmalıdır.
- Öğrenci farklılıkları dikkate alınarak çeşitlendirilmelidir.
- Beceri temelli öğrenme çıktıları için gerçek hayatla ilişkili performans görevleri kullanılmalıdır.
- Değerlendirme kriterleri açık ve net biçimde tanımlanmalıdır.
- Öğrencilerin ölçme ve değerlendirme süreçlerine aktif katılımı sağlanmalıdır.

C şıkkı ise yanlıştır. Çünkü modelde öğrencilerin aktif olarak ölçme ve değerlendirme süreçlerine katılımı sağlanmalıdır ifadesi yer almaktadır.

CEVAP C

13. Milli Eğitim Bakanlığı teşkilat yapısına göre Olgunlaşma Enstitüleri, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı yaygın eğitim kurumları arasında yer almaktadır.

Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'nün Görevleri:

Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'nün temel görev ve yetkileri şunlardır:

1. Zorunlu eğitim dışında eğitimi yaygınlaştırmak:

Eğitim ve öğretimi hayat boyu devam edecek şekilde yaygınlaştırmak amacıyla çalışmalar yapmak, uygulamak, izlemek ve değerlendirmek.

2. Yaygın ve açık öğretim hizmetlerini yürütmek:

Yaygın eğitim ve öğretim ile açık öğretim hizmetlerini planlamak ve yürütmek.

3. Yaygın eğitim yoluyla eğitim vermek:

Örgün eğitim sistemine girmemiş, herhangi bir eğitim kademesinden ayrılmış veya bitirmiş vatandaşlara genel, meslekî ve teknik alanlarda yaygın eğitim hizmeti sunmak.

4. Program ve materyal hazırlamak:

Yaygın eğitim kurumlarının programlarını, ders kitaplarını ve eğitim araç-gereçlerini hazırlamak veya hazırlatmak ve Talim ve Terbiye Kuruluna sunmak.

5. Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne Bağlı Yaygın Öğretim Kurumları

1. Halk Eğitimi Merkezleri

- o Hayat boyu öğrenme kapsamında kurslar düzenler.
- o Meslek edindirme, kişisel gelişim ve sosyal-kültürel eğitim faaliyetleri yürütür.

2. Olgunlaşma Enstitüleri

- o Kültürel değerleri ve geleneksel sanatları araştırır, geliştirir ve arşivler.
- o Gelecek kuşaklara aktarımını sağlar.
- o Ulusal ve uluslararası tanıtım faaliyetleri yürütür.

- o Araştırma, tasarım, üretim, tanıtım ve pazarlama birimleri bulunabilir.

- o Sanatsal ağırlıklı eğitim ve üretimi birlikte yürütür.

- o Denklik ve belge programları uygulayabilir.

3. Mesleki ve Teknik Açık Öğretim Okulu

- o Uzaktan eğitim teknolojilerini kullanır.
- o Kurs ve sertifika programları uygular.

CEVAP C

14. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (Madde 319); Bakanlığın bilimsel danışma ve inceleme organıdır. Görevleri genel olarak:

- Eğitim sistemini, öğretim plan ve programlarını ve ders kitaplarını hazırlamak, incelemek ve geliştirmek,
- Bakanlık birimlerince hazırlanan program ve kitapları incelemek ve sonucunu Bakan'a sunmak,
- Yurtdışı diploma ve öğrenim belgelerinin derece ve denkliklerine ilişkin ilke kararlarını Bakan onayına sunmak,
- Eğitim ve öğretimle ilgili konularda Bakanlığın diğer birimleri ile iş birliği yapmak şeklindedir.

E Seçeneğinde "Bakanlığın görev alanına giren konularda Bakanlık personeline, Bakanlık okul ve kurumlarına, özel öğretim kurumlarına ve gerçek ve tüzel kişilere rehberlik etmek" ifadesi yer almaktadır. Bu görev, Talim ve Terbiye Kuruluna değil, Teftiş Kurulu Başkanlığına (Madde 320) aittir.

Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın görevleri arasında:

- Rehberlik etmek,
- Denetim yapmak,
- Hizmetleri kontrol ve analiz etmek,
- Raporlamak bulunmaktadır.

CEVAP E

15. Oluşturulan senaryoda maddi imkânsızlıklar ve sürekli yer değiştirme gibi nedenlerle eğitim hayatı aksama riski taşıyan bir öğrencinin, devlet tarafından burs, ücretsiz materyal, rehberlik desteği ve kolaylaştırılmış kayıt işlemleri gibi uygulamalarla diğer öğrencilerle eşit şartlarda eğitim almasının sağlandığı görülmektedir.

Bu durum, Türk Millî Eğitiminin temel ilkelerinden “Fırsat ve İmkân Eşitliği” ilkesine dayanmaktadır.

Fırsat ve İmkân Eşitliği (Madde 8) ilkesine göre:

- Eğitimde kadın, erkek herkese eşit fırsat ve imkân sağlanır.
- Maddi imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin en yüksek eğitim kademelerine kadar öğrenim görmeleri için burs, kredi, yatılılık gibi destekler sağlanır.
- Özel eğitime ve korunmaya muhtaç çocuklar için özel tedbirler alınır.

Senaryoda da öğrencinin:

- Maddi yetersizlikleri giderilmiş,
- Eğitimine kesintisiz devam etmesi sağlanmış,
- Diğer öğrencilerle eşit koşullarda öğrenim görmesi desteklenmiştir.

CEVAP D

16. Paragrafta öğretmen merkezîyeti, öğrencinin süreçte pasif olması ve konu alanlarının öğretmesinden bahsedilmektedir. Esasîcilikte de temel amaç bilimsel gerçeklerin öğretmen tarafından etkili sunum teknikleri ile bireye aktarılmasıdır.

CEVAP B

17. Sınıfta istenmeyen davranışların önlenmesinde bir öğrencinin ara sıra yaptığı davranıştan bahsedilmektedir. Bu nedenle ilk olarak görmezden gelme, sonra sözel olmayan uyarıcı kullanma ve en son da sözel olan uyarıcı kullanılarak bu durum ortadan kaldırılmaya çalışılır.

CEVAP B

18. Sınıf yönetiminde çağdaş anlayışa sahip olan bir öğretmen

Öğrencisine tarafsız davranır,

Ben dilini ve empatik dili kullanır,

Bireye ve bireysel farklılıklara saygı duyar,

Rehberlik servisi ile iş birliği yapar,

Öğrencinin içinde bulunduğu gelişim sürecini dikkate alır.

Öğrencilere sürekli yönlendirme yapmak uygun değildir.

CEVAP D

19. Oran – ölçek; objelerin büyüklüğüyle ilgili ilkedir. Bir objenin, diğer objeler ve bütünle arasındaki ilişkiye göre objenin büyük, orta, küçük, ağır, hafif olduğu gibi duygular oluşturur. Objelerin hangi özelliğiyle ilgili oranlama yapılmak isteniyorsa, bu özelliğin doğru olarak algılanabilmesi için tanıdık başka bir obje ile ölçeklendirilmesi gerekir.

CEVAP B

20. İnfomal denge asimetrikliktir. İnfomal denge, daha dinamik ve izleyenin dikkatini görsele daha çok çeken bir düzenlemedir. Ağırlık yaklaşık her iki tarafta da eşit olmakla birlikte, her iki tarafta farklı öğeler kullanılır. Verilen paragrafta Sultan Öğretmen öğrencilerinin ellerine eşit büyüklükte poşetler vererek doldurmalarını istemiş, öğrenciler ise farklı cisimlerle doldurmuştur. Ağırlık denklığı sağlanmış fakat farklı cisimlerle sağlanmıştı. Bu nedenle kullanılan ilke infomal dentedir. Ders işleme aşamaları incelendiğinde ise, "Nesne/ varlığı miktarını ayırt eder." kazanımı verilmiştir yani öğrenciler hedeften haberdar edilmiştir. Öğretmen elinde farklı materyaller ile geldiği için öğrencilerin dikkatini çekmiştir. Öğrencilere poşetler verilmiş ve öğrenciler sürece bizzat dahil edilmiştir. Bu nedenle etkin katılım da sağlanmıştı. Sorular sormuş doğru cevap veren öğrencilerin panolarına yıldız yapıştırmıştır. Bu esnada ise pekiştireç kullanmıştır. Fakat süreçte ön bilgileri hatırlatma etkinliğine yer verilmemiştir.

CEVAP E

21. Öğretmen 8A sınıfında öğrencilerinin sadece görme duyusu ile öğrenmelerini sağlamış fakat 8B sınıfında doğrudan doğruya yaşantı edinmelerine olanak tanıyarak tüm duyu organlarını öğrenmede kullanmalarını sağlamıştır. Bu nedenle I. öncül yanlış, II. öncül doğrudur. Tüm duyu organlarını kullanan öğrenci daha somut yaşantılara sahip olur. Fakat duyu organı sayısı azaldıkça öğrenmelerin zihinde somutlaşması da zorlaşır, bu nedenle III. öncül de doğrudur.

CEVAP D

22. Gelişim kalıtım ve çevrenin bir ürünüdür. Kalıtım yoluyla gelen potansiyel çevre ile ortaya çıkar. Psikolojik danışmanın söyledikleri zekâ kalıtım yoluyla getirilen bir özelliktir. Bir çocuğun zekâ kapasitesini tam olarak kullanabilmesi için çevre ile etkileşimde olması gerekir.

CEVAP C

23. Seçenekler incelendiğinde; işlem öncesi dönemde yapaycılık görülmekte, bu dönemde çocukların yapabildiklerinden daha çok yapamadıkları durumlar yer almakta, dil gelişimi çok hızlı ve ben merkeziyetçilik görülmektedir. Fakat ilk deneme yanılma duyu motor döneminde yapılmaktadır.

CEVAP E

24. Yer (yön) değiştirme: Yönetiminde zorlanılan duygu, ait olduğu nesneyle hiç ilişkisi olmayan başka bir nesneye yöneltilir. Kişi asıl nesnesine yönelmediği bir duyguyu (öfke gibi) bir başka nesneye yöneltir. Bu nesne bir eşya ya da insan olabilir. Ebeveynlerine ve aile büyüklerine karşı derin bir öfke duygusu yaşayan bir gencin bu öfkesini toplumdaki otorite figürlerine karşı göstermesi yön değiştirmedir. Ümit Bey'in aslında patronuna kızıp karısına ve çocuklarına bağırması yer değiştirme ile açıklanır.

CEVAP D

25. Öğrenme, yaşantılar sonucu organizmada meydana gelen nispeten kalıcı izli davranış değişikliğidir. Seçenekler incelendiğinde A, B, C ve E seçeneği öğrenme ürünü iken D seçeneğindeki bir reflekstir. Refleksler doğuştan getirilen istemsiz kas hareketleridir yani öğrenme değildir.

CEVAP D

26. Gestalt Akımı'na göre öğrenme bütünden parçaya doğrudur. Bütün parçalardan daha anlamlı ve önemlidir. Bu akıma göre duyum ve algılar bir bütünlük içindedir. Şekil-zemin, tamamlama, süreklilik, algıda seçicilik, algıda değişmezlik, gibi algı yasaları da vardır.

CEVAP C

27. Davranışçı Kuram'a göre öğrenme çevresel faktörlerle gerçekleşir. Öğrenme uyarıcı tepki bağı arasında gerçekleşir. Organizma dışarıdan gelen uyarıcılara tepkiler göstererek öğrenme gerçekleşir. Yani organizma pasif alıcıdır, aktif değildir. Organizmanın gözlemlenebilen ölçülebilir davranışlarını inceler yani sonuç odaklıdır.

Bilişsel Kuram'a göre öğrenme bilişsel süreçlerle gerçekleşir. Öğrenme basit bir uyarıcı tepki bağı arasında gerçekleşmez. Birey dışarıdan gelen uyarıcıyı algılar, kavrar ve sonra tepki gösterir yani birey öğrenmede pasif değil aktiftir.

Bilişsel Kuramda öğrenmede içsel motivasyon etkili iken Davranışçı Kuramda dışsal motivasyon etkilidir.

CEVAP B

28. Krize Müdahale Edici rehberlik; kriz durumlarında (doğal afet, şiddet, taciz, tecavüz, ölüm, intihar, ihmal ve istismar, yakın kaybı, madde bağımlılığı, vb.) yapılan rehberlik işlevidir. Soruda da psikososyal destek hizmetlerinin açıklaması verildiği için cevap krize müdahale edici rehberliktir.

CEVAP B

29. Eğitsel rehberlik öğrenmektir, yani öğrenme eksiklerini gidermek, öğrenme kapasitesini arttırmak, öğrenme alanlarının keşfedilmesi ve aktif bir şekilde kullanılmasını içermektedir.

Meslek seçimi, meslek tanıtımı, meslekle ilgili içerikler mesleki rehberlik kapsamındadır.

Bireyin kendini tanıması, içsel süreçleri, bireyin sosyal ilişkileri, etkili iletişim yolları kişisel-sosyal rehberlik kapsamındadır.

Soruda da verimli ders çalışma yolları ve öğrenme gücünü yaşayan öğrencilerin belirlenmesi eğitsel rehberlik kapsamındadır.

CEVAP C

30. Sorumluluk ve görev bilinci, otokontrol becerileri, atılganlık becerileri, iletişim becerileri, sorun çözme becerileri ve çatışma çözme becerilerini geliştirmek, iletişim becerileri konu alanına göre kişisel-sosyal rehberlik kapsamında yer almaktadır.

CEVAP D

1. Soruda verilen özellikleri adım adım inceleyelim:

- 17. yüzyılda yaşamıştır.
- Modern eğitimin kurucularından biri kabul edilir.
- Eğitimin doğaya uygun olması gerektiğini savunmuştur.
- Öğrenmede duyuların önemini vurgulamıştır.
- Eğitimi dört basamağa ayırmıştır.
- “Eğitim evrenseldir” anlayışını benimsemiştir.
- Kız ve erkeklerin eşit eğitim alması gerektiğini savunmuştur.
- Öğretmeni bilgi aktaran değil, rehber olarak tanımlamıştır.
- “Didactica Magna” ve “Orbis Sensualium Pictus” adlı eserlerin yazarıdır.

Bu özellikler doğrudan John Amos Comenius’a aittir.

Özellikle:

- “Didactica Magna” eseri
- “Orbis Sensualium Pictus” (ilk resimli çocuk kitabı)
- Eğitimin evrenselliği
- Duyulara dayalı öğretim anlayışı Comenius’un temel görüşlerindedir.

CEVAP C

2. İstasyon tekniğinin temel özelliği, başlatılmış bir çalışmanın gruplar tarafından sırayla devam ettirilmesi ve tamamlanmasıdır.

Bu yöntemde:

- Birden fazla istasyon (köşe) oluşturulur.
- Her istasyonda farklı ama birbiriyle ilişkili etkinlikler bulunur.
- Gruplar belirli süre çalışır.
- Süre bitince gruplar yer değiştirir ve diğer grubun çalışmasını devam ettirir.
- En sonunda etkinlik tamamlanmış olur.

Soruda verilen uygulamada:

- Üç köşe oluşturulmuştur. (Doğru)
- Her masada ayrı etkinlik vardır. (Doğru)
- 10’ar dakika süre verilmiştir. (Doğru)
- Öğrenciler heterojen gruplara ayrılmıştır. (Doğru)

Ancak, Öğrenciler etkinlik süresince sadece bir köşede çalışmışlardır.

Bu durum istasyon tekniğine aykırıdır. Çünkü istasyon tekniğinde gruplar süre sonunda yer değiştirir ve diğer grubun çalışmasını sürdürür. Tek köşede kalmak, istasyon tekniğinin temel mantığını bozar.

CEVAP E

3. Sunuş (Anlamalı Öğrenme) Stratejisinin Basamakları Hatırlayalım:

1. Öğretmen ilke ve kavramı verir.
2. Öğretmen Alt kavramları verir.
3. Öğretmen örnek verir.
4. Öğretmen örnek olmayan durum verir.
5. Öğrenciden ilke ve kavramı açıklaması istenir.
6. Öğrenciden örnek vermesi istenir.
7. Öğrenciden örnek olmayan durum vermesi istenir.

Sorudaki sıralama:

- I. Temel kavramları vermiş
- II. Alt kavramları vermiş
- III. Öğrencilere örnekler vermiş
- IV. Öğrencilere örnek olmayan durum vermiş
- V. Öğrencilerin ilke ve kavramı kendilerinin açıklamasını istemiştir
- VI. Öğrencilerden örnek olmayan durum istemiştir
- VII. Öğrenciler ek örnek vermiştir

Buradaki hata şu noktadadır:

Sunuş stratejisinde öğrenci önce örnek verir, sonra örnek olmayan durum verir. Bu iki basamak yer değiştirmelidir.

CEVAP E

4. Kartopu (Piramit) tekniği, öğrencilerin bir konu ya da problem hakkında düşüncelerini aşamalı olarak büyüyen gruplar içinde paylaşımlarına dayanan bir tartışma tekniğidir. Süreç, öğrencilerin önce bireysel olarak düşünmeleriyle başlar; ardından ikili gruplar oluşturularak fikirler paylaşılır. Daha sonra bu gruplar birleşerek dörderli ve sekizerli gruplara dönüşür ve her aşamada görüşler karşılaştırılıp geliştirilir. En sonunda tüm sınıf düzeyinde ortak bir sonuca ulaşılır. Bu teknik, tıpkı küçük bir kartopunun yuvarlandıkça büyümesi gibi, düşüncenin aşama aşama genişlemesini sağlar.

Soruda öğretmen, öğrencilere önce bireysel düşünme fırsatı vermiş, ardından ikili, dörderli, sekizerli ve en sonunda tüm sınıf tartışması yaptırmıştır. Bu uygulama Kartopu tekniğinin aşamalarıyla birebir örtüşmektedir. Bu nedenle doğru cevap Kartopu seçeneğidir.

CEVAP A

5. Beyin fırtınası tekniği, bir problemin çözümü için kısa sürede çok sayıda fikir üretmeyi amaçlayan, yaratıcı düşünmeyi teşvik eden bir tekniktir. Bu süreçte önemli olan fikirlerin niteliği değil, niceliğidir. Fikir üretme aşamasında hiçbir değerlendirme yapılmaz, eleştiri kapı dışı edilir ve söylenen her fikir ayırım yapılmaksızın tahtaya yazılır. Değerlendirme aşaması ise fikir üretimi tamamlandıktan sonra, sınıfla birlikte yapılır.

Soruda öğretmen önce soru cümlesini vermiş (I) ve öğrenciler 5–6 dakika boyunca akıllarına gelen fikirleri söylemişlerdir (II). Bu iki adım beyin fırtınası tekniğine uygundur. Ancak öğretmenin sadece uygun gördüğü fikirleri yazıp diğerlerini yazmaması (III) hatalıdır. Çünkü bu teknikte ayıklama yapılmaz, tüm fikirler yazılır. Ayrıca öğrenciler görüş bildirdikçe değerlendirme yapılması (IV) da yanlıştır. Değerlendirme, fikir üretme aşamasından sonra yapılmalıdır.

Bu nedenle öğretmenin yaptığı hatalar III ve IV numaralı işlemlerdir.

CEVAP B

6. Dolaylı ölçme, ölçülmek istenen özelliğin doğrudan değil, o özellik ile ilişkili başka göstergeler aracılığıyla ölçülmesidir. Eğitimde zeka, yetenek, ilgi, tutum ve beceri gibi özellikler doğrudan gözlemlenip sayısallaştırılmaz; bu nedenle testler, performans görevleri ve derecelendirme yönergeleri aracılığıyla ölçülür. Yani ölçülen özellik ile kullanılan ölçme aracı aynı değildir.

Soruda müzik eğitimi kurumuna öğrenci seçmek amacıyla adaylara genel yetenek sınavı uygulanmaktadır. Adayların müziksel işitme, ritim, ezgi ve performans gibi alanlardaki yeterlilikleri ölçülmektedir. Bu özellikler doğrudan ölçülebilen fiziksel özellikler değildir; performansları değerlendirmek için önceden hazırlanmış bir puanlama yönergesi kullanılmıştır. Ayrıca üç uzman tarafından değerlendirme yapılarak nesnellik artırılmaya çalışılmıştır. Burada ölçülen özellik “müzik yeteneği”, kullanılan araç ise “puanlama yönergesi”dir. Özellik ile ölçme aracı aynı olmadığı için bu işlem dolaylı ölçmedir.

CEVAP B

7. Yapı geçerliği, bir testin ölçmeyi amaçladığı kuramsal yapıyı gerçekten ölçüp ölçmediği ile ilgilidir. Testin bilenle bilmeyeni ayırt edebilmesi, ölçülen yapıya hizmet ettiğini ve amaca uygun ölçüm yaptığını gösterir. Yapı geçerliğinde temel amaç, testin hedeflenen özelliği ölçmesi ve başka özelliklerle karışmamasıdır.

I. Bir testte bilenlerle bilmeyenleri ayırma gücüne bakılması → Bu, testin ölçtüğü yapıya hizmet edip etmediğini gösterir ve yapı geçerliği kapsamında değerlendirilir.

II. Bir testin maddelerinin kazanımları temsil etme gücüne bakılması → Bu kapsam geçerlidir.

III. Bir testte dereceli puanlama anahtarı kullanılıp kullanılmadığına bakılması → Bu, ölçme aracının puanlama güvenilirliği ile ilgilidir.

IV. Testin gelecekteki başarı düzeyini tahmin etme gücüne bakılması → Bu yordama (ölçüt) geçerlidir.

Bu nedenle yalnızca I numaralı ifade yapı geçerliği çalışmasına örnektir.

CEVAP A

8. Bu soruda Telman'ın iki farklı dersteki başarısını, bulunduğu grubun içindeki konumuna göre karşılaştırmamız istenmektedir. Farklı testlerde alınan ham puanlar doğrudan karşılaştırılmaz; çünkü her testin ortalaması ve dağılımı farklı olabilir. Bu nedenle standart puan (özellikle Z puanı) hesaplanması gerekir.

Z puanı hesaplanırken iki temel bilgiye ihtiyaç vardır:

- Aritmetik ortalama (merkezi eğilim ölçüsü)
- Standart sapma (dağılımın yayılma ölçüsü; soruda varyans verilmiştir, varyans standart sapmanın karesidir ve yayılım hakkında bilgi verir)

Z puanı formülü:

Öğrencinin ham puanı- Ortalama / Standart sapma

Bu nedenle öğrencinin grup içindeki yerini belirlemek için hem aritmetik ortalama (I) hem de varyans/standart sapma bilgisine (II) ihtiyaç vardır.

Mod (III) ise en sık görülen değeri gösterir ve standart puan hesaplamada kullanılmaz.

CEVAP C

9. Soruda öğretmen; öğrencilerin harçlıklarını planlamalarını istemiş, gelir-gider dengesini kurmalarını sağlamış, gereksinim ve istek ayırımı yaptırmış, tasarrufun önemini tartıştırmış ve yatırım araçlarını araştırmalarını istemiştir. Ayrıca banka işlemleri ve para yönetimi konusunda bilinç kazandırmaya yönelik sorular yönelmiştir.

Bu etkinliklerin tamamı bireyin parasını bilinçli kullanması, birikim yapması, gelir-gider dengesini kurması ve uzun vadeli planlama yapabilmesi ile ilgilidir. Yani öğrencilerin para yönetimi konusunda bilgi, beceri ve farkındalık kazanmaları hedeflenmiştir. Bu nedenle öğretmenin geliştirmek istediği okuryazarlık türü Finansal okuryazarlıktır.

CEVAP D

10. Soruda öğretmenin uygulaması incelendiğinde, öğrencilerden bir konuyu altı farklı düşünme başa- sınağı doğrultusunda ele almaları istenmektedir. Öğrenciler önce konuyu tanımlamakta, sonra karşılaştırmakta, ilişkilendirmekte, analiz etmekte, uygulamakta ve son olarak tartışmaktadır. Bu aşamalar, bir küpün altı yüzüne yerleştirilen altı farklı yönergeye dayalı düşünme süreçlerini ifade eder.

Küpleme tekniği, bir konunun altı farklı bakış açısıyla ele alınmasını sağlayan, öğrencilerin farklı bilişsel düzeylerde düşünmelerine imkân tanıyan farklılaştırılmış bir öğretim tekniğidir. Özellikle Farklılaştırma Modülü kapsamında, öğrencilerin hazırbulunmuşluk düzeylerine, ilgi alanlarına ve öğrenme profillerine göre uyarlanabilmesi nedeniyle tercih edilir. Soruda da öğretmen, konuyu altı aşamalı yapılandırılmış bir süreçle ele alarak çok yönlü düşünmeyi hedeflemiştir.

CEVAP D

11. Soruda üç farklı öncül verilmiştir ve bu öncüllerde yer alan açıklamaların “Yetkin ve Erdemli İnsan” öğrenci profili bileşenlerinden hangilerine karşılık geldiği sorulmaktadır.

Birinci öncüde insanın ruh ve beden bütünlüğü içinde ele alınması, fiziksel ve duygusal yönlerin birlikte değerlendirilmesi, bireyin iç dünyasının gelişimi ve dengeli bir insan olması üzerinde durulmuştur. Bu açıklamalar insanın varlık bütünlüğüne, yani ruh–beden birliğine odaklanmaktadır. Bu da ontolojik bütünlüğe karşılık gelir.

İkinci öncüde bilgiye ulaşma yolları, nasıl düşünüldüğü, bilginin sorgulanması, eleştirel ve analitik düşünme, problem çözme ve merak gibi unsurlar vurgulanmıştır. Bu ifadeler bilginin doğası, bilgiye ulaşma ve bilgiyi işleme süreçleri ile ilgilidir. Bu da epistemolojik bütünlüğü ifade eder.

Üçüncü öncüde değer yargıları, iyi–kötü ayrımı, estetik bakış, erdemli davranış ve toplumsal sorumluluk gibi kavramlar öne çıkarılmıştır. Bu içerik değerler alanına, yani ahlaki ve estetik yönelimlere ilişkindir. Bu da aksiyolojik bütünlüğe karşılık gelir.

Bu nedenle doğru sıralama:

Ontolojik – Epistemolojik – Aksiyolojik

CEVAP D

12. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nde okuryazarlık becerileri üç aşamada ele alınmaktadır: farkındalık, işlevsellik ve eylemsellik.

Kültür okuryazarlığında doğru sıralama şu şekildedir:

- Farkındalık: Kültürü kavrama
- İşlevsellik: Kültürel etkileşim
- Eylemsellik: Kültürü sürdürme

Soruda V numaralı öncüde ise:

- Farkındalık: Kültürü kavrama (Doğru)
- İşlevsellik: Kültürü sürdürme (Yanlış)
- Eylemsellik: Kültürel etkileşim (Yanlış)

Burada işlevsellik ve eylemsellik düzeyleri yer değiştirmiştir. Kültürel etkileşim işlevsellik düzeyine, kültürü sürdürme ise eylemsellik düzeyine aittir.

CEVAP E

13. Soruda, öğrencilerin ilgi, yetenek ve başarı durumlarının rehberlik servisi tarafından belirlenerek uygun alanlara (fen, sanat, spor vb.) yerleştirildiği belirtilmiştir.

Türk Millî Eğitimi’nin yöneltme ilkesi, öğrencilerin ilgi, istidat ve kabiliyetleri doğrultusunda uygun programlara veya alanlara yerleştirilmesini esas alır. Amaç, her öğrencinin kendi özelliklerine en uygun eğitim ortamında gelişimini sağlamaktır.

Verilen örnekte de öğrenciler;

- Akademik başarılarına,
- İlgi alanlarına,
- Yeteneklerine göre farklı eğitim alanlarına yönlendirilmektedir.

Bu durum doğrudan Yöneltme İlkesi ile örtüşmektedir.

CEVAP D

14. Soruda, Türk Millî Eğitim Sisteminin genel yapısının, merkez ve taşra teşkilatının, örgün ve yaygın eğitim kurumlarının esaslarının ve temel ilkelerinin hangi kanunla belirlendiği sorulmaktadır.

Bu kapsamlı düzenlemeler, eğitim sisteminin amaçlarını, temel ilkelerini, eğitim türlerini ve genel esaslarını belirleyen temel çerçeve kanunda yer almaktadır. Bu kanun 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'dur.

Diğer seçenekler incelendiğinde:

- 222 Sayılı Kanun, ilköğretimle ilgili hükümleri düzenler ancak tüm eğitim sisteminin genel yapısını kapsamaz.
- 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, kamu personelinin hak ve sorumluluklarını düzenler.
- 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu, yükseköğretim kurumlarını kapsar.
- 652 Sayılı Kanun, Millî Eğitim Bakanlığının teşkilat yapısına ilişkindir ancak eğitim sisteminin temel ilkelerini düzenleyen kanun değildir.

CEVAP E

15. Soruda Millî Eğitim Bakanlığı teşkilat yapısının hangi birimlerden oluştuğu sorulmaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığı'nın teşkilat yapısı kanuna göre üç ana bölümden oluşur:

- Merkez teşkilatı: Bakanlığın politika geliştirme, planlama ve yönetim birimlerini kapsar.
- Taşra teşkilatı: İl ve ilçe millî eğitim müdürlüklerinden oluşur ve uygulamadan sorumludur.
- Yurtdışı teşkilatı: Yurt dışında bulunan eğitim müşavirlikleri ve ataşelikleri kapsar.

Ancak "Türki Cumhuriyetler Teşkilatı" Millî Eğitim Bakanlığı'nın resmi teşkilat yapısı içinde yer alan bir birim değildir. Bu nedenle IV numaralı ifade yanlıştır.

CEVAP E

16. Doğacı (Natüralist) Öğretmen, açık sınıf uygulamasını savunmaktadır. Normal binası olan kapalı okula karşıdır. Doğada yaparak yaşayarak öğrenmenin hem toplumu hem doğayı değiştirmekte önemli rol oynadığını savunmaktadır. Eğitim toplumsal olayları ve doğadaki sorunları değiştirmek için bir araçtır.

CEVAP C

17. Öğretmenlerin öğrencilerinden istenilen davranışları yapmalarını sağlamak için öncelikle istenilen özelliklere uygun davranışta bulunması gerekir. Yani bir öğretmen istekleri ile davranışları arasında tutarlı olmalıdır. Bu doğrultuda öğretmenin sınıfı boşaltırken her etkinlikten sonra kendi masasını temizleyerek bırakması böylelikle model olması, öğrencilerin o davranışı taklit etmesini güçlendirecektir. Özellikle ilköğretim kademesinde öğretmenlerini model alan öğrenciler öğretmenlerinin davranışlarını tekrar etme eğilimindedirler.

CEVAP A

18. Kural cümleleri oluşturulurken olumsuzluk eki kullanmak cümlelerin beyin tarafından algılanması ya da kodlanmasını engellemektedir. Bu nedenle "Lütfen kitaplarımızı sıraların altında bırakmayalım." cümlesi yerine "Lütfen kitaplarımızı sıraların altından alalım." gibi olumsuzluk eki içermeyen cümleler tercih edilmelidir.

CEVAP A

19. Öğretmen daha etkili ve kalıcı öğrenme gerçekleştirme amacıyla ve mümkünse bire bir edinilen doğrudan bir yaşantı oluşturması gerekir. Konu doğrudan yaşantı edindirmeye uygun bir konudur. Bu nedenle öğretmenin devre kurdurması en etkili öğrenme olacaktır.

CEVAP D

20. Öncülleri incelediğimizde;

- I. Öğrencilerine sınıfa getirdiği evcil hayvanlarla ilgili bilgi verirse (Gösteri)
- II. Hayvanların özellikleri ile ilgili bir animasyon İmi izletirse (Hareketli resim)
- III. Öğrencilerini farklı hayvanların bulunduğu bir hayvanat bahçesine götürerek incelemelerine rehberlik ederse (Gezi)
- IV. Zoolog, veteriner gibi uzmanlarla öğrencilerin görüşme yaparak bilgi almalarını sağlarsa (Sözel semboller/İşitsel)
- V. Hayvanlarla ilgili resimleri sınıfta incelemelerini sağlarsa (Görsel semboller)

CEVAP D

21. Öğrenciler, sınav esnasında soruların çözümlerini test üzerinde yapabilecekleri yer bulamadıkları için öğretmenini eleştirmişlerdir.

Öğretmenin, öğrencilerin soruları çözebilmeleri için yer ayırmaması tasarım ilkelerinden "Alan" ilkesine aykırı davrandığını gösterir.

CEVAP C

22. Olgunlaşma, büyüyen bir organizmanın kendisinden beklenen işlevleri yerine getirebilecek düzeye ulaşmasıdır. Soru öncülünde bebeğin elleri ve parmaklarında yeterli büyüme gerçekleşse de çatal tutabilecek kas gelişimi olmadığı için bu durum olgunlaşma kavramı ile açıklanır. Yani bebeğin parmakları beklenen görevi henüz yerine getirebilecek düzeye ulaşmamıştır.

CEVAP E

23. Özel bir durumdan başka bir özel duruma, genelleme yapmadan akıl yürütmek, özelden özele akıl yürütmektir. Bir şeyle başka tek bir şeyi eşleştirebilmek, diğer durumları görememek, anlayamamaktır. Zeynep'in o gün kreşte öğlen uykusuna yatmadığı için o gün öğleden sonrasının olmayacağını düşünmesi özelden özele akıl yürütmeye örnektir.

CEVAP D

24. Saplantılı bağlanan yetişkinler, kendilerini değersiz bulurken diğerlerini olumlu değerlendirmektedir. Bu yüzden diğerlerinin onayı ve kabulünü kazanmaya çalışırlar ve ilişkilerle aşırı meşgul olurlar. Bu insanlar diğerleriyle yakın ilişkiler içerisinde olmayı arzu etmekle birlikte, onlarla yapışkan tarzda ilişki kurmak istediklerinden, diğerlerini kendilerinden uzaklaştırabilmektedir. Buna göre cevap saplantılı kişilik tipidir.

CEVAP C

25. Sosyal (Dolaylı-Model Alarak Öğrenme); bir davranışın gözlemlenip yapılmasıdır. Birey bir davranışı görür, model alır, taklit eder ve gerçekleştirir. Ege'nin maketinin kılavuzunda görsellerin olması çocuğun gördüklerini taklit etmesini sağladığı için sosyal öğrenmedir.

Bilişsel Öğrenme; ise bireyin herhangi bir davranışı bilişsel süreçlerini kullanarak gerçekleştirmesidir. Kuzey'in maketinin kılavuzunda sadece yazılar olduğu için çocuk okuduğunu anlamış ve anladıklarını uygulamıştır.

Ege'nin öğrenmesi sosyal öğrenme iken Kuzey'in ki bilişsel öğrenmedir.

CEVAP C

26. Dolaylı ceza; gözlemlenen davranış ceza alıyorsa o davranışı yapmaktan çekinmektir. Soru incelendiğine Funda abisinin babası tarafından azarlandığını gördükten sonra kumandaya dokunmamaya başlamıştır. O yüzden Funda'nın davranışı dolaylı ceza ile açıklanır.

CEVAP E

27. Sosyal (Dolaylı-Model Alarak Öğrenme); bir davranışın gözlemlenip yapılmasıdır. Birey bir davranışı görür, model alır, taklit eder ve gerçekleştirir.

Edimsel Koşullanma; davranışın sonucuna bakarak tepkide bulunmaktır. Öğrenmenin ödül ve ceza ile gerçekleştiğini savunmaktadır.

Soru incelendiğinde I. Öncülde ağabeyinin tuttuğu takımdan dolayı babası tarafından övüldüğünü gören Erol ağabeyinin tuttuğu takımı tutmuştur; yani sosyal öğrenme ile gerçekleşmiştir davranışı.

II. Öncülde ise tuttuğu takım mağlubiyet yaşadıkdan sonra bu takımı tutmaktan vazgeçen Emre'den bahsettiği için Edimsel Koşullanma ile gerçekleşen bir davranış vardır.

CEVAP D

28. Soruda ilkokul 1. Sınıf öğrencisinin mayıs ayına kadar yani 2. Dönemin sonuna kadar okula uyum sorunu aşılamayana çocuktan bahsedilmektedir. Yani bu durum basit, yüzeysel bir uyum sorunu değildir, ciddi anlamda ele alınması gereken kriz durumudur. Bu yüzden A, B, D, E seçeneği uygun bir seçenek olmaz. D seçeneğindeki okul rehber öğretmenine sevk edilip öğrencinin eğitsel tanılama ve değerlendirme için RAM'a gönderilmesi en doğru seçenektir.

CEVAP C

29. Sorudaki öncüller incelendiğinde;

- I. Öncüldeki kendisini riske atacak yatırımlardan kaçınan güvenli yatırım araçlarını tercih eden biri güvenlik ihtiyacını,
- II. Öncüldeki iftar için mutfakta yemek hazırlayan biri fizyolojik,
- III. Öncüldeki evlenip aile kurmak isteyen biri ise sevgi ait olma ihtiyacını karşılamak istemektedir.

30. Okul çıkışında okul rehber öğretmenine 1 yıldır üvey babası tarafından taciz edildiğini söyleyen öğrenciye krize müdahale ve etik kurallar kapsamında okul rehber öğretmenin durumu idari amiri olan okul müdürüne haber verip konunun emniyete taşınmasını sağlaması gerekmektedir.

CEVAP B

1. Paragrafta eğitim kurumlarının, toplumların birikimlerini yeni kuşaklara aktardığı; geçmişte oluşan bilgi, değer ve deneyimlerin korunarak sonraki nesillere taşındığı vurgulanmaktadır. Ayrıca toplumsal süreklilikten ve kültürel mirasın canlı tutulmasından söz edilmektedir.

Bu ifadeler, eğitimin toplumların geçmişten gelen birikimini geleceğe aktarma işlevine odaklanır. Yani eğitim; kuşaklar arası aktarımı sağlayan, toplumsal devamlılığı koruyan bir yapı olarak ele alınmıştır.

Bu özellikler eğitimde program geliştirmenin tarihsel temeli ile ilişkilidir. Çünkü tarihsel temel; geçmiş deneyimlerin, kültürel mirasın ve toplumsal birikimin eğitim yoluyla yeni nesillere aktarılmasını esas alır.

CEVAP E

2. Soruda öğretmenin uyguladığı yöntemde sınıf içi iki çember şeklinde düzenlenmektedir.

- Ortaya bir sandalye konulmaktadır.
- Görüş belirtmek isteyen öğrenci sandalyeye oturur.
- Gönüllü başka bir öğrenci de sandalyeye katılarak tartışmaya dahil olabilir.
- Diğer öğrenciler dış çemberde dinleyici konumundadır.
- Eşitlik yoktur, aktif konuşan grup sınırlıdır.
- Gözlemciler süreç sonunda değerlendirme yapar.

Bu özellikler iç çemberin tartıştığı, dış çemberin ise izleyici ve gözlemci olduğu bir tartışma ortamını ifade eder. Bu teknik öğretim yöntemleri içinde Akvaryum tekniği olarak adlandırılır.

Akvaryum tekniğinde:

- İç çember aktif tartışma yapar.
- Dış çember gözlem yapar ve gerektiğinde katılabilir.
- Süreç sonunda değerlendirme yapılır.
- Empati, dinleme ve tartışma becerileri gelişir.

Bu nedenle doğru cevap: Akvaryum tekniğidir.

CEVAP D

3. Altı Şapkalı Düşünme Tekniği'nde her şapkanın temsil ettiği düşünme biçimi farklıdır:

- Beyaz Şapka: Tarafsızlık, nesnel bilgi
- Kırmızı Şapka: Duygular, sezgiler
- Sarı Şapka: Olumlu yönler, avantajlar
- Siyah Şapka: Eleştirel bakış, riskler, olumsuzluklar
- Yeşil Şapka: Yaratıcılık, yeni fikir üretme
- Mavi Şapka: Süreci yönetme, genel değerlendirme, kontrol

A) “Zaman alıcı olması” bir olumsuz yön belirtir →Siyah şapka doğrudur.

B) “Avantajı öğrencinin aktif oluşudur” olumlu bir özelliktir →Sarı şapka doğrudur.

C) “Olumlu ve olumsuz özellikleri vardır” süreci değerlendirme ve genel çerçeve çizme ifadesidir →Mavi şapka ile ilişkilendirilebilir.

D) “Öğrenci merkezli yaklaşım sevgi gibidir” benzetme ve duygusal yaklaşım içerir →Kırmızı şapka doğrudur.

E) “Maliyetlidir” ifadesi bir olumsuz eleştiridir. Bu tür risk ve olumsuzluklar Siyah şapka kapsamındadır. Ancak soruda Yeşil şapka ile eşleştirilmiştir. Yeşil şapka yaratıcılığı temsil eder; eleştirel-maliyet değerlendirmesi yapmaz. Bu nedenle yanlış eşleştirme E seçeneğidir.

CEVAP E

4. Soruda öğretmen, “Altın arındırma çalışmalarında siyanür kullanılmalıdır.” gibi tartışmaya açık bir ifade ortaya koymaktadır.

Ardından:

- Öğrencilerden bu ifadeye katılım derecelerini belirtmeleri istenmektedir.
- Öğrenciler görüşlerini gerekçeleriyle birlikte açıklamaktadır.
- Süreç sonunda isteyen öğrenciler, gerekçelerini sunarak görüşlerini değiştirebilmektedir.
- Doğru–yanlış, kazanan–kaybeden yoktur.

Bu özellikler Görüş Geliştirme Tekniğinin temel özellikleridir.

Görüş geliştirme tekniğinde:

- Tartışmalı bir ifade ortaya atılır.
- Öğrenciler belirli kategorilerde yerlerini alır (katılıyorum, katılmıyorum vb.).
- Seçtikleri kategorinin nedenini açıklarlar.
- İkna olan öğrenciler görüş değiştirebilir.
- Amaç duyuşsal becerileri ve farklı bakış açılarını geliştirmektir.

Bu nedenle öğretmenin kullandığı yöntem: Görüş geliştirme

CEVAP D

5. Soruda Semra öğretmen:

- Öğrencileri beşer kişilik gruplara ayırmıştır.
- Kaynaklara ulaşmaları konusunda rehberlik yapmıştır.
- Öğrencilerden elde ettikleri bilgiler doğrultusunda bir ürün (kamu spotu videosu) hazırlamalarını istemiştir.
- Çalışma için bir hafta süre vermiştir.
- Süreç sonunda somut bir ürün ve sunum beklemektedir.

Bu özellikler Proje Yönteminin temel özellikleridir.

Proje yönteminde:

- Gerçek yaşamla ilişkili bir konu ele alınır.
- Öğrenciler grup hâlinde çalışır.
- Araştırma yapılır.
- Süreç belli bir zaman dilimine yayılır.
- Ortaya somut bir ürün çıkar.
- Öğretmen rehber konumundadır.

CEVAP C

6. Soruda verilen çoktan seçmeli maddede kök şu şekildedir:

“Aşağıdaki korelasyon değerlerinden hangisi daha zayıf bir ilişkiyi gösterir?”

Korelasyon katsayısında ilişkinin zayıflığı mutlak değer (|r|) sıfıra en yakın olmasına bağlıdır. Seçeneklerde hem -0,05 hem de 0,05 bulunmaktadır. Korelasyonda işaret (pozitif/negatif) yönü gösterir; ilişkinin gücü ise mutlak değere göre belirlenir. Bu nedenle:

$$|-0,05| = 0,05$$

$$|0,05| = 0,05$$

Her iki değer de eşit derecede zayıf ilişkiyi göstermektedir. Dolayısıyla maddede iki doğru cevap bulunmaktadır. Oysa çoktan seçmeli test hazırlama ilkelerine göre: Her maddenin yalnızca bir doğru cevabı olmalıdır.

Üniversite düzeyinde hazırlanan çoktan seçmeli testlerde 5 seçenek kullanılması uygundur. Çünkü ölçme ilkelerine göre lise ve üniversite seviyesinde ayırt ediciliği artırmak amacıyla seçenek sayısı beş olmalıdır. Bu durum testin güvenilirliğini ve kapsam geçerliğini destekler.

Ayrıca seçenekler uygun sıra ile verilmiştir. Sayısal ifadeler küçükten büyüğe doğru düzenlenerek sistematik bir sıralama yapılmıştır. Bu da seçeneklerin düzenli ve mantıklı biçimde sunulması ilkesine uygun olduğunu göstermektedir.

CEVAP D

7. Araştırmacı, testin güvenilirliğini artırmak amacıyla madde analizi yapmaktadır. Güvenirliği artırmak için testte yer alacak maddelerin bazı istatistiksel özelliklere sahip olması gerekir.

I. Ayırt ediciliği düşük olan

Ayırt edicilik, maddenin başarılı öğrencilerle başarısız öğrencileri ayırt etme gücünü gösterir.

Ayırt ediciliği düşük olan maddeler, iyi bilenle bilmeyeni ayırt edemez. Bu tür maddeler testin geçerliliğini düşürür. Aynı zamanda güvenilir olduğunu da kanıtlamaz. Bu nedenle testin son hâline alınmaz.

II. Orta güçlük düzeyinde olan

Bir maddenin güçlük indeksi yaklaşık 0.50 civarında ise (orta güçlük), bu madde en fazla varyansı (sapmayı) sağlar. Orta güçlükteki maddeler öğrenciler arasında daha iyi ayırt edicilik sağlar ve testin güvenilirliğini artırır. Bu tür maddeler testte tercih edilir. Son forma alınmalıdır.

III. Standart sapması yüksek olan

Standart sapma yüksekse, öğrencilerin maddeye verdiği cevaplar arasında farklılık fazladır.

Bu da maddenin değişkenliği yüksek olduğunu ve bireyler arasında fark oluşturduğunu gösterir. Yüksek standart sapma, genellikle ayırt ediciliğin de yüksek olabileceğini gösterir. Bu tür maddeler güvenilirliği artırır ve testte kalmalıdır.

CEVAP C

8. Tabloda üst grup ve alt grupların her biri 100 kişidir. Bir seçeneğin çeldirici olarak iyi çalışması için genel kural şudur:

- Alt grup o seçeneği üst gruptan daha çok işaretlemelidir.
- Ayrıca çeldiricinin hiç işaretlenmemesi de istenmez (çeldirici çalışmıyor).

A şıkkı değerlendirilmesi

“Doğru seçenek D ise maddenin güçlük indeksi 0,50’dir.”

Doğru seçenek D kabul edilirse:

- Üst grupta D’yi işaretleyen: 60
- Alt grupta D’yi işaretleyen: 40
- Toplam doğru: 60 + 40 = 100
- Toplam kişi: 200

Güçlük (p) = 100 / 200 = 0,50 A seçeneği doğru.

B şıkkı değerlendirilmesi

“A seçeneği çeldirici ise kötü bir çeldiricidir.”

A seçeneği:

- Üst grup = 5
- Alt grup = 4

Çeldirici iyi çalışsaydı Alt gruba giden > Üst gruba giden olmalıydı. Burada Alt grup (4) < Üst grup (5), yani alt grup bu seçeneğe az gidiyor. B doğru (kötü çeldirici).

C şıkkı değerlendirilmesi:

“B çeldirici ise en iyi çalışan çeldiricidir.”

B seçeneği:

- Üst grup = 4
- Alt grup = 16
- Fark: Alt gruptaki öğrenci sayısı – Üst gruptaki öğrenci sayısı = 12 (alt grup belirgin biçimde daha çok seçmiş) Yani iyi çeldiricidir.

Diğer çeldiricilerle kıyaslayalım:

- A: Alt grup-Üst grup = 4-5 = -1 (kötü)
- C: Alt grup-Üst grup = 12-10 = 2 (zayıf)
- E: Alt grup-Üst grup = 20-20 = 0 (ayırt etmez)

En büyük pozitif fark B’de (12) olduğu için en iyi

çalışan çeldirici B’dir. C seçeneği doğru.

D şıkkı değerlendirilmesi

“D bir çeldirici ise en güçlü çeldiricidir.”

D seçeneği:

- Üst gruptaki öğrenci sayısı = 60
- Alt gruptaki öğrenci sayısı = 40

Toplam 100 öğrenci gitmiş. Güçlü çeldirici demek zor bir çeldirici demektir. Çok yanlış yapıлып buraya gidilmiş.

E şıkkı değerlendirilmesi

“E seçeneği çeldirici ise ayırt ediciliği yüksek bir çeldiricidir.”

E seçeneği:

- Üst gruptaki öğrenci sayısı = 20
- Alt gruptaki öğrenci sayısı = 20
- Fark: Üst grup – Alt grup = 0

Alt ve üst grup eşit işaretlemiş. Yani bu seçenek hiç ayırt etmiyor; dolayısıyla ayırt ediciliği yüksek denemez. E seçeneği yanlıştır.

CEVAP E

9. Soru, UDL (Öğrenme için Evrensel Tasarım) kapsamında yer alan “Çoklu Temsil Yolları Sunma” stratejisinin neyi ifade ettiğini doğru kavramayı gerektirmektedir. Çoklu Temsil; içeriğin farklı biçimlerde sunularak öğrencilerin bilgiyi çeşitli duyuşsal ve bilişsel kanallardan almasını hedefler. Yani odak noktası, bilginin öğrenciye sunulmuş biçiminin çeşitlendirilmesidir.

A, B, C ve D seçeneklerinde içerik; metin, şema, infografik, ses kaydı, video, kavram haritası, model, canlandırma, harita ve zaman çizelgesi gibi farklı temsiller aracılığıyla öğrenciye sunulmaktadır. Bu uygulamaların tümü bilginin farklı yollarla sunumuna ilişkindir ve çoklu temsil stratejisine uygundur.

Ancak E seçeneği, bilginin nasıl sunulduğuna değil, öğrencinin bilgiyi nasıl ifade edeceğine ilişkindir. Öğrencilere yazılı rapor, sunum ya da drama

gibi farklı anlatım yolları sunmak; UDL'nin "Çoklu İfade Yolları Sağlama" ilkesine karşılık gelir. Bu ilke öğrencinin öğrenmesini farklı biçimlerde ortaya koymasına olanak tanır. Dolayısıyla E seçeneği "Çoklu Temsil Yolları Sunma" stratejisine uygun değildir.

Çoklu Katılım Yolları Teşvik Etme:

Derslerde herkesin derse katılabilmesi ve istekli olması önemlidir. Bu yüzden öğretmen, öğrencilerin ilgisini çekecek etkinlikler hazırlar. Mesela sadece dinlemek yerine tartışma yapmak, grup çalışması yapmak ya da birlikte problem çözmek gibi etkinlikler yapılır. Böylece öğrenciler derse daha aktif katılır. Amaç, öğrencilerin derste sadece izleyen değil, sürecin içinde olan kişiler olmasıdır. İlgi alanlarına uygun çalışmalar yapıldığında öğrenmek daha kolay ve eğlenceli olur. Bu da öğrencilerin derse olan motivasyonunu artırır.

CEVAP E

10. Sürece Dayalı Zenginleştirme

- Odak noktası öğrenme sürecidir.
- Amaç, öğrencinin düşünme biçimini geliştirmektir (yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme, problem çözme gibi).
- Süreç içinde kullanılan yöntemler önemlidir: proje tabanlı öğrenme, açık uçlu sorular, araştırmalar, sorgulama etkinlikleri vb.
- Yani burada önemli olan öğrencinin nasıl düşündüğü ve nasıl öğrendiğidir.

Kısaca: "Nasıl öğreniyor?" sorusuna odaklanır.

Ürüne Dayalı Zenginleştirme

- Odak noktası ortaya çıkan somut üründür.
- Roman, şiir, rapor, proje, model gibi ortaya konan çıktı önemlidir.
- Öğrencinin derinlemesine düşünmesi beklenir ancak değerlendirme ağırlıklı olarak ortaya çıkan çalışmaya yöneliktir.
- İlgi alanlarına göre ürün çeşitlenebilir.

Kısaca: "Ne ortaya koydu?" sorusuna odaklanır.

Fark:

- Sürece dayalı zenginleştirme = öğrenme yolu önemlidir.
- Ürüne dayalı zenginleştirme = ortaya çıkan sonuç/çıktı önemlidir.

Biri düşünme sürecini derinleştirir, diğeri ortaya konan ürünün niteliğini zenginleştirir.

I. öncül:

Öğrencilerin roman, rapor ya da proje gibi somut çıktılar üretmeleri ve değerlendirme sürecinin bu ürünler üzerinden yapılması vurgulanmaktadır. Burada odak noktası öğrenme sürecinden ziyade ortaya konan somut çıktı (ürün) olduğundan bu durum Ürüne Dayalı Zenginleştirme örneğidir.

II. öncül:

Açık uçlu sorular, sorgulamaya dayalı etkinlikler ve bağımsız araştırmalar yoluyla öğrencilerin düşünme süreçlerinin derinleştirilmesi hedeflenmektedir. Burada esas olan öğrencinin nasıl düşündüğü, nasıl analiz ettiği ve süreci nasıl yönettiğidir. Bu nedenle Sürece Dayalı Zenginleştirme kapsamındadır.

III. öncül:

Proje tabanlı çalışmalar ve iş birliğine dayalı problem çözme etkinlikleri ile öğrencinin aktif katılımı sağlanmakta; analiz, alternatif üretme ve düşünme süreçleri desteklenmektedir. Burada da ağırlık, ortaya çıkan üründen çok öğrenme sürecinin niteliğine yöneliktir. Dolayısıyla bu uygulama da Sürece Dayalı Zenginleştirme türüne girer.

CEVAP B

11. Soru kökünde Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni'nde yer alan öğrenme-öğretme yaşantılarının temel ilkeleri arasında olmayan seçenek sorulmaktadır.

- Öğrenci aktif katılımcıdır ve süreç öğrenci merkezlidir. (A doğru bir ilkedir.)
- Araştırma ve sorgulamaya dayalı öğrenme esastır. (B doğru bir ilkedir.)
- Bilgi, beceri, eğilim ve değerler birlikte ele alınır; bütüncül gelişim hedeflenir. (C doğru bir ilkedir.)
- Öğrenme yaşantıları farklı ihtiyaçlara göre esnek ve zenginleştirilmiş biçimde düzenlenir. (D doğru bir ilkedir.)

Ancak maarif modeli;

- Öğretim programlarının statik (değişmez), tek tip ve esnek olmayan bir yapıda olmasını savunmaz. Aksine esnek, zenginleştirilmiş ve öğrenci ihtiyaçlarına duyarlı bir yapıyı benimser. Bu nedenle "öğretim sürecinin değişmez, tek tip ve statik bir yapıya dayanması" ifadesi modele aykırıdır.

CEVAP E

12. Soru kökünde Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne ilişkin ifadelerden doğru olmayan seçeneğin bulunması istenmektedir.

B seçeneği: Öğrenme-öğretme süreçlerinde öğrencinin aktif katılımının esas alınması modelin temel anlayışıdır.

C seçeneği: Programın bilgi, beceri ve eğilimleri ilişkisel ve bütüncül bir yapıda ele alması modelle uyumludur.

D seçeneği: Bireysel farklılıkları dikkate alan farklılaştırılmış öğretim yaklaşımı modelde benimsenmiştir.

E seçeneği: Dijital yetkinlik ve hayat boyu öğrenme kültürünün geliştirilmesi hedeflenmektedir.

A seçeneğinde ise ölçme ve değerlendirmenin yalnızca sonuç odaklı olduğu ve süreç değerlendirmelerine yer verilmediği ifade edilmiştir. Oysa modelde süreç ve durum temelli ölçme-değerlendirme yaklaşımlarına yer verilmekte, çok yönlü ve nesnel değerlendirme anlayışı benimsenmektedir. Bu nedenle A seçeneği modelin anlayışına aykırıdır.

CEVAP A

13. Millî Eğitim Bakanlığı teşkilat yapısı; merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatından oluşmaktadır.

Seçeneklerde verilen birimler incelendiğinde:

- I. Azerbaycan Bakü Eğitim Müşavirliği →Yurtdışı teşkilatında yer alır.
- II. Ankara Çankaya İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü →İlçe millî eğitim müdürlükleri taşra teşkilatına bağlıdır.
- III. Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü →Merkez teşkilatında yer alan genel müdürlüklerden biridir.
- IV. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı →Merkez teşkilatı içerisinde yer alır.

Taşra teşkilatı; il ve ilçe millî eğitim müdürlüklerinden oluşur. Bu nedenle yalnızca Ankara Çankaya İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü taşra teşkilatında yer almaktadır.

CEVAP B

14. Soruda, ders programlarının geliştirilmesi sürecinde verilerin incelendiği, farklı uygulamaların karşılaştırıldığı, öğrenci başarılarının değerlendirildiği ve elde edilen sonuçlara göre düzenlemeler yapıldığı belirtilmektedir. Ayrıca yeni uygulamaların pilot okullarda denenmesi ve sonuçlara göre yeniden düzenlenmesi sürecin araştırma, inceleme ve değerlendirmeye dayalı yürütüldüğünü göstermektedir.

Türk Millî Eğitimi'nin Bilimsellik ilkesi, eğitim programlarının ve uygulamalarının araştırma, veri analizi, ölçme-değerlendirme sonuçları ve nesnel bulgulara dayanarak geliştirilmesini esas alır. Eğitimde verimliliğin artırılması ve sürekli gelişimin sağlanması bu ilkenin temel amacıdır.

Verilen örnekte de kararlar rastgele değil; inceleme, analiz, deneme ve raporlama sürecine dayanmıştır. Bu durum doğrudan Bilimsellik ilkesine uygundur.

CEVAP C

15. Soruda yaygın eğitimin, toplumun ihtiyaçlarına yönelik olarak belirli bir plan ve takvim doğrultusunda yürütüldüğü ve başarı durumunda sertifika verildiği belirtilmektedir. Bu faaliyetlerin Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde hangi kurumlar aracılığıyla ve özellikle Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı olarak yürütüldüğü sorulmaktadır.

- I. Halk Eğitimi Merkezi →Yaygın eğitim kapsamında kurs ve sertifika programları düzenler ve Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlıdır.
- II. Olgunlaşma Enstitüsü →Kültürel değerlerin korunması, geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla faaliyet gösteren yaygın eğitim kurumudur ve Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlıdır.
- III. Mesleki ve Teknik Açık Öğretim Okulu →Uzaktan eğitim yoluyla kurs ve sertifika programları sunan yaygın eğitim kurumudur ve Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü bünyesinde yer alır.

Bu nedenle üç kurum da yaygın eğitim kapsamında Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlıdır.

CEVAP E

16. Soru incelendiğinde köylerde yaşayan insanların elektrik, su, yol, sağlık vb sorunlarının olduğunu ve bu sorunların eğitim öğretim ortamında çözümlenebileceğini vurgulamaktadır. Toplumsal sorunların çözümü için okulların bir laboratuvar olarak düşünülmesi eğitimi felsefesi yeniden kurmacılıktır.

CEVAP C

17. Tartışan öğrencilerin, tartışmayı sınıfa taşımaları istenmediği ya da olumsuz davranış olarak açıklanır. Öğretmenin bu süreçte öncelikle yapması gereken davranış:

- İstenmeyen davranışın nedenini/kaynağını araştırmak
- İstenmeyen davranışı sergileyen öğrencileri sürece aktif katmak için görev veya sorumluluk vermektir.

Verilen açıklamaya göre; öğretmenin sorunu çözmeye öncelikle B seçeneğindeki "problemin nedenleri araştırmak" olacaktır.

CEVAP B

18. Sınıf ortamında öğretmen, istenmeyen davranışla ara sıra karşılaşılıyorsa (1) görmezden gelmelidir, (2) sözel olmayan uyarıcılar (göz teması, sıraya dokunma, jest, mimik vs.) kullanılmalıdır, (3) sözel olan uyarıcılar (ismiyle hitap, soru sorma vs.) kullanılmalıdır. Öğretmen sözel olan uyarıcı kullanmayı tercih edecekse kullandığı cümleler aşağılayıcı, yargılayıcı, kırıcı, kıyaslayıcı, tehdit edici cümleler olmamalıdır.

Seçenekler incelendiğinde; A, B, C ve D seçeneği uygun değilken E seçeneği en uygun olandır.

CEVAP E

19. A. Öğrenme sürecinde içeriğe destek sağlama (Doğru)

B. Öğrenme sürecinde öğrencilerin önbilgilerini kontrol etme (Yanlış; öğrencinin hazır bulunuşluğunu kontrol etmez, araç-gereç bireyin hazır bulunuşluğuna uygun hazırlanır.)

C. Öğrencilere bilgilerin ne işe yaracağı hakkında dönüt verme (Doğru)

D. Öğrencilere bilginin zihinde yapılanmasını sağlama (Doğru)

E. Öğrenciye farklı bir uyarıcı sunma (Doğru)

CEVAP B

20. Etkili ve kalıcı öğrenme sürecinde ne kadar çok duyu organına hitap edilirse kalıcılık da o kadar çok artar.

A. Türkiye'de görülen bitki örtüsüne yönelik çeşitli yörelere bir gezi düzenlemesi (Gezi)

B. Öğrencilerinden yağış biçimleriyle ilgili görsel-ışitsel bir sunu hazırlamalarını istemesi (Göze ve kulağa)

C. Mevsimlerle ilgili fotoğraf ve resimleri sınıf ortamına getirip, öğrencilerine göstermesi (Göze)

D. Öğrencilerine, yağışı etkileyen olumsuz faktörler hakkında bir proje ödevi vermesi (Yaparak-yaşayarak öğrenme)

E. Öğrencilerin yakın çevrelerinden bir meteoroloji istasyonundan birinden bilgi almasını istemesi (Göze veya Kulağa)

CEVAP D

21. Seçenekler incelendiğinde A, B, C, E seçeneklerinde yer alan ifadelerin doğru olduğu görülmektedir. Fakat D seçeneğinde yer alan "Öğrencilerine ay, güneş ve dünya şekillerini öğretmek adına, güneşi anlatan görseli en büyük, ayı anlatan görseli en küçük tutması çizgi ilkesini dikkate aldığını gösterir." ifadesi yanlış bir ifadedir. Burada sözü edilen ilke boyut ilkesidir. Boyut ilkesi, bir materyale yerleştirilen görsellerin, istenilen mesajı verme şekli ve gerçek yaşamdaki boyut ve özelliklerine göre tasarıma yerleştirilmesi anlamına gelmektedir.

CEVAP D

22. Vygotsky'e göre, bilişsel gelişim sürecinde her çocuğun herhangi bir yetişkinin yardımı olmaksızın, bağımsız şekilde kendi kendine elde edebileceği bir bilişsel gelişim düzeyi vardır. Bununla birlikte çocuğun bir yetişkin rehberliğinde çalıştığında ortaya koyabileceği bir potansiyel vardır. İşte bu ikisinin arasındaki fark çocuğun gelişmeye açık alanı yani, yakınsak gelişim alanıdır. Soruda öğretmenin flüt çalmayı bilmeyen bir öğrencisini, bilen bir öğrenciyle eşleştirmesi çocuk üzerinde çevresinin etkisine vurgu yapmaktadır. Yani arkadaşının yardımıyla kendi kendine yapabileceğinin daha fazlasını gerçekleştirebilmiştir. Bu nedenle cevap yakınsak gelişim alanı olmalıdır.

CEVAP B

23. Sorudaki Hakan'a göre yapılan her iyiliğinin bir karşılığı olmalıdır. Hakan'a göre o eve baktığı için arkadaşı da eve bakmalıdır. Yani ilişkiler karşılıklı çıkara dayalı olmalıdır. Hakan ahlaki değerlendirmelerini karşılıklı fayda ilişkisine göre değerlendirmektedir. Kohlberg'e göre anne gelenek öncesi düzey ve araçsal amaç evresindedir.

CEVAP D

24. İki yaşındaki çocuklar özne, nesne, eylem üçlüsünden oluşan cümleler kurmaya başlar. Bu cümlelerde sözcükleri birbirine bağlayan sözcük ekleri yoktur. Çocukların bu evredeki düşünce ve istekleri 2-3 taşıyıcı sözcükle ifade etmesine "telegraf konuşması" denir.

CEVAP C

25. Soru incelendiğinde, öğretmen öğrencilerin dikkatini çekmek için ses tonunu kullanmış ve bazı kelimelerin altını renkli kalemle çizmiştir. Yapmış olduğu bu davranışla öğrencilerin anlamasını kolaylaştırıp kalıcı öğrenmeyi sağlamaktır. Bilgiyi İşleme Kuramı'na göre dışarıdan gelen uyarıcılara dikkat etmek duyuşsal kayıttan yaptığı bir faaliyettir. Duyusal kayıt dikkat ettiği odaklandığı uyarıcıları kısa süreli belleğe gönderir. Kısa süreli bellek duyuşsal kayıttan gelen uyarıcıları kodlar, tekrar eder ve öğrenir. Öğrenilen bilgi depolanmak için kısa süreli bellekten uzun süreli belleğe gönderilir.

Ayşe Öğretmen'in yararlandığı öğrenme kuramı Bilgiyi İşleme Kuramı'dır.

CEVAP C

26. Örtük (gizil) öğrenme, bireyin farkında olmadan bir bilgiyi öğrenmesidir.

Soru incelendiğinde Burak salonda oyun oynarken ailesi yarışma programını izlemektedir. Burak yarışma programına odaklanmadığı halde farkında olmasın programdan suyun kaynama derecesini öğrenmiştir.

CEVAP D

27. Davranışçı Kuram'a göre öğrenme çevresel faktörlerle gerçekleşir. Öğrenme uyarıcı tepki bağı arasında gerçekleşir. Organizma dışarıdan gelen uyarıcılara tepkiler göstererek öğrenme gerçekleşir. Yani organizma pasif alıcıdır, aktif değildir. Organizmanın gözlemlenebilen ölçülebilen davranışlarını inceler yani sonuç odaklıdır.

Ceylan Öğretmen'in "Ben rolünü iyi öğrenip öğrenmediğine performansına bakarak değerlendiririm" demesi Davranışçı Kuram ile açıklanır.

CEVAP A

28. Empati; bir kişinin kendisini karşısındaki kişinin yerine koyup onun duygu ve düşüncelerini tarafsız bir şekilde anlaması ve bunu ifade etmesidir.

Seçenekler incelendiğinde A, B, C ve E seçeneği empatik dili yansıtmazken D seçeneği paragraftaki durum için en uygun empatik dildir.

CEVAP D

29. Önleyici rehberlik; bir sorun çıkmadan önce öngörülerde bulunup önlemler almaktır. Soruda arkadaşının çalıştığı okuldaki yaşanan sorunu duyan bir öğretmenin kendi okulunda da böyle bir sorun olabilir öngörüsünde bulunup yaptığı rehberlikten bahsettiği için cevap önleyici rehberliktir.

CEVAP A

30. Konu alanına göre 3 rehberlik türü vardır:

1. Eğitsel rehberlik; öğrenmeyi öğrenmektir. Ders başarısı, öğrenme alanları, öğrenme yöntemleri, öğrenme güçlüklerinin tespit edilmesi, sınav kaygısı, gibi konuları içerir.

2. Mesleki rehberlik; mesleği öğrenmektir. Meslekleri tanımak, meslek ile kendi özellikleri arasındaki benzerlikleri veya farklılıkları fark etmek, meslek seçimi, mesleki doyum gibi konuları içerir.

3. Kişisel- sosyal rehberlik; hayatı öğrenmektir. Etkili iletişim yolları, insan ilişkileri, insanları arasında yaşanan çatışmalar, çatışma çözüm yolları, Hümanist Yaklaşım, bireyin kendini gerçekleştirmesi, gibi konuları içerir.

Soru incelendiğinde ders başarısı, ders başarısızlığının altında yatan nedenler, akademik başarıyı arttırmak için yapılacak olanlar konu olduğu için cevap eğitsel rehberliktir.

CEVAP C

1. I. madde

“Mesleki dayanışmayı esas alan, çırak–kalfa–usta hiyerarşisine dayanan ve esnafın hem mesleki hem ahlaki yönden yetişmesini amaçlayan teşkilat”

Bu ifadeye:

- esnaf
- çırak–kalfa–usta
- ahlaki + mesleki eğitim ve dayanışma

Bu özellikler doğrudan Ahilik Teşkilatını anlatır.

II. madde

“Mahallelerde, genellikle cami çevresinde bulunan; çocuklara okuma-yazma ve temel dinî bilgilerin öğretildiği ilköğretim kurumu”

- mahalle
- cami çevresi
- çocuklar
- okuma-yazma + temel dinî bilgi
- ilköğretim

Bu tanım Sıbyan Mekteplerine aittir.

III. madde

“Yükseköğretim kurumları olup kadı, müftü ve müderris gibi görevliler yetiştirmiştir.”

- yükseköğretim
- kadı, müftü, müderris
- dinî-hukukî görevler
- “icazet” sistemi çağırışını

Bunlar Medreselerin tipik özellikleridir.

IV. madde

“Saray içinde, devşirme usulüyle seçilen yetenekli öğrencilerin devlet yönetimine hazırlanmasını sağlayan özel okul”

- saray içinde
- devşirme
- devlet yönetimine hazırlama
- seçilmiş/üstün yetenekli öğrenciler

Bu doğrudan Enderun Mektebidir.

V. madde

“Padişah çocuklarının yönetim tecrübesi kazanmaları için özel olarak eğitildiği kurumlar”

- padişah çocukları
- özel eğitim
- yönetim tecrübesi

Bu Şehzadegân Mektepleridir.

CEVAP A

2. Soruda öğretmen:

- “Türkiye’de enerji problemi ... ile çözülebilir.” diyerek birden fazla çözüm alternatifi sunmuştur.
- Öğrencilerden, benimsedikleri çözümün bulunduğu masaya gitmelerini istemiştir.
- Aynı görüşü savunan öğrenciler birlikte çalışarak rapor hazırlamıştır.
- Öğrencilerin görüş değiştiremeyecekleri özellikle belirtilmiştir.

Bu özellikler Köşelenme Tekniğinin temel özellikleridir.

Köşelenme tekniğinde:

- Öğretmen bir soru ya da sorun ortaya koyar.
- Her alternatif için sınıfta ayrı bir köşe (masa) oluşturulur.
- Aynı görüşü savunan öğrenciler aynı köşede toplanır.
- Gruplar kendi görüşlerini savunan bir rapor hazırlar.
- Görüş değiştirme yoktur.

CEVAP B

3. Soruda öğretmen:

- Öğrencilere bir soru yönelmiştir: “Küresel ısınmaya nasıl bir çözüm öneriniz var?”
- Öğrenciler çözüm önerilerini küçük kartlara yazmıştır.
- Kartları giysilerine toplu iğne ile iliştiirmişlerdir.
- Sınıf içinde dolaşarak birbirlerinin yazılarını okumuşlardır.
- Beğendikleri görüşleri arkadaşları ile değiştirebilmişlerdir.

Bu özellikler Pazaryeri Tekniğinin özellikleridir.

Pazaryeri tekniğinde:

- Öğrenciler görüşlerini küçük kağıtlara yazar.
- Kağıtları üzerlerine asarlar.
- Sınıf içinde dolaşarak birbirlerinin fikirlerini incelerler.
- Beğendikleri fikirleri değiş tokuş edebilirler.
- Aktif katılım ve fikir paylaşımı vardır.

Bu nedenle doğru cevap: Pazaryeri Tekniği

CEVAP D

4. Soruda öğretmenin amacı, öğrencilerin Kurtuluş Savaşı'nda yaşanan duyguları daha iyi anlamalarını sağlamaktır. Bu amaç bilişsel (bilgi edinme) değil, daha çok duyuşsal alan (empati kurma, hissetme, yaşantıyı içselleştirme) ile ilgilidir.

A) Belgesel izletmek → Bilgi verir, ancak öğrenciyi sürecin içine aktif olarak katmaz.

B) Kitap okutmak → Bilişsel öğrenmeyi destekler, duyguyu yaşatma gücü sınırlıdır.

C) Alan gezisi düzenlemek → Ortamı görmeyi sağlar ancak duyguyu birebir canlandırmaz.

D) Drama yaptırmak → Öğrenciler rol alır, olayları canlandırır, dönemin duygularını yaşayarak öğrenir. Empati kurma ve duyuşsal kazanımlar en üst düzeydedir.

E) Performans görevi vermek → Araştırma becerisini geliştirir; daha çok bilişsel alanı destekler.

Drama yöntemi, öğrencilerin bir olayın içine girerek rol yapma yoluyla duyuşsal deneyimlemelerini sağlar. Bu nedenle öğrencilerin Kurtuluş Savaşı'ndaki duyguları anlamalarına en çok hizmet eden etkinlik dramadır.

CEVAP D

5. Soruda öğretmen araştırma-inceleme stratejisini uygulamaktadır.

- Öğrenciler küçük gruplara ayrılmıştır.
- Araştırma ve inceleme yapmışlardır.
- Elde ettikleri bilgiler doğrultusunda özgün bir ürün tasarlamışlardır.
- Ürünler şölen havasında sunulmuştur.

Araştırma-inceleme stratejisinde değerlendirme süreç odaklı olmalıdır. Yani:

- Öğrencilerin araştırma süreci
- Kaynaklara ulaşma biçimi
- İş birliği
- Problem çözme süreci
- Tasarım aşamaları gibi unsurlar da değerlendirilmelidir.

Ancak soruda öğretmen:

- Sadece ortaya özgün ürün koyabilen öğrencileri değerlendirmiştir.
- Ürün ortaya koyamayanları değerlendirmeye almamıştır.

Bu durum, öğretmenin süreç yerine yalnızca ürüne odaklandığını gösterir.

Araştırma-inceleme stratejisinde asıl önemli olan, öğrencinin süreci yaşaması ve öğrenmesidir; yalnızca son ürün değildir.

CEVAP E

6. Soruda uzman şu eleştiriyi yapıyor:

- Sınav maddelerinin büyük kısmı öğretim programında vurgulanan öğrenme çıktılarının dışına çıkıyor.
- Öğrencilerin analiz, yorumlama, üst düzey düşünme gibi becerilerini ölçmek yerine yüzeysel bilgi hatırlamayı ölçüyor.

Bu iki ifade bize şunu söyler: Sınavın soruları, programda hedeflenen içeriği (konu/ünite) ve hedef davranışları/bilişsel düzeyi yeterince temsil etmiyor. Bu durum doğrudan kapsam geçerliğine işaret eder. Türkiye Yüzyılı Maarif modelinde öğrenme çıktıları hedef ve davranıştır.

Kapsam geçerliği, bir ölçme aracının (sınavın/tes-tin) ölçmek istediği alanı ne kadar iyi temsil ettiğini ifade eder.

Yani bir sınav:

- Programdaki konuları/üniteleri
- Kazanımları / öğrenme çıktıları
- Hedeflenen bilişsel düzeyleri (bilgi, kavrama, uygulama, analiz, değerlendirme vb.)

dengeli ve doğru biçimde örnekliyorsa kapsam geçerliği yüksektir.

Kapsam geçerliği “Ne sorulduğu” ve “Hangi düzeyde sorulduğu” ile ilgilidir

- Sadece konudan soru sormak yetmez;
- Program “analiz-yorum” bekliyorsa, sınavın da bu düzeye uygun maddeler içermesi gerekir.

Kapsam geçerliğini yükseltmek için en temel yöntem:

Belirtke Tablosu

- Konular/üniteler satırda
- Bilişsel düzeyler sütunda
- Her kazanıma ve düzeye uygun soru sayısı planlanır

Böylece:

- Program dışına çıkma azalır
- Sadece “bilgi” sorusu yığılması olmaz
- Analiz/yorum gibi üst düzey çıktılar da temsil edilir.

CEVAP C

7. Soru, eşleştirme tipi maddelerde şans başarısını azaltmaya yönelik önlemleri sormaktadır.

Yanıt sayısı (seçenek sayısı) öncül sayısından fazla olmalıdır. Bu, şans başarısını azaltmak için yapılır.

I. Önergelerin ve seçeneklerin kendi içinde anlamlı bir sıraya göre düzenlenmesi

Bu uygulama:

- Düzenli görünüm sağlar
- Okunabilirliği artırır
- Testin biçimsel kalitesini yükseltir

Ancak şans başarısını doğrudan azaltmaz. Sadece maddelerin sistematik olmasını sağlar. Şans başarısıyla ilgili değildir.

II. Öncül ve seçenek sayılarının eşit tutulması

Eşleştirmeli testlerde şans başarısını azaltmak için, seçenek sayısı öncül sayısından fazla olmalıdır.

Eğer sayı eşit tutulursa:

- Öğrenci eleme yaparak doğruyu daha kolay bulabilir.
- Şans ihtimali artar.

Dolayısıyla bu öneri şans başarısını azaltmaya değil, tam tersine artırmaya yol açabilir. Şans başarısını azaltmaya yönelik değildir.

III. Bir önermenin birden fazla seçenikle eşleştirelebileceğinin yönergede belirtilmesi

Bu durum:

- Öğrencinin eleme yapmasını zorlaştırır
- "Birini kullandım, tekrar kullanamam" stratejisini engeller
- Tahmin olasılığını düşürür

Bu doğrudan şans başarısını azaltmaya yöneliktir. Şans başarısını azaltır.

CEVAP C

8. Soruda verilen bilgiler:

- Test 20 maddelik, her doğru 5 puan (maksimum 100 puan).
- Aritmetik ortalama = 68
- Mod (en çok tekrar eden değer) (en sık görülen görülen puan) = 75
- Öğrencilerin yarısı 70 ve üzeri puan almış : Ortanca : 70

Merkezi eğilim ölçüleri:

- Ortalama = 68
- Ortanca = 70
- Mod = 75

Yani:

Ortalama < Ortanca < Mod Bu dağılım sola çarpıktır.

Sola Çarpık (Negatif Çarpık) dağılımda:

Ortalama < Ortanca < Mod

Bu dağılımda:

- Kuyruk sol taraftadır.
- Düşük puan alan az sayıda öğrenci vardır.
- Öğrencilerin büyük kısmı yüksek puan almıştır.
- Dağılım sağa doğru yığılmıştır.
- Öğrencilerin yarısı 70 ve üzeri almış → grup genel olarak başarılı.
- Mod 75 → en çok tekrar eden puan yüksek bir puan.
- Ortalama 68 → düşük puan alan birkaç kişi ortalamayı aşağı çekmiş.

Burada başarılı grup – kolay test – sola çarpık dağılım durumudur.

Soruda yalnızca bir mod değeri verilmiştir (75).

Bu nedenle dağılım tek modludur.

CEVAP B

9. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde program okuryazarlığı; öğretmenin programı yalnızca uygulayan bir aktör değil, aynı zamanda analiz eden, yorumlayan, geliştiren ve bağlamsal değişkenlere göre uyarlayabilen bir profesyonel olarak konumlandırılmasını gerektirir. Program okuryazarı öğretmen; öğretim programının amaç, öğrenme çıktısı ve süreç bileşenleri arasındaki ilişkileri kavrar, uygulama sürecine ilişkin verileri toplar, geri bildirimleri değerlendirir ve bu doğrultuda iyileştirme önerileri geliştirir. Ayrıca kendi mesleki yeterliklerini program hedefleri bağlamında sorgular ve sürekli mesleki gelişim anlayışı benimser.

A, B, C ve E seçenekleri bu çerçevede program okuryazarlığının temel boyutlarıyla örtüşmektedir. Bu özellikler; programın analitik çözümlenmesini yapabilme, uygulama sürecini veri temelli değerlendirebilme, programın felsefi arka planıyla uyumlu öğrenme-öğretme tasarlayabilme ve öz değerlendirme yoluyla mesleki gelişimi sürdürme yetkinliklerini ifade etmektedir.

Buna karşılık D seçeneğinde öğretim programı; bağlamsal koşullardan soyutlanmış, değişmez ve normatif bir metin olarak ele alınmakta; uygulama sürecinde eleştirel yansıtma, öz değerlendirme ve geri bildirim temelli yeniden yapılandırma gereksinimi dışlanmaktadır. Bu yaklaşım, programın dinamik, geliştirilebilir ve bağlama duyarlı yapısını göz ardı eden mekanik bir uygulama anlayışını temsil eder. Oysa Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, öğretmenin programı statik bir doküman olarak değil, canlı ve geliştirilebilir bir rehber olarak ele almasını öngörmektedir.

CEVAP D

10. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde program okuryazarı öğretmen; öğretim programını yalnızca kendi dersinin sınırları içinde değil, programlar arası bileşenler çerçevesinde bütüncül bir yapıda okumak ve uygulamakla yükümlüdür. Sistem okuryazarlığı ve Erdem-Değer-Eylem çerçevesi, programın disiplinler üstü boyutunu destekleyen ve öğrenmenin farklı bağlamlara transferini amaçlayan yapılar olarak konumlandırılmıştır.

Soruda doğru seçeneğin belirlenebilmesi için "programlar arası bileşen anlayışı"nın ne ifade ettiğinin kavranması gerekir. Bu anlayış; bilgiyi yalnızca edinmekle sınırlı görmeyip, öğrencinin o bilgiyi farklı durumlarda kullanabilmesini, ilişkilendirebilmesini ve yaşamla bütünleştirebilmesini hedefler.

B seçeneği, öğrencilerin bilgiyi farklı durumlara aktarabilmelerini sağlayacak öğrenme yaşantıları tasarlamayı vurgulamaktadır. Bu durum, programlar arası bileşen mantığına uygun olarak transfer, bütünleşme ve uygulama boyutunu içermektedir. Dolayısıyla program okuryazarı öğretmenin sistem yaklaşımıyla hareket ettiğini gösterir.

CEVAP B

11. Soru kökünde, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde ölçme ve değerlendirme süreciyle ilgili benimsenen yaklaşımın hangisi olduğu sorulmaktadır.

A seçeneği yalnızca dönem sonu sınavlarını ve sonuç odaklı değerlendirmeyi esas almaktadır. Oysa modelde süreç ve durum temelli ölçme-değerlendirme anlayışı benimsenmiştir.

B seçeneği bireysel farklılıkları dikkate almayan tek tip değerlendirme anlayışını savunmaktadır. Model ise farklılaştırılmış ve çok yönlü değerlendirmeyi esas alır.

C seçeneği öğrenci gelişiminin sürekli izlenmesini, öğrencinin ihtiyacına göre öğretim tasarımının bireyselleştirilmesini ve bunun eğitim teknolojileri ile desteklenmesini ifade etmektedir. Bu yaklaşım modelin ölçme-değerlendirme anlayışıyla doğrudan örtüşmektedir.

D seçeneği yalnızca yazılı sınavları esas almaktadır. Model, performans görevleri, alternatif ve süreç temelli araçları da içeren çeşitlendirilmiş değerlendirmeyi benimser.

E seçeneği öğrencinin sürece aktif katılımını gerekli görmemektedir. Oysa modelde öğrencilerin ölçme ve değerlendirme sürecine aktif katılımı esastır.

CEVAP C

12. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde tanımlanan Entelektüel Eğilimler şunlardır:

1. Uzmanlaşma
2. Odaklanma
3. Yaratıcılık
4. Gerçeği Arama
5. Açık Fikirlilik
6. Analitik Düşünme
7. Sistematik Olma
8. Soru Sorma
9. Şüphe Duyma
10. Eleştirel Bakma
11. Özgün Düşünme

Bu eğilimler, bireyin zihinsel ve düşünsel birikimini becerilere yansıtmasını destekleyen temel entelektüel yönelimleri ifade eder.

CEVAP D

13. Soruda, bölgedeki ekonomik yapı, sanayi kuruluşlarının ihtiyaçları ve istihdam verileri dikkate alınarak mesleki eğitim alanında düzenlemeler yapıldığı belirtilmektedir. Yeni alanların açılması, mevcut atölye ve donanımların gözden geçirilmesi, kapasite analizlerinin yapılması ve öğretmen ihtiyacının belirlenmesi sürecin belirli hedefler ve veriler doğrultusunda yürütüldüğünü göstermektedir.

Ayrıca program kontenjanlarının bölgesel talebe göre belirlenmesi ve fiziki imkânların standartlara uygun hâle getirilmesi eğitim hizmetlerinin gelişigüzel değil; kalkınma hedefleri, insan gücü ihtiyacı ve mevcut imkânlar dikkate alınarak düzenlendiğini ortaya koymaktadır.

Türk Millî Eğitimi'nin Planlılık ilkesi, eğitim faaliyetlerinin ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınma hedefleri doğrultusunda; eğitim-insan gücü-istihdam ilişkisi gözetilerek yürütülmesini esas alır. Verilen örnek bu anlayışla örtüşmektedir.

Bu nedenle doğru cevap: Planlılık

CEVAP C

14. Soruda verilen açıklamada; kültürel değerleri ve geleneksel sanatları araştıran, bu değerleri özgün yapısını bozmadan geliştiren, arşivleyen ve gelecek kuşaklara aktaran kurumdan söz edilmektedir. Ayrıca ulusal ve uluslararası alanda tanıtım yapan, bünyesinde araştırma, tasarım, üretim, tanıtım ve pazarlama birimleri bulunduran, sanatsal ağırlıklı eğitim ile üretim faaliyetlerini birlikte yürüten ve kurs programları ile denklik imkânı sağlayan özel likler vurgulanmıştır.

Bu nitelikler, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren Olgunlaşma Enstitülerinin görev ve amaçlarıyla örtüşmektedir. Olgunlaşma enstitüleri; geleneksel el sanatlarını ve kültürel mirası koruma, geliştirme ve tanıtma amacı taşıyan özel yaygın eğitim kurumlarıdır.

Diğer seçeneklerde yer alan kurumlar bu kapsamda kültürel araştırma ve üretim ağırlıklı özel bir misyona sahip değildir.

CEVAP A

15. Soruda verilen görevler; Millî Eğitim Bakanlığının eğitim programlarını tasarlama, uygulama ve denetleme; ulusal eğitim politika ve stratejilerini belirleme, uygulama, izleme ve geliştirme gibi temel yetki ve sorumluluklarını kapsamaktadır.

Bu tür görevler, Bakanlığın teşkilat yapısını, görev ve yetkilerini ayrıntılı şekilde düzenleyen mevzuatta yer alır. Millî Eğitim Bakanlığının görev ve yetkileri, 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 301. maddesinde açıkça düzenlenmiştir.

CEVAP D

16. İlerlemecilik Eğitim Felsefesine Göre; bilgi öznel bir yapıda olup değişkenlik göstermektedir. Bilginin kullanışlı olması yani çocuğun işine yaraması gerekmektedir. Bu yüzden çocuk kendisi için yararlı olan bilgiyi doğrudan kendisi elde etmelidir.

Soru incelendiğinde Kâmil Öğretmen'in savunduğu eğitim felsefesi ilerlemeciliktir.

CEVAP C

17. Bir sınıfta olumlu bir sınıf iklimi yaratmak amacıyla kurallar oluşturulurken öğrencilere olumsuz durum yorumlatılarak olumlu bir dille ifade edilmelidir.

I. Koridorda merdivenlerden inerken koşmıyorum. (Yanlış)

II. Zil çaldığında, öğretmeni sınıfta sessizce bekleyelim. (Doğru)

III. Ders esnasında söz istemeden konuşmıyorum. (Yanlış)

IV. Derse zamanında girelim. (Doğru)

IV. Kendimiz başkalarından üstün görmeyelim. (Yanlış)

CEVAP B

18. Tepkisel yaklaşım, davranışçı ekole dayanır. Öğrencilerde doğru davranışın yapıma sıklığını artırmak amacıyla pekiştirme, istenilmeyen bir davranış görüldüğünde ise öğrencilere ceza verilir. Bu nedenle doğru cevap A seçeneği olmalıdır.

CEVAP A

19. Öğretme-öğrenme sürecinde öğrencilerinin model ve numunelerle yaşantılar geçirmesini isteyen bir öğretmen, öğrencilerinin bu materyali anlamlandırmalarını ve yorumlamalarını sağlamak için;

- I. Yaş (Materyal anlamlandırmada önemlidir)
- II. Yetenek (Materyali anlamlandırmada önemlidir)
- III. Sosyo-kültürel yapı (Yaşanılan çevre materyali yorumlamada önemlidir)
- IV. Hazırbulunuşluk düzeyi (Öğrencilerin ön bilgileri materyali anlama ve yorumlamada önemlidir).

CEVAP E

20. İnfomal dengede; ağırlık hemen hemen her iki tarafta da eşit olmakla birlikte her iki tarafta da farklı öğeler kullanılır, böylelikle daha aktif ve dinamik bir algı oluşturularak öğrencinin zihninde öğelerin kalıcı olması sağlanır.

CEVAP B

21. Bilgisayar destekli öğretim sosyal becerileri kısıtlar bu nedenle sosyal gelişime destek olmaz. II. öncül hatalıdır. I. Ve II. Öncüller doğrudur.

CEVAP C

22. Monolog, bir çocuğun kendi kendine yanında biri varmış gibi konuşmasıdır. Paragrafa baktığımızda da Sevim Hanım'ın kızı oyun hamurlarından çocuk yaparken kendi kendine konuşmuştur.

CEVAP A

23. Ericson'un psikosoyal gelişim kuramına göre, yakınlığa karşı yalıtılmışlık döneminde birey sağlıklı, derin ve anlamlı ilişkiler kurabiliyorsa bu durum yakınlık duygu- suyla açıklanır. Ancak bu dönemde birey sağlıklı ilişkiler kurmuyorsa bu durum yalıtılmışlık duygusuyla açıklanır. Yiğit Bey'in karşı cinsle sağlıklı ilişkiler kuramaması uzaklık ya da yalıtılmışlık duygusu yaşadığını gösterir.

CEVAP C

24. Freud'a göre bugünkü davranışların nedenlerini anlayabilmek için, bireyin geçmiş yaşantılarını (özellikle 0-6 yaş arası çocukluk yaşantısını) incelemek gerekir. Freud'a göre insan doğuştan saldırganlık (ölüm) ve cinsiyet (cinsellik) diye iki temel güdüye sahiptir. Bu güdüler toplumca hoş karşılanmadığı için farkında olmadan bilinçaltına itilir. Özellikle çocukluk döneminde bilinçaltına bastırılan bu güdüler kişiliğin oluşmasında etkili olur. Bu temel güdüler rüyada, hayallerde; rahatsızlık şeklinde kendini gösterir. Psikolojinin psikanaliz yöntemiyle (hipnoz, rüya analizi ve serbest çağrışım yollarıyla) bilinçaltına itilmiş bu şeyleri bilinç düzeyine çıkartılabileceğini savunur. Yöntem olarak vaka (örnek olay) incelemesini de kullanmıştır.

CEVAP C

25. Sosyal Öğrenme Kuramı'nın aşamaları şu şekildedir:

- Dikkat Etme
- Hatırda Tutma
- Davranışı Ortaya Koyma
- Güdülenme

Uyarıcı-tepki bağı Davranışçı Kuram'a ait olan bir kavramdır.

CEVAP E

26. Gestalt Kuramı'na göre bir konunun önce genel özellikleri sonra özel özellikleri öğrenilir. Bütün parçalardan daha anlamlı ve daha kalıcı olduğu için öğrenme bütünden parçaya doğru ve yeniden bütüne ulaşma faaliyetidir.

CEVAP D

27. Davranışçı Kuram'a göre

A. Öğrenme, uyarıcı tepki bağı ile gerçekleşir. (Doğru)

B. Öğrenme, belli bir uyarıcıya en son yapılmış ve en sık tekrarlanmış tepkidir. (Doğru)

C. Öğrenme, çevredeki olayların bilişsel olarak işlenmesi ile gerçekleşir. (Yanlış)

D. Öğrenmede sonuç önemlidir. (Doğru)

E. Öğrenme, nötr uyarıcı ile koşulsuz uyarıcının bitişikliği ile gerçekleşir. (Doğru)

Sorudaki C seçeneği Bilişsel Kuram'a ait olduğu için cevap C seçeneğidir.

CEVAP C

28. Super'in Benlik Kuramı'na göre meslek seçiminde ilgi, istek, sosyal çevre etkilidir.

Ginzberg'in Mesleki Gelişim Kuramı'na göre meslek seçiminde kalıtım yani yetenek etkilidir.

Holland'ın Tipolojisine göre insanda 6 tip özellikleri vardır onlardan hangisi baskın ise ona göre meslek seçimi gerçekleşir.

Roe'in İhtiyaç Kuramı'na göre anne baba tutumları meslek seçiminde etkilidir.

Ohara ve Tidman'ın Karar Verme Kuramına göre ise meslek seçiminde kişilik özellikleri etkilidir.

Soruda da Ege'nin mühendislik fakültesini seçme nedeni iyi bir mühendis olacağına dair içsel motivasyonunun olması yani ilgisidir.

CEVAP D

29. Holland'ın Tipoloji Kuramı'na göre gerçekçi tip özellikleri; açık havada çalışmaktan hoşlanan, mekanik becerileri yüksek olan, nesnelere, eşyalar ve makinalarla ilgili işlerde başarılı olan insanlardır.

Mühendislik mesleği de gerçekçi tip ile açıklanır.

CEVAP E

30. Kriz durumlarında (şiddet, tecavüz, taciz, enses ilişki, ihmal ve istismar, madde bağımlılığı, yakın kaybı, ölüm, doğal afet) vakit kaybetmeden ilgili kurum ve kuruluşla olayın sevk edilmesi gerekir. Sınıf rehber öğretmeni durumu okul rehber öğretmenine, okul rehber öğretmeni durumu müdüre, müdürde ilgili kurum ve kuruluşla sevk etmelidir.

Soruda da öğrencinin şiddet gördüğüne dair bir bilgi edinen öğretmenin durumu ilgili kişi ve kuruma sevk etmesi gerekir.

CEVAP B

1. Soruda eğitim sisteminin bir ülkenin yönetim anlayışı doğrultusunda şekillendiği, içerik ve amaçlarının bu doğrultuda belirlendiği ifade edilmiştir. Ayrıca:

- Yurttaşlık bilincinin kazandırılması,
- Anayasal ilkelerin benimsenmesi,
- Bireylerin içinde yaşadıkları düzene uyum sağlaması,
- Toplumsal bütünlüğün sürdürülmesi gibi unsurlar vurgulanmıştır.

Bu ifadeler, eğitimin devletin yönetim yapısı ve hedefleri doğrultusunda düzenlendiğini göstermektedir. Eğitim programlarının; değer aktarımı, yurttaş yetiştirme ve mevcut yönetim düzeninin devamlılığını sağlama amacıyla yapılandırılması, program geliştirmenin politik temeli ile ilişkilidir.

Burada:

- Yönetim anlayışı
- Anayasal ilkeler
- Yurttaşlık bilinci
- Toplumsal bütünlük

gibi kavramlar dolaylı olarak devlet ve yönetim sistemiyle bağlantılıdır. Burada ifade edilenler politik temeli işaret eder.

CEVAP D

2. Gözlem yöntemi uygulanırken dikkat edilmesi gereken en önemli unsurlardan biri gözlem sonrasında değerlendirme sürecinin hemen yapılmasıdır. Çünkü:

- Öğrencilerin gözlem sırasında edindikleri izlenimler tazedir.
- Ayrıntılar unutulmadan tartışma yapılabilir.
- Kavram yanlışları anında giderilebilir.
- Öğrenme kalıcılığı artar.

Soruda öğretmen;

- Kuralları öğrencilerle birlikte belirlemiştir (doğru uygulama).
- Öğrencilerden not almalarını istemiştir (doğru uygulama).
- Gerekli izinleri almıştır (doğru uygulama).
- Uygun bir ortamda (bahçe) gözlem yaptırmıştır (doğru uygulama).

Ancak değerlendirmeyi ertesi güne bırakmıştır. Bu durum gözlem tekniğinin etkililiğini azaltır ve yönetsel bir hatadır.

CEVAP C

3. Soru-cevap tekniğinde öğretmenin temel amacı, öğrenciyi pasif alıcı olmaktan çıkarıp aktif düşünmeye yönlendirmektir.

Yanlış cevap veren öğrenciyi doğrudan düzeltmek:

- Öğrenciyi pasifleştirir.
- Hazır bilgiyi sunar.
- Öğrencinin düşünme sürecini kesintiye uğrattır.

Ancak ipucu vermek:

- Öğrencinin düşünmeye devam etmesini sağlar.
- Öğrencinin doğru cevaba kendi çabasıyla ulaşmasına yardımcı olur.
- Öğrencide “başardım” duygusu oluşturur.
- İçsel motivasyonu ve özgüveni artırır.

Bu nedenle öğretmenin temel amacı, öğrencilerin içsel başarı duygusunu artırmaktır

CEVAP B

4. Mikro öğretim tekniği, öğretmen adayının:

- Kısa bir ders anlatımı yapması,
- Dersin kaydedilmesi,
- Kendi performansını izlemesi,
- Akran geri bildirim alması,
- Kendini değerlendirerek yeniden düzenleme yapması aşamalarını içerir.

Bu süreçte kişi:

- Kendi davranışlarını analiz eder.
- Güçlü ve zayıf yönlerini fark eder.
- Geri bildirimleri dikkate alır.
- Kendini geliştirmeye yönelik düzenlemeler yapar.

Bu özellikler yansıtıcı düşünme becerisinin temel özellikleridir. Yansıtıcı düşünme, bireyin kendi öğrenme ve öğretme sürecini değerlendirmesi ve geliştirmesidir.

CEVAP D

5. Derse giriş etkinlikleri genellikle şu aşamalardan oluşur:

- Dikkat çekme
- Güdülenme (Motivasyon sağlama)
- Hedeften haberdar etme (Kazanımları paylaşma / Gözden geçirme)
- Ön bilgileri hatırlatma

I. Derse masal anlatarak başlamak → Dikkat çekme Masal anlatmak öğrencinin ilgisini derse yöneltir. Bu doğru eşleştirmedir.

II. Ders kazanımlarını öğrencilerle paylaşma → Gözden geçirme Kazanımları paylaşmak öğrenciyi hedeften haberdar etmedir (gözden geçirme). Doğru eşleştirmedir.

III. Konunun günlük yaşamda işine yarayacağını söyleme → Ön bilgileri hatırlatma ifadesi doğru değildir. Bu ifade öğrenciyi motive etmeye yöneliktir. Doğru karşılığı Güdülenme olmalıdır.

IV. Bir önceki derste konularla ilgili soru sorma → Güdülenme ifadesi doğru değildir. Bu uygulama öğrencinin önceki bilgilerini hatırlamasını sağlar. Doğru karşılığı Ön bilgileri hatırlatma olmalıdır.

CEVAP B

6. Test inceleniyor ve 3 problem bulunuyor:

1. Soruların büyük bölümü yalnızca bilgi düzeyinde
2. Bazı maddeler uzun ve karmaşık → okuma becerisini ölçüyor
3. Ünitelerdeki kazanımlar teste dengeli dağılmamış

I) Yapı geçerliği

Yapı geçerliği: Testin ölçmek istediği özelliği başka özelliklerle karıştırmadan ölçmesidir.

Örnek: Matematik testi “matematik” yerine “okuma hızı / anlama” ölçmeye başlarsa yapı geçerliği düşer.

“Bazı maddeler uzun ve karmaşık ifadeler içerdiği için okuma becerisini ölçtüğü”

Bu, ölçülen yapının “fen başarısı” olmaktan çıkıp okuduğunu anlama/okuma becerisi ile karıştığını gösterir. Sonuç: Yapı geçerliği zedelenmiştir.

II) Kapsam geçerliği

Kapsam geçerliği: Testin, hedef kazanım/konu/ünite evrenini temsil etme derecesidir.

Yani “kazanımlar dengeli örneklenmiş mi?”, “belirtke tablosuna uygun mu?” sorusudur.

“Ünitelerde yer alan kazanımların teste dengeli şekilde dağıtılmadığı” Bu doğrudan “temsil sorunu” demektir: Bazı üniteler/kazanımlar fazla, bazıları az sorulmuş. Sonuç: Kapsam geçerliği zedelenmiştir.

III) Güvenirlilik

Güvenirlilik: Ölçmenin tutarlılığıdır (benzer koşullarda benzer sonuç verme, hatadan arınıklık).

Güvenirliliği düşüren tipik durumlar:

- Puanlamanın öznel olması
- Soruların çok az olması (tesadüfi hata artar)
- Soruların aşırı belirsiz/çeldiricilerin hatalı olması

Soruda “puanlama tutarsız”, “ayırt edicilik düşük”, “madde sayısı az”, “şans başarısı” vb. net güvenirlilik bulgusu yok.

CEVAP C

7. Veri seti: 12, 15, 18, 21, 24

$$12 < 15 < 18 < 21 < 24$$

A) Modu 18’dir.

Mod (tepe değer): en çok tekrar eden değerdir. Bu veri setinde her sayı 1 kez geçiyor, tekrar eden yok. Mod yoktur. A seçeneği yanlıştır.

B) Ranji 10’dur.

$$\text{Ranj} = \text{En büyük değer} - \text{En küçük değer}$$

$$\text{En büyük} = 24$$

$$\text{En küçük} = 12$$

$$\text{Ranj} = 24 - 12 = 12$$

Ranj 12’dir. B seçeneği yanlıştır.

C) Aritmetik ortalama 18’dir.

$$\text{Ortalama} = \text{Toplam puan} / \text{öğrenci sayısı}$$

$$\text{Toplam: } 12 + 15 + 18 + 21 + 24 = 90$$

$$\text{Öğrenci sayısı: } 5$$

$$\text{Ortalama} = 90 / 5 = 18 \quad \text{C seçeneği doğrudur.}$$

D) Ortanca 15’tir.

Ortanca (medyan): sıralı dizide ortadaki değerdir.

5 veri var → ortadaki 3. değer ortancadır.

$$3. \text{ değer} = 18$$

Ortanca 18’dir, 15 değil. D seçeneği yanlıştır.

E) “Standart sapma sıfırdır.”

Standart sapma 0 olması için tüm değerlerin aynı olması gerekir. Burada değerler farklı (12’den 24’e gidiyor).

Standart sapma 0 olamaz. E seçeneği yanlıştır.

CEVAP C

8. • Kemal; Fizik, Kimya, Biyoloji, Matematik sınavlarına giriyor.
- Ham puan ortalamaları eşit.
- Varyanslar farklı: Yani standart sapmalar farklıdır.
- Kemal'in ham puanı tüm sınavlarda eşit ve aritmetik ortalamanın üstünde.

Bağıl değerlendirmede başarı karşılaştırması z puanı ile yapılır.

Bağıl değerlendirmede kişinin gruba göre konumu:

$Z \text{ PUANI} = \frac{\text{Öğrenci puanı} - \text{Aritmetik ortalama}}{\text{Standart sapma}}$

Burada standart sapma ile varyans bir birinin karesi olduğu için aynı sonucu yaparız.

- Ham puanları eşit
- Ortalamalar eşit
- zaman sapmaya yani varyansa bakabiliriz.
- Sapma bölme konumundadır.
- Sapma küçülürse z puanı büyür.
- Yani varyans küçülürse z puanı büyür.
- O halde A seçeneği doğrudur.

Diğer seçeneklerle ilgili yorum yapmak için verilen bilgiler yeterli değildir.

CEVAP A

9. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde program dışı etkinlikler; öğrencilerin yalnızca akademik yönlerini değil, aynı zamanda zihinsel, fiziksel ve sosyo-duygusal gelişimlerini desteklemeyi hedeflemektedir. Bu etkinliklerin temel amacı; iletişim, iş birliği, problem çözme, öz düzenleme ve öz farkındalık gibi becerilerin gelişimine katkı sağlamaktır. Ayrıca öğrencilerin özgüven kazanmaları, motivasyonlarının artması ve öğrenmenin günlük yaşamla ilişkilendirilmesi de program dışı etkinliklerin önemli hedefleri arasında yer alır.

A, B, C ve D seçenekleri; program dışı etkinliklerin modelde belirtilen hedefleriyle doğrudan örtüşmektedir. Bu etkinlikler öğrencilerin çok yönlü gelişimini destekler, akademik başarıyı dolaylı olarak güçlendirir ve sosyal becerilerini geliştirmeye katkı sağlar.

Ancak E seçeneğinde yalnızca sınav performansına odaklanan ve rekabetçi başarıyı artırmayı merkeze alan bir yaklaşım ifade edilmektedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde program dışı etkinlikler tek boyutlu sınav başarısını artırmaya indirgenmez; aksine öğrencinin bütüncül gelişimini hedefler. Bu nedenle E seçeneği, program dışı etkinliklerin amaçları arasında yer almaz.

CEVAP E

10. Soruda okul temelli planlama kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler; öğretim programına bağlı olarak planlanan ancak ders saatleri dışında ya da dersin destekleyici boyutunda yürütülen etkinliklerdir. Müze ziyaretleri, bilim merkezi gezileri, saha araştırmaları, proje çalışmaları ve yerel kurumlarla iş birliği gibi uygulamalar öğrencilerin öğrenme deneyimlerini zenginleştirmek amacıyla düzenlenmiştir.

Bu etkinlikler resmî öğretim programının doğrudan kazanım listesinde yer alan (yeni adıyla öğrenme çıktıları) zorunlu ve notla değerlendirilen uygulamalar değildir. Ancak rastlantısal da değildir; zümre kararıyla planlanmış, sistematik biçimde uygulanmış ve öğrenme sürecini desteklemek amacı taşımıştır. Bu yönüyle bilinçli, planlı ve destekleyici niteliktedir.

Ekstra program; okulun resmî öğretim programı dışında, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik olarak planlanan, çoğunlukla ders dışı zamanlarda gerçekleştirilen ve gönüllülük esasına dayanan etkinlikleri kapsar. Spor karşılaşmaları, geziler, tiyatro, sergi ve benzeri faaliyetler bu programın örnekleridir.

CEVAP C

11. Soruda verilen metinde etik ve estetik değerlerin bireyin gelişimindeki rolü vurgulanmaktadır. Soruda özellikle:

- Doğru–yanlış ayrımı yapabilme
- Güvenilir birey olma
- Güzeli algılama ve üretme
- Ahlaki bilinç geliştirme
- Duyarlılık, adalet ve saygı
- Daha erdemli ve yaratıcı bir toplum oluşturma gibi kavramlara yer verilmiştir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde bu tür değer temelli kazanımlar "Aksiyolojik olgunluk" kapsamında değerlendirilir.

Aksiyolojik olgunluk; bireyin

- Ahlaki bilinç kazanması,
- Etik ve estetik değer yargılarını geliştirme,
- Edindiği değerleri davranışlarına yansıtması ile ilgilidir. Ayrıca Erdem–Değer–Eylem çerçevesi bu boyutun temelini oluşturur.
- Metnin odak noktası etik ve estetik değerlerdir.

CEVAP A

12. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde kavramsal beceriler; temel, bütünleşik ve üst düzey düşünme becerileri olarak sınıflandırılmıştır.

Temel beceriler (KB1): Saymak, okumak, yazmak, çizmek, bulmak, seçmek, belirlemek, işaret etmek, ölçmek, sunmak, çevirmek, kaydetmek gibi eylemler temel beceriler arasında gösterilebilir

Bütünleşik beceriler (KB2): (I) çelişki giderme, (II) gözlemlleme, (III) özetleme, (IV) çözümlleme, (V) sınıflandırma, (VI) bilgi toplama, (VII) karşılaştırma, (VIII) sorgulama, (IX) genelleme, (X) çıkarım yapma, (XI) gözleme dayalı tahmin etme, (XII) mevcut bilgiye/veriyeye dayalı tahmin etme, (XIII) yapılandırma, (XIV) yorumlama, (XV) yansıtma, (XVI) muhakeme (akıl yürütme), (XVII) değerlendirme, (XVIII) tartışma, (XIX) mantıksal denetleme ve (XX) sentezleme olmak üzere yirmi bütünleşik beceri tanımlanmıştır.

Üst düzey düşünme becerileri (KB3): Karar verme, problem çözme ve eleştirel düşünme becerileridir.

Soruda verilen seçenekler incelendiğinde:

- A) Karar Verme → Üst düzey düşünme becerisi
- B) Problem Çözme → Üst düzey düşünme becerisi
- C) Eleştirel Düşünme → Üst düzey düşünme becerisi
- D) Çevirmek → Temel beceri
- E) Sorgulama → Bütünleşik beceri (KB2)

CEVAP E

13. Soruda; eğitim faaliyetlerinin yalnızca okul ortamıyla sınırlı kalmadığı, belediyelerde, fabrikalarda, köy odalarında, hastanelerde, ceza infaz kurumlarında, sivil toplum kuruluşlarında ve çeşitli sosyal alanlarda da yürütüldüğü ifade edilmektedir. Eğitim etkinliklerinin yaşamın farklı alanlarına taşındığı ve farklı yaş gruplarına yönelik çalışmalar yapıldığı vurgulanmaktadır.

Türk Millî Eğitimi'nin Her yerde eğitim ilkesi, eğitimin sadece resmî ve özel eğitim kurumlarında değil; evde, çevrede, işyerlerinde ve yaşamın tüm alanlarında gerçekleştirilmeye çalışılmasını esas alır. Eğitim faaliyetlerinin toplumun bulunduğu ortamlara taşınması bu ilkenin temel özelliğidir.

Verilen örnekte de eğitim hizmetleri yalnızca okul binalarında değil, sosyal ve kamusal alanlarda da uygulanmaktadır. Bu durum doğrudan söz konusu ilkeye uygunluk göstermektedir.

Bu nedenle doğru cevap: Her yerde eğitim

CEVAP D

14. Soruda anlatılan kurumun; örgün eğitime devam edemeyen veya esnek öğrenme imkânına ihtiyaç duyan bireylere yönelik faaliyet gösterdiği belirtilmektedir. Eğitimlerin internet üzerinden yürütüldüğü, belirli takvim doğrultusunda sınavların yapıldığı ve başarı durumuna göre sertifika verildiği ifade edilmiştir. Ayrıca mesleki alanlarda belge alma imkânı sunulması ve zaman-mekân sınırlamasının olmaması dikkat çekmektedir.

Bu özellikler, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olarak uzaktan eğitim yoluyla kurs ve sertifika programları yürüten Mesleki ve Teknik Açık Öğretim Okulunun temel nitelikleridir.

CEVAP C

15. Soruda verilen görevler, Millî Eğitim Bakanının eğitim politikalarının yürütülmesine ilişkin temel yetki ve sorumluluklarını kapsamaktadır.

- I. maddede özel yetenekli bireylere yönelik programların tasarlanması, uygulanması ve koordinasyonu yer almaktadır. Bu görev Millî Eğitim Bakanının sorumluluk alanındadır.
- II. maddede yükseköğretim kurumları dışındaki eğitim kurumlarını açma, izin verme ve denetleme yetkisi belirtilmiştir. Bu da Bakanın görevleri arasındadır.
- III. maddede yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarının eğitim ihtiyaçlarına yönelik çalışmaların yürütülmesi ifade edilmektedir. Bu görev de Bakanlığın yetki alanına girer.
- IV. maddede yükseköğretimin millî eğitim politikası bütünlüğü içerisinde yürütülmesine ilişkin, 2547 sayılı Kanun kapsamında Bakanlığa verilen görevlerin yerine getirilmesi yer almaktadır. Bu da Millî Eğitim Bakanının görevlerindedir.

Dolayısıyla dört ifadede yer alan görevlerin tamamı Millî Eğitim Bakanına aittir.

CEVAP E

16. İlerlemecilik

Pragmatizmin eğitimde uygulandığıdır. Bunun yanı sıra natüralizm ve emprizmin etkileri de görülür.

- Değişim gerçeğin esasıdır; bu yüzden eğitim sürekli bir gelişim içinde olmalıdır
- Eğitimin temelinde tecrübe (yaşantılar) sonucu elde edilen bilgiler vardır.
- Eğitim sürecinde öğrenci aktif olmalıdır.
- Yaşantılar (deneyim) öğrenci ilgisine göre düzenlenmelidir.
- Eğitim sürecinde öğrenci merkezdedir; öğretmen ise çocuğun yaşantılarını organize eden bir rehber konumundadır.
- Öğrenci bir bütün olarak görülmeli ve bilişsel, duyuşsal, psikomotor olmak üzere bütün alanlarıyla geliştirilmelidir (Bütünsel gelişim).
- Öğrenmede problem çözme, aktif öğrenme, proje tabanlı öğretim, kuantum öğrenme, çoklu zekâ kuramı gibi öğrencinin yaşantı geçirek üst düzey düşünme becerilerini geliştirebileceği yöntemler temele alınır.
- İlerlemecilik, soyut biçimde elde edilen ve öğretmen tarafından aktarılan bilgilerin önemini reddeder ve "Bilgi önemli ise öğrencinin kullanabilmesi ve işine yaraması gereklidir." görüşünü benimser.
- "Problem çözme" bilgi edinme sürecinde esastır.
- Bilgi, yaşantı edinme ve yaşantıları geliştirmekte kullanılan bir araçtır.
- Okul, yarışma ortamı olmanın aksine iş birliğine özendirilen bir kurum olmalıdır.
- Demokratik bir eğitim ortamı sağlanmalıdır. Bu ortamın oluşması için; öğrencilere sorumluluk, okul kurallarını öğretmenle birlikte oluşturma, kirlerini serbestçe tartışma, eğitime aktif biçimde katılma fırsatı verilmelidir.
- Programlarda etkinlik merkezli modellerin uygulanmasını savunur.
- Konular ardışıklık ilişkisi içinde sıralanıp; yeri geldikçe derinleşen ve genişleyen tekrarlarla edinilir.
- Okul, yaşama hazırlık yeri değil, yaşamın kendisidir.
- J. Dewey tarafından geliştirilmiştir.

CEVAP E

17. Verilen paragraf incelendiğinde sınıf genelinde yapılan istenmeyen bir davranış olduğu görülmektedir. Sınıf genelinde istenmeyen bir davranış gerçekleştirildiğinde sırasıyla;

- Davranışın nedeni belirlenmeli,
- Kullanılan yöntem ve teknik değiştirilmeli,
- Düzeye uygun görev ve sorumluluk verilmelidir. Paragrafta öğrencilerin sıraları karalamasının birçok sebebi olabilir. Öğretmenlerinin ya da okul yönetiminin dikkatini çekmek istiyor olabilirler. Bu nedenle öncelikle davranışın nedeni tespit edilmelidir.

CEVAP D

18. Bütünsel model: birden fazla sınıf yönetimi modelinin bir arada kullanılarak sınıf yönetiminin sağlanması sürecidir. Paragraf incelenirse;” Derslerinin bölünmesinden rahatsız olan bir öğretmen, öğrencilerine derse geç kalacak olurlarsa derse gelmeden müdür odasına gidip mazeret kâğıdı almaları gerektiğini söyler” önlemsel modeli, “Ders esnasında uyumsuzluk yaratan öğrencilerini de müdür odasına göndererek cezalandırır.” ifadesi ise tepkisel modeli kullandığını göstermektedir. Bu durumda öğretmen bütünsel modeli kullanmaktadır.

CEVAP E

19. Edgar Dale tarafından öne sürülen yaşantı konisine göre, yaşantılar en etkili olandan en az etkili olana doğru sıralanacak olursa;

- I. Doğrudan doğruya edinilen maksatlı yaşantılar
 - II. Model ve numunelerle edinilen yaşantılar (SORUDAKİ II. ÖNCÜL)
 - III. Dramatizasyonla edinilen yaşantılar (SORUDAKİ IV. ÖNCÜL)
 - IV. Gösteriler yoluyla edinilen yaşantılar
 - V. Geziler yoluyla edinilen yaşantılar (SORUDAKİ V. ÖNCÜL)
 - VI. Sergiler yardımıyla edinilen yaşantılar (SORUDAKİ I. ÖNCÜL)
 - VII. Televizyonla edinilen yaşantılar
 - VIII. Hareketli resimlerle edinilen yaşantılar (SORUDAKİ III. ÖNCÜL)
 - IX. Radyo, plak, şerit ve resimlerle edinilen yaşantılar
 - X. Görsel sembollerle edinilen yaşantılar
 - XI. Sözel sembollerle edinilen yaşantılar
- Dolayısıyla sorunun doğru cevabı, II – IV – V – I – III olacaktır.

CEVAP: B

20. Boyut, bir materyalde verilmek istenilen mesajın bireyde yarattığı algıdır. Bu nedenle bir cismin önüne, arkasına, sağına ya da soluna başka bir cisim çizildiğinde bireyde algı değişiyorsa işin boyutu ile ilgilidir. Öğretmen de görselde yüz resminin yanına yatay çizgi ve simetrik bir cisim çizdiğinde vazo algısı yaratmaya çalışarak öğrencilerinin de yaratıcı fikirlerle vazo çizmelerini istemiştir. Bu nedenle doğru cevap D seçeneği olmalıdır.

CEVAP: D

21. Ekran tasarımı yapılırken dikkat edilmesi gereken özellikler:

- Eğer metin uzun paragraflar içeriyorsa tek sütun, kısa paragraflar içeriyorsa iki sütun kullanılır.
- Bir ekranda en fazla 4-5 satır ve en fazla 20 sözcük kullanılmalıdır.
- Ekrandan ekrana tutarlılık sağlamak için satır genişliği ve aralığına önceden karar verilmelidir.
- Farklı içerik unsurları görsel olarak ayrılmalı ve sınıflandırılmalıdır.
- Her tarafı yazılarla dolu ekran algılamayı zorlaştırır. Aralarda boşluklar olmalıdır.
- Satır sonları 'tire' lenmemelidir.

CEVAP: E

22. Seçenekler incelendiğinde anne rahmindeki gelişmeden sonra en hızlı dönem bebeklik dönemidir. İkinci en hızlı dönem ergenlik dönemidir. Üçüncü en hızlı dönem ilk çocukluk dönemidir. En yavaş büyüme ise son çocukluk dönemidir.

CEVAP: C

23. Özümleme, bireyin karşılaştığı yeni bir durumu ya da nesneyi daha önceden oluşturduğu mevcut şeması yani var olan bilişsel yapı içerisinde değerlendirerek uyum sağlamaya çalışmasıdır. Kayık tabağı ütü olarak kullanan Berna'nın bu davranışı Piaget'nin bilişsel gelişim kuramına göre özümleme ile açıklanır.

CEVAP: C

24. Evrensel ahlâk ilkeleri evresinde bulunan bireyler toplumsal ahlak kurallarına ve içselleştirilmiş ideallerin gerektirdiği davranış biçimlerine başkalarının eleştirilerinden çekindikleri için değil, kendilerini cezalandırmak- tan ya da suçluluk duymaktan kaçındıkları için uyarlar. Kararlar adalet, eşitlik ve başkalarını anlama gibi soyut ilkelere göre verilir. Bu nedenle, bu evredeki bir birey, adil olmayan bir yasa ile karşı karşıya ise, yasaya uymama pahasına evrensel ahlak anlayışına uygun davranır. Sorudaki paragrafta insanlığa, evrensel niteliklere vurgu yaptığı için birey evrensel ahlak ilkesi dönemindedir.

CEVAP: E

25. Sorudaki seçenekler incelendiğinde;

- I. 6 aylık bebeğin uzağında bulunan emziğe uzanması öğrenme ürünüdür çünkü bebek daha önce emziğine ulaşmak için denemeler yapmış olmalı yani yaşantısı vardır.
- II. Aç olduğu için ağlayan 4 aylık bebeğin karnı doyurulduğunda susması öğrenme değildir, fizyolojik olarak ihtiyacın giderilmesi sonucu vücudun rahatlaması doğuştan getirilen bir özelliktir.
- III. 6 aylık bebeğin annesini gördüğünde ellerini oynatması öğrenme ürünüdür çünkü çocuk annesiyle yaşantı geçirdiği için onu tanımakta ve sevincini ellerini oynatarak ifade etmektedir.
- IV. 9 aylık bebeğin televizyonda izlediği bir reklamdaki kaplandan korkması bir öğrenme ürünüdür, çünkü kaplanla ilgili daha önce bir yaşantı geçirmiş ki şu an bir tepki göstermektedir.
- V. 10 aylık bir bebeğin sesin geldiği yöne bakması öğrenme değil bir reflekstir.

Yani I, III ve IV öğrenme ürünüdür.

CEVAP: B

26. Deneme yanılma yoluyla öğrenme; karşılaşılan uyarıcı etkisiyle amaca yönelik sergilenen davranışlardan, hatalı olanların elenip, doğru olanın seçilerek uyarıcı ile arasında bağ kurulmasıdır. Soruda da Ersin yapboz parçalarını tek tek eline alıp uygun olan yerleri birleştirmeye çalışmaktadır, yani deneme yanılma ile yapbozu yapmaya çalışmaktadır.

CEVAP: A

27. Dolaylı pekiştirme; gözlemcinin modelin karşılaştığı pekiştirme işleminden etkilenip kendisinin de o davranışı sergileyeme başlamasıdır.

Derya soru sorduğunda doğru cevaplayan arkadaşlarına öğretmeninin “aferin bravo” dediğini gördükten sonra kendisi de sorulara cevap vermek için daha fazla çaba göstermeye başladığı için sorunun cevabı dolaylı pekiştirme olur.

CEVAP: A

28. Geleneksel Rehberlik Anlayışının Özellikleri

- > Kriz yönelimlidir.
- > Tepkiseldir.
- > Sadece sorunlu bireylere yöneliktir.
- > Zaman çizelgesi ile sınırlıdır.
- > Uzman odaklıdır.
- > Yapılandırılmamıştır; ölçülemez.

Çağdaş/Gelişimsel Rehber Anlayışının Özellikleri

- > Öngörüseldir.
- > Önleyicidir.
- > Tüm bireylere yöneliktir.
- > Yaşam boyu devam eden bir süreçtir.
- > Yapılandırılmış; ölçülebilir.
- > Öğretmen odaklıdır.

Soru incelendiğinde A, B, C ve E seçeneği doğru iken D seçeneği yanlıştır.

CEVAP: D

29. Bireyi tanıma teknikleri öğrencilerin kendilerini tanımları için kullanılan test ve test dışı tekniklerdir. Bu teknikler kullanılırken;

Öğrencilerin tüm özelliklerini ortaya çıkaracak teknikler kullanılmalıdır.

Öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun teknikler kullanılmalıdır.

Seçilen tekniğin geçerliliği ve güvenilirliği yüksek olmalıdır.

Seçilen tekniğin ekonomik ve kullanışlı olmasına dikkat edilmelidir.

Test sonuçları öğrenciler hazır olduklarında onlarla paylaşılmalıdır.

Öncüller incelendiğinde II, IV, V, VI. öncüller doğru iken I, III. öncüller doğru değildir.

CEVAP: B

30. Oryantasyon; yenilik ve değişikliklerde öğrencinin bu değişimlere adapte olması için verilen rehberlik hizmetidir. Soruda da liseye başlayan öğrencilere okul kuralları, disiplin yönetmeliği gibi yeni ortamın özellikleri tanıtılmıştır yani yapılan hizmet oryantasyon hizmetidir.

Bilgi sunma; bireye ihtiyacı olan bilgiyi aktarma hizmetidir. Soruda öğrencilere kulüp çalışmaları, verimli ders çalışma yolları, eğitsel etkinliklerdeki bilgi esikleri giderilmek için de bilgi sunma hizmeti verilmiştir.

Yani sırayla oryantasyon ve bilgi sunma hizmetleri verilmiştir.

CEVAP: D

1. Paragrafta eğitim yoluyla bireylerin içinde yaşadıkları çevreye uyum sağlamaları, ortak değer ve kuralların öğretilmesi, kuşaklar arası değer aktarımı, birlik duygusunun güçlendirilmesi ve bir arada yaşama becerisinin geliştirilmesi vurgulanmıştır.

Ayrıca bireylerin sorumluluk bilinci kazanması, ortak yaşam kültürünün sürdürülmesi ve düzenin devamlılığının sağlanması gibi ifadeler yer almaktadır. Bu unsurlar, eğitimin bireyi yalnızca akademik açıdan değil, içinde yaşadığı yapıya uyumlu bir üye hâline getirme işlevine işaret eder.

Soruda özellikle:

- Ortak değerlerin kazandırılması
- Kuralların öğretilmesi
- Birlik duygusunun güçlendirilmesi
- Roller ve sorumluluklar kazandırılması
- Kuşaklar arası aktarım gibi özellikler öne çıkmaktadır.

Bu özellikler eğitimde program geliştirmenin toplumsal temelini ifade eder. Çünkü toplumsal temel, eğitimin bireyin içinde bulunduğu yapıya uyum sağlamasını, ortak değerlerin aktarılmasını ve düzenin sürekliliğini amaçlamasını esas alır.

CEVAP C

2. Çalışma yaprakları, ders anlatımında ya da konuların pekiştirilmesi amacıyla kullanılan kısa ve öz materyallerdir.

Çalışma yapraklarında genellikle:

- Konuyla ilgili kısa hatırlatıcı bilgiler
- Grafik ve tablolar
- Görseller (karikatür vb.)
- Yönergeler
- Değerlendirme soruları
- Bulmacalar
- Kavram haritaları

yer alabilir.

Ancak çalışma yapraklarında soruların çözümleri yer almaz. Çünkü amaç, öğrencinin düşünmesini ve soruları kendi başına çözmesini sağlamaktır. Çözümler verilirse pekiştirme ve değerlendirme amacı ortadan kalkar.

CEVAP E

3. • Soruda dikkat çeken özellikler:
- Öğrenciler ikiye bölünmüş gruplar halinde tartışıyor.
 - Sürekli eş değiştiriyorlar.
 - Önceki arkadaşlarının fikirlerini yeni arkadaşlarına aktarıyorlar.
 - Görüşler sınıf içinde dolaşarak yayılıyor.

Bu özellikler Dedikodu tekniğinin özellikleridir.

Dedikodu tekniğinde:

- Öğrenciler küçük gruplar veya ikililer halinde tartışır.
- Sürekli yer/eş değiştirirler.
- Önceki tartışmalardan edindikleri fikirleri yeni gruba aktarırlar.
- Bilgi sınıf içinde dolaşarak gelişir.

CEVAP B

4. Altı Şapkalı Düşünme Tekniğinde her şapka farklı bir düşünme biçimini temsil eder:

- Beyaz: Nesnel bilgiler
- Kırmızı: Duygular
- Siyah: Olumsuzluklar, riskler
- Sarı: Olumlu yönler
- Yeşil: Yaratıcı fikirler
- Mavi: Süreci yönetme

Soruda öğretmen “Küresel ısınmanın iklime olan olası zararları” konusunu işlemektedir.

Bu ifade doğrudan olumsuz sonuçlara odaklanmaktadır. Yani burada kullanılan şapka Siyah Şapkadır (eleştirel / risk odaklı düşünme).

A) Tarım ürünlerinin azalması ve ekonominin olumsuz etkilenmesi → Olumsuzluk (Siyah)

B) Mali tabloların olumsuz etkilenmesi → Olumsuzluk (Siyah)

C) Sahil kasabaları için risk → Olumsuzluk (Siyah)

D) Elektrikli araç sektörü oluşması ve istihdamın artması → Olumlu sonuç (Sarı Şapka)

E) Hava tahminlerinin zorlaşması ve dezavantaj oluşması → Olumsuzluk (Siyah)

D seçeneği olumlu bir sonuç içerdiği için “olası zararlar” temasına ve Siyah Şapka düşünmesine uygun değildir.

CEVAP D

5. Araştırma–inceleme stratejisinde öğretmen, öğrencileri bir problem durumu ile karşı karşıya bırakır ve öğrenciler:

- Problemi araştırır,
- Veri toplar,
- İnceleme yapar,
- Farklı çözüm yolları üretir,
- Süreç içinde düşünerek öğrenirler.

Bu stratejide problem durumu:

- Günlük yaşamla ilişkili olmalıdır.
- İlgi çekici olmalıdır.
- Hedef ve kazanımlara uygun olmalıdır.
- Açık ve anlaşılır olmalıdır.
- Birden fazla çözüm yolu içermelidir.

Çünkü araştırma–inceleme stratejisinde amaç, öğrencinin tek doğruya ulaşması değil, araştırma yaparak farklı çözüm yollarını keşfetmesidir.

Tek ve kesin çözümü olan problemler daha çok sunuş yolu veya geleneksel öğretime uygundur. Araştırma-inceleme stratejisinde problem açık uçlu ve çok çözümlü olmalıdır.

CEVAP D

6. Ölçmenin standart hatası:

- Standart sapma arttıkça artar
- Güvenirlik düştükçe artar

Yani hata en büyük olurken:

Sapma büyük + güvenirlik düşük

Hata en küçük olurken:

Sapma küçük + güvenirlik yüksek

Sınavlar	Standart sapma	Güvenirlik
Fizik	20	0,19
Kimya	5	0,36
Biyoloji	10	0,64
Matematik	5	0,91
Tarih	20	0,51

En yüksek hata için:

- Sapma en büyük
- Güvenirlik en düşük

Bakıyoruz:

- En büyük sapma: 20 → Fizik ve Tarih
- En düşük güvenirlik: 0,19 → Fizik

Hem sapması büyük hem güvenirligi en düşük olan: FİZİK En yüksek hata: Fizik

En düşük hata için:

- Sapma küçük
- Güvenirlik yüksek

Bakıyoruz:

- En küçük sapma: 5 → Kimya ve Matematik
- En yüksek güvenirlik: 0,91 → Matematik

Hem sapma küçük hem güvenirlik en yüksek: MATEMATİK En düşük hata: Matematik

CEVAP D

7. Analitik rubrik

- Performansı boyutlara ve detaylara ayırır
- Her boyut için ayrı puan verilir.
- Son puan genelde bu boyutların toplamı/ortalamasıdır.
- Geri bildirim ve eksik belirleme gücü yüksektir.
- Puanlama ayrıntılı olduğu için zaman alır.

Bütüncül rubrik

- Ürüne/performansa genel (tek) puan verir.
- Hızlı ve pratiktir.
- Not vermede/kısa sürede puanlamada uygundur.
- Ama ayrıntısı daha zayıftır.

I. Öğrencinin hangi boyutta hata yaptığını göstermede daha etkilidir. Doğru.

Çünkü analitik rubrikte her ölçüt ayrı ayrı puanlandırdığından:

- Öğrenci içerikte iyi, dilde zayıf olabilir.
- Analitik rubrik bunu net biçimde gösterir.

Bütüncül rubrikte ise tek puan verildiği için:

- Öğrenciye "70 aldın" denir ama hangi boyutta eksik olduğu net çıkmayabilir.

II. Puanlama süresi genellikle daha kısadır. Yanlış.

Analitik rubrikte puanlayıcı:

- Her ölçüte tek tek bakar,
- Her ölçüt için düzey belirler,
- Ayrı puanlar verir,
- Sonra toplar/ortalama alır.

Bu işlem daha fazla zaman ister.

Bütüncül rubrikte ise:

- Ürüne genel bakılır,
- Bir düzey seçilir,
- Tek puan verilir.

Hızlı olan bütüncül rubrik, analitik değil.

III. Ayrıntılı geri bildirim vermeye daha uygundur. Doğru.

Analitik rubrik geri bildirimini otomatik üretir gibi dü-

şünmek gerekir. Detaylı olduğu için dönüt daha net verilir.

Bu, öğrenciye:

- Neyi düzeltmesi gerektiğini
- Hangi ölçütte geri kaldığını çok net söyler.

Bütüncül rubrikte tek puan olduğu için:

- Genel olarak orta düzey gibi yorumlar gelir,
- Ama boyut boyut geri bildirim zorlaşır.

CEVAP B

8. Derya: 58,4 saniye

Burada ölçülen şey geçen süre (geçen zaman).

Geçen Zamanın özellikleri:

- Gerçek (mutlak) sıfırı vardır.
→ 0 saniye = hiç süre geçmemiş demektir.
- Oran yapılabilir.
→ 60 saniye, 30 saniyenin 2 katıdır.
- Toplama, çıkarma, çarpma, bölme yapılabilir.

Bu özellikler Oranlı (eşit oranlı) ölçüğe aittir.

Derya'nın bilgisi = Oran ölçüğü

Selin: İkinci bitirmiştir.

Burada sadece sıra bilgisi vardır.

- Büyük-küçük ilişkisi vardır.
- Kim daha iyi belli.
- Ama aradaki fark bilinmez.

Örneğin:

- Birinci ile ikinci arasındaki fark 1 saniye mi 10 saniye mi bilmiyoruz.
- Matematiksel işlem yapılamaz.

Bu özellikler Sıralama (ordinal) ölçüğe aittir.

Selin'in bilgisi = Sıralama ölçüğü

CEVAP B

9. Soru, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde sistem okuryazarlığının eylemsel düzeyi ile hangi davranışların örtüşmediğini sorgulamaktadır. Modelde sistem okuryazarlığı üç düzeyde ele alınır: farkındalık, işlevsellik ve eylemsellik.

Eylemsel düzey, öğrencinin yalnızca bilgiyi tanıması ya da ilişkilendirmesi değil; bilgiyi toplayabilmesi, sentezleyebilmesi, alternatif çözümler üretebilmesi, gerekçeli seçim yapabilmesi ve çözümü uygulamaya aktarabilmesi gibi ileri düzey bilişsel ve davranışsal süreçleri kapsar. Bu düzeyde öğrenci aktif, üretken ve karar verici konumdadır.

A) Verileri sentezleyerek çözüm üretmek → Eylemseldir.

B) Alternatifler arasından gerekçeli karar vermek → Eylemseldir.

D) Çözümü uygulamaya geçirip sonuçlarını değerlendirmek → Eylemseldir.

E) Analiz yaparak çözüm önerisi geliştirmek → Eylemseldir.

Ancak C seçeneğinde öğrencinin yalnızca temel kavram ve terimleri tanıması ve anlamlandırması söz konusudur. Bu durum, bilgiyi fark etme ve temel düzeyde anlama ile ilgilidir. Yani bu davranış farkındalık düzeyine karşılık gelir; henüz üretim, karar verme ya da uygulama boyutu içermez.

CEVAP C

10. Soruda öğretmen, öğrencilerden farklı ülkelerdeki günlük yaşam alışkanlıklarını, selamlaşma biçimlerini, bayram kutlamalarını ve aile yapılarını araştırmalarını istemektedir. Ardından bu örneklerin farklı yerlerde farklı anlamlar taşıyabileceğini sorgulamakta ve öğrencilerin kendi yaşantılarıyla karşılaştırma yapmalarını sağlamaktadır. Ayrıca öğrencilerin önyargılarını fark etmeleri ve empatik değerlendirmelerde bulunmaları beklenmektedir.

Bu durum; bireyin kendi yaşantısı ile farklı toplumsal yapıları karşılaştırabilmesi, farklı değer ve davranış biçimlerini anlayabilmesi ve bunlara uygun tutum geliştirebilmesi becerisini ifade eder. Burada amaç yalnızca bilgi edinmek değil; anlayış geliştirmek, empati kurmak ve farklılıklara saygı göstermektir.

Bu özellikler kültür okuryazarlığının kapsamına girer. Kültür okuryazarlığı; bireyin kendi toplumuna ve diğer toplumlara ilişkin değerleri, normları ve yaşam biçimlerini tanıması, anlamlandırması ve uygun tutum geliştirebilmesidir.

CEVAP D

11. Verilen metinde:

- Bilginin doğası ve sınırları
- Gerçeklik ile bilgi arasındaki ilişki
- Bilginin doğruluğu, güvenilirliği ve kaynağı
- İnsan aklının sınırları ve olanakları
- Felsefi temelde bilgiye yönelik sorgulamalar gibi unsurlar vurgulanmaktadır.

Bu kavramlar doğrudan bilgi ve bilginin nasıl elde edildiği, bilginin doğruluğu ve temellendirilmesi ile ilgilidir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde bu boyut Epistemolojik bütünlük kapsamında değerlendirilir.

Epistemolojik bütünlük;

- Öğrencinin nasıl düşündüğü,
- Bilgiye nasıl ulaştığı,
- Bilgiyi nasıl temellendirdiği ve doğruladığı

ile ilgilidir.

CEVAP C

12. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde kavramsal beceriler; Temel Beceriler, Bütünleşik Beceriler ve Üst Düzey Düşünme Becerileri olarak sınıflandırılmıştır.

I. Öncül incelendiğinde; amaç belirleme, bilgi toplama, alternatif oluşturma, seçenekleri mantıksal olarak değerlendirme ve sonuçlar üzerine düşünme süreçleri yer almaktadır. Bu süreç, Karar Verme Becerisi kapsamındadır. Karar verme, Üst Düzey Düşünme Becerileri içinde yer alır.

II. Öncül; bir metni inceleme, iddiaları sorgulama, kanıtları değerlendirme, farklı bakış açılarını analiz etme ve çıkarımda bulunma aşamalarını içermektedir. Bu süreç, Eleştirel Düşünme Becerisi kapsamındadır. Eleştirel düşünme de Üst Düzey Düşünme Becerileri arasındadır.

III. Öncül; farklı kaynaklardan bilgi toplama, parçalar arasında ilişki kurma, bilgileri bir araya getirerek özgün bir ürün oluşturma aşamalarını içermektedir. Bu süreç, Sentezleme Becerisi kapsamındadır. Sentezleme, Bütünleşik Beceriler içinde yer alır.

Dolayısıyla etkinlikler sırasıyla:

- Üst Düzey Düşünme
- Üst Düzey Düşünme
- Bütünleşik Beceriler şeklindedir.

CEVAP E

13. Soruda, aynı yerleşke içerisinde birden fazla okulun bulunması ve bu okulların ortak alanlarının tek bir yönetim tarafından işletilmesi anlatılmaktadır. Ortak bahçe, spor salonu ve kantin gibi alanların gelirlerinin kurumların ortak ihtiyaçları için kullanılması, eğitim kampüsü uygulamasına işaret etmektedir.

Ayrıca velilerin gönüllülük esasına göre bir araya gelerek sosyal ve kültürel etkinlikler düzenlemesi, bağış kabul etmesi ve ihtiyaç sahibi öğrencilere destek sağlaması okul-aile birliği uygulamasını göstermektedir. Velilerin zorunlu tutulmaması ve yapılan işlerin belirli usul ve esaslar çerçevesinde yürütülmesi de ilgili mevzuata uygundur.

Bu özellikler, Millî Eğitim mevzuatında düzenlenen "Eğitim kampüsleri ve okul ile ailenin işbirliği" kapsamındaki uygulamalara karşılık gelmektedir.

CEVAP D

14. Soruda, 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde düzenlenen Millî Eğitim Bakanının görevleri arasında yer almayan ifade sorulmaktadır.

A seçeneği özel yetenekli bireylere yönelik programların tasarlanması ve uygulanmasını kapsamaktadır. Bu görev Bakanın yetkileri arasındadır.

B seçeneği yükseköğretim kurumları dışındaki eğitim kurumlarını açmak, izin vermek ve denetlemek yetkisini ifade eder. Bu da Bakanın görevlerindedir.

C seçeneği yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarının eğitim ihtiyaçlarına yönelik çalışmalar yürütmeyi kapsamaktadır. Bu görev de Bakanın sorumluluk alanındadır.

D seçeneği yükseköğretim dışında kalan kurumların denklik derecelerini belirleme ve programlarını düzenleme görevini ifade eder. Bu da Bakanlığın görevleri arasında yer alır.

E seçeneğinde ise ortaöğretim öğrencilerinin barınma ve maddî destek iş ve işlemlerini yürütmek görevi belirtilmiştir. Bu görev doğrudan Millî Eğitim Bakanının genel görevleri arasında yer almaz; bu husus Orta Öğretim genel müdürlüğünün sorumluluğundadır. Bu nedenle doğru cevap: Ortaöğretim öğrencilerinin barınma ihtiyaçlarının giderilmesi ve maddî yönden desteklenmesi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek

CEVAP E

15. Soruda, 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine göre Millî Eğitim Bakanlığının hizmet birimleri arasında yer almayan kurum sorulmaktadır.

Seçenekler incelendiğinde;

- Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü,
- Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı,
- Teftiş Kurulu Başkanlığı

Millî Eğitim Bakanlığı teşkilat yapısı içinde yer alan hizmet birimleridir.

Ancak Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (ÖSYM) Millî Eğitim Bakanlığına bağlı değildir. ÖSYM, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) ile ilişkili, ayrı tüzel kişiliğe sahip özel bütçeli bir kamu kurumudur. Bu nedenle MEB'in hizmet birimleri arasında yer almaz. Bu yüzden doğru cevap: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı

CEVAP: E

16. İdealizm felsefe akımının özellikleri;

- Bilgi değişmez, nesnel bir yapıdadır.
- Gerçekliğe duyuyla değil akılla ulaşılır (Düşünceden bağımsız bir varlık ya da maddi gerçeklik yoktur).
- Esas olan akıl, sezgiler ve değerlerdir.
- Bilgi akıl yoluyla üretilir (Doğal sayılar, matematiksel kavramlar vb.).
- İnsan zihni doğuştan bilgilerle doludur (Bilgi doğuştan gelir).
- Eğitimin amacı, insan zihninde var olan bilgileri açığa çıkarmak; böylece bireyi yaratıcıya ulaştırmaktır.
- Bireyin evrensel değerleri benimsemesi sağlanır.
- Entelektüel düşünce ve manevi değerler geliştirilir.
- Bireyin kişilikli-karakterli, etik değerlere sahip olması önemlidir.
- Eğitim ruhu iyileştirmelidir (Hem beden hem de ruh eğitimi).
- Duyuşsal ve bilişsel gelişim odaklıdır.
- İyi, güzel, doğru, yanlış vb. değerler evrenseldir; bütün insanlar için geçerlidir.
- Eğitim, zihinde doğuştan var olan (Tanrı tarafından yerleştirilen) bilgileri açığa çıkarma süreci olarak algılandığından dolayı kullanılan yöntem-teknikler; buluş, sokratik tartışma soru-cevap, model alma, drama, rol yapma, akıl yürütme vb. sorgulayıcı yöntemlerdir.
- Öğrencilere seçme özgürlüğü tanınarak karar verme becerileri geliştirilir.

CEVAP: B

17. Bir öğretmen, öğrencilerin derse etkin katılımlarını artırıcı etkinliklere yer verirse süreçte ortaya çıkabilecek istenmeyen davranışlara engel olmuş olur. Yani öğrencilerin istenmeyen davranışlar sergilemesinin temel nedeni; derse etkin bir şekilde katılmamalarıdır. Bu yüzden II ve IV nolu öncülleri kullanan bir öğretmen, istenmeyen o davranışları ortadan kaldıracaktır. Fakat istenmeyen o davranışın yapılmaması gerektiğiyle ilgili sıkı sıkı uyarılarda bulunulması ya da ceza verilmesi bu davranışı ortadan kaldırmada etkili bir yöntem değildir.

CEVAP: C

18. Bağımlı öğrenciler, otorite ve dışsal uyarılar olmadan doğru hareket edemezler ve hep bir yönlendiriciye ihtiyaç duyarlar. Soruda Yener'in sıklıkla öğretmeninden destek ve teşvik beklediği, ek çalışma ve yardıma ihtiyaç duyduğu, annesinin her gün okul çıkışlarında Yener'i okuldan aldığı, Yener'in ödevlerini yaparken annesinin yanında olmasını istediği, sınıf kurallarını ve sorumluluklarını söylenen şekilde yerine getirdiği söylenmektedir. Tüm bu özellikler Yener'in bağımlı öğrenci tipine sahip olduğunu göstermektedir.

CEVAP: C

19. Edgar Dale tarafından öne sürülen yaşantı konisine göre, yaşantılar en etkili olandan en az etkili olana doğru sıralanacak olursa;

- I. Doğrudan doğruya edinilen maksatlı yaşantılar
- II. Model ve numunelerle edinilen yaşantılar
- III. Dramatizasyonla edinilen yaşantılar
- IV. Gösteriler yoluyla edinilen yaşantılar
- V. Geziler yoluyla edinilen yaşantılar
- VI. Sergiler yardımıyla edinilen yaşantılar
- VII. Televizyonla edinilen yaşantılar
- VIII. Hareketli resimlerle edinilen yaşantılar
- IX. Radyo, plak, şerit ve resimlerle edinilen yaşantılar
- X. Görsel sembollerle edinilen yaşantılar
- XI. Sözel sembollerle edinilen yaşantılar

Buna göre, A, C, D ve E seçeneklerinde verilen açıklamalar, yaşantı konisi için doğrudur. Ancak B seçeneğinde verilen açıklama yanlıştır. Çünkü bütün duyu organlarının etkileşimde bulunduğu ilk altı basamak yaparak yaşayarak öğrenmeyi sağlamaktadır.

CEVAP: B

20. Renk Ögesinin Kullanımı

- Materyallerde uygun renk kullanımı materyali zenginleştirir, hareket etkisi kazandırır.
- Renk ögesinin diğer işlevleri:
- Doğal (gerçek) renkler seçerek görüntünün gerçekliğini artırmak
- Benzerlik ve farklılıkları vurgulamak
- Önemli noktalara veya ayrıntılara dikkat çekmek
- Duygusal bir etki yaratmak

Renk Ögesinin Kullanımı

- Önemli objelere dikkat çekmek için bu objelerde parlak ve açık renkler kullanılmalıdır. (Ancak gözü rahatsız eden veya görülemeyecek derecede açık renkler kullanılmamalıdır.)
- Etkili renk kombinasyonları kullanılmalıdır.
- Aynı ekranda farklı iki yerde yanıp sönen veya parlak nesnelere kullanılmaktan kaçınılmalıdır.
- Önemli noktalara dikkat çekmek için farklı renkler kullanılmalıdır.
- Bir materyalde kullanılan renk sayısı sınırlandırılmalıdır.
- Metinlerde ve resimlerde zemin rengine zıt renkler kullanılmalıdır.

Birden çok görsel objede tutarlı zemin rengi kullanılmalıdır (hepsinde renk aynı olmalı).

- Görsel objelerde kullanılan renkler konusunda tutarlı olunmalıdır.
- Sosyal olgulara uygun renkler kullanılmalıdır. Bu nedenle doğru cevap E seçeneği olmalıdır.

CEVAP: C

21. Öğretim üyesinin yazılımda kullandığı teknik problem çözmedir. Çünkü bilimsel süreç basamakları kullanılarak öğrencilerinden çözüm üretmelerini istemiştir.

CEVAP: B

22. Soru kökünde hastalık durumlarından örnekler verilerek bu hastalıkların gelişimin tek boyutunda olmadığı, birçok alanı karşılıklı etkilediği vurgulanmıştır. Olumlu bir gelişim alanı bağımsız ve yalıtılmış olarak düşünülemez. Bu boyutluluk diğer gelişim alanlarını olumlu ya da olumsuz olarak etkilemektedir. Bu durum gelişimin bir bütün olduğunun göstergesidir.

CEVAP: D

23. Anal Evre: Bu evre 4 yaşına kadar sürmektedir. Bu dönemde çocuk dışkıının tutulması ve boşaltılmasını denetlemeyi öğrenir. Bu dönemde bağımsızlık eğilimlerinin ilk işaretleri gözlenir. Dışkıyı kontrol etme ya da edememe özelliği ve utanç duygularının yaşanmasına neden olur. Bu dönemde memeler, kas sistemi, erotikleşmiştir. Haz elde etme tarzı; dışarı atıcılık ve dışkılama, boşaltım ya da tahrip etme gibi etkinliklerle ortaya çıkar. Bu dönemin karakteristik savunma mekanizmaları yansıtma, karşıt tepki oluşturma, yalıtma, yapma-bozma, düşünselleştirme, akla uydurmadır. Ana babanın tuvalet eğitimi konusunda aşırı talepkar ve katı olması durumunda çocuk buna iki şekilde tepki verebilmektedir. Çocuk ana-babasının bu kati tavrı karşısında dışkısını salmayarak tepki verebilir ve bunu diğer davranış tarzlarına da genelleayebilir. Bu durum inatçılık, aşırı düzenlilik, aşırı titizlik, cimrilik gibi kişilik özelliklerini içeren anal-tutucu kişiliğin oluşmasına neden karaktere karmaşa olur. Çocuğun engellenmeye karşı gösterebileceği ikinci tepki ise dışkısını tutmayarak uygunsuz zamanlarda salması olacaktır ki bu da anal-salıcı kişiliğin oluşmasına neden olur. Anal kişiliğin temel özellikleri; dağınıklık, düzensizlik, savurganlık, yıkıcılık ve dürtüselliktir.

CEVAP: B

24. İkinci döngüsel tepki döneminde bebeğin, nesne merkezli olduğu ve dünyaya odaklandığı görülmektedir. Soruda bebek ayının düğmesine rastlantı sonucu basar, ilginç ses duyar, tekrar düğmesine basar, sesi bir defa daha duyar ve tekrarlar. İlginç sonuç oluşturan bu davranışların tekrarlanmasına ikinci döngüsel tepkiler olarak ifade edilir.

CEVAP: A

25. Yakınsak Gelişim Alanı; çocuğun yakın çevresinden etkilenecek öğrenmeyi gerçekleştirmesidir. Soruda da köşe kapmaca oyununu Simay öğretmeninden öğrendiği için cevap yakınsak gelişim alanıdır.

CEVAP: B

26. İçgörüselsel öğrenme; problemin tüm alt boyutları üzerinde düşünüldükten sonra çözüme aniden gelir ve çözüm tamdır.

CEVAP: E

27. Televizyondaki reklamları hiçbir zaman dikkatle izlemeyen 5 yaşındaki Ada, bir gün durup dururken bir reklam filminin müziğini sözleriyle birlikte tekrarlamaya başlamıştır. Bu durum gizil yani örtük öğrenmedir. Bireyin farkında olmadan öğrenmeleri yani çaba gösterilmeden öğrendiği davranışlardır.

CEVAP: D

28. Ayça Hanım yaptığı anket sonucunda öğrencilerinin üniversitedeki bölümleri ve istihdam alanları hakkında yeterince bilgi sahibi olmadıklarını gördükten sonra öğrencilerine bilgi vermek istemiştir. Seçenekler incelendiğinde aynı anda birden fazla öğrenciye bilgi sunması için tercih edilmesi gereken rehberlik türü grup rehberliği olur.

CEVAP: C

29. Ayça Hanım'ın rehberlik yardımı seçenekler arasından problem durumuna göre mesleki rehberlik kapsamındadır. Çünkü meslek tanıtımı ve mesleklerin istihdam alanları problem durumuna göre mesleki rehberlik kapsamındadır.

CEVAP: B

30. Tutum testi (tutum ölçeği); bir konuyla ilgili duygu, düşünce ve davranışların belirlenmesi için kullanılan testtir.

CEVAP: E

1. Eğitimin işlevleri ikiye ayrılır:

- Açık (resmî) işlevler
- Gizil (örtük) işlevler.

1. Eğitimin Açık İşlevleri

Açık işlevler, eğitimin planlı, programlı ve bilinçli şekilde gerçekleştirdiği; herkes tarafından bilinen ve amaçlanan görevleridir. Öğretim programlarında açıkça belirtilir ve resmi hedefler arasında yer alır.

Eğitimin açık işlevleri şunlardır:

1. Okuma-yazma öğretmek
2. Temel bilgi ve beceriler kazandırmak (matematik, fen, sosyal bilgiler vb.)
3. Meslek edinmeye hazırlamak
4. Topluma faydalı bireyler yetiştirmek
5. Kültürel değerleri ve gelenekleri aktarmak
6. Toplumsal düzeni sürdürmek
7. Bireyin sosyalleşmesini sağlamak
8. Vatandaşlık bilinci kazandırmak
9. Eleştirel düşünme ve problem çözme yeteneğini geliştirmek
10. Ekonomik kalkınmaya katkı sağlayacak insan gücü yetiştirmek

Bu işlevler, eğitim sisteminin bilinçli olarak gerçekleştirdiği hedeflerdir.

2. Eğitimin Gizil İşlevleri

Gizil işlevler ise eğitim sürecinde doğrudan hedeflenmeyen ancak okul yaşamı içinde zamanla ve farkında olmadan kazanılan davranış, tutum ve değerlerdir. Daha çok okul ortamı, kurallar ve günlük etkileşimler yoluyla ortaya çıkar.

Eğitimin gizil işlevleri şunlardır:

1. Disiplinli olmayı öğretmek
2. Kurallara uymayı içselleştirmek
3. Otoriteye itaat etmeyi öğrenmek
4. Rekabet etmeyi ve başarıya odaklanmayı teşvik etmek

5. Toplumsal cinsiyet rollerini pekiştirmek

6. Aidiyet duygusu geliştirmek (okula, gruba, ülkeye bağlılık)

7. Toplumdaki sosyal sınıfların yeniden üretilmesine katkı sağlamak

8. Hiyerarşi duygusu oluşturmak

9. Tanıdık ilişkiler kurmayı sağlamak

10. Eş bulma ortamı oluşturmak

11. Suçları önlemek.

Eğitim kurumlarının temel amacı bireylere bilgi ve beceri kazandırmaktır; ancak süreç içerisinde dolaylı bazı sonuçlar da ortaya çıkar. Okul ortamında kurallara uyma, sorumluluk alma ve başkalarının haklarına saygı gösterme gibi davranışlar zamanla içselleştirilir. Bu kazanımlar doğrudan "suç işlemeyi önleme" hedefiyle planlanmaz; fakat bireylerin kurallara bağlı ve bilinçli davranmalarını sağlayarak suç oranlarının azalmasına katkı sunar. Bu nedenle toplumda oluşabilecek suçları önleme, eğitimin planlı hedeflerinden değil, dolaylı ve örtük biçimde gerçekleşen gizil işlevlerinden biridir.

CEVAP E

2. Altı Uygulama Ayakkabısı Tekniğinde her ayakkabı farklı bir davranış biçimini temsil eder:

- Resmi lacivert ayakkabı: Rutin, kurallı, sistemli uygulama (prosedüre uygun hareket etme)
- Gri spor ayakkabı: Araştırma, veri toplama, inceleme, sorgulama
- Kahverengi yürüyüş ayakkabısı: Esneklik, inişiyatif
- Pembe ev terliği: Şefkat, merhamet
- Mor binici çizme: Otorite, güç
- Turuncu lastik çizme: Acil durum, tehlike

Soruda öğretmen:

Problem çözme adımlarına uyarak problemi çözmelerini istemektedir.

➤ Bu durum kurallı ve sistemli ilerlemeyi ifade eder.

➤ Resmi lacivert ayakkabı

Veri toplama aşamasında sınıf dışına çıkıp araştırma yapmalarını istemektedir.

➤ Bu durum araştırma ve incelemeyi ifade eder.

➤ Gri spor ayakkabı

CEVAP B

3. Soruda öğretmenin amacı, öğrencilerin Kurtuluş Savaşı'ndaki askerlerin duygu ve düşüncelerini daha iyi anlamalarını sağlamaktır. Bu amaç doğru-
dan duyuşsal alanla ilgilidir ve öğrencilerin empati kurmalarını gerektirir.

A) Belgesel izlemek → Bilgi verir ancak öğrenciyi pasif konumda bırakır.

B) Kitap okumak → Bilişsel öğrenmeyi destekler, duygu boyutu sınırlıdır.

C) Tiyatro gösterisi izlemek → Duyguyu daha iyi yansıtır fakat yine izleyici konum söz konusudur.

D) Gezi düzenlemek → Ortamı görmeyi sağlar ancak askerlerin iç dünyasını doğrudan yaşatmaz.

E) Cephe savaşı askerlerin gözünden mektup yazmak → Öğrencinin kendisini askerine yerine koymasını sağlar. Empati kurma, duygu ve düşünceleri içselleştirme gerçekleşir.

Empati kurdukmaya ve duygusal boyutu geliştirmeye en fazla hizmet eden etkinlik, öğrencinin olayları askerinin gözünden yazmasıdır.

CEVAP E

4. Soruda Mustafa Öğretmen:

- “Teknolojinin insana olan olası etkileri” konusunu ele almaktadır.
- Farklı görüşlere sahip beş öğrenciyi seçmiştir.
- Bu öğrenciler görüşlerini sınıfa sunmaktadır.
- Sunum bittikten sonra dinleyici konumundaki öğrenciler de sürece soru ve görüşleriyle katılmaktadır.

Bu özellikler bize tartışma tekniğini belirleme açısından önemli ipuçları verir.

Forum:

- Önceden belirlenen konuşmacılar görüşlerini açıklar.
- Konu farklı bakış açılarıyla ele alınır.
- Sunumdan sonra dinleyiciler aktif olarak sürece katılır.
- Dinleyiciler soru sorabilir ve görüş bildirebilir.
- Karşılıklı etkileşim vardır.

Soruda tam olarak bu süreç yaşanmaktadır:

Önce seçilmiş öğrenciler konuşuyor, sonra dinleyici katılımı sağlanıyor.

Forum tekniğinde:

1. Önce konuşmacılar görüşlerini sunar.
2. Ardından dinleyici sürece dahil olur.
3. Soru-cevap ve görüş bildirme gerçekleşir.
4. Tartışma daha geniş katılımlı hale gelir.

Sorudaki süreç forum tekniği ile birebir örtüşmektedir.

CEVAP E

5. Soruda öğretmen “Hareket” kavramını doğrudan anlatmamaktadır. Bunun yerine öğrencilerine aşamalı ve yönlendirici sorular sorarak onların kavrama kendilerinin ulaşmasını sağlamaktadır.

Soruların yapısına bakalım:

- Önce öğrencilerden örnek vermeleri isteniyor (temas gerektirmeyen hareketler).
- Bu örneklerin nedenleri sorgulanıyor.
- Daha sonra karşıt örnekler (temas gerektiren hareketler) verdiriliyor.
- Son aşamada iki durum karşılaştırılarak genellemeye ulaşmaları isteniyor.

Bu süreçte:

- Öğretmen bilgiyi doğrudan vermiyor.
- Öğrenci aktif olarak düşünüyor.
- Örneklerden yola çıkılıyor.
- Karşılaştırma yapılıyor.
- En sonunda ilke/genelleme oluşturuluyor.

Bu özellikler Buluş Yoluyla Öğrenme yaklaşımının tipik aşamalarıdır.

Buluş yoluyla öğretimde:

- Öğretmen rehberdir.
- Soru-cevap yöntemi kullanılır.
- Öğrenci bilgiyi keşfeder.
- Kavram ve genellemeye öğrenci ulaşır.
- Süreç kavrama düzeyindedir.

CEVAP B

6. Ölçme kuralı, ölçme işleminin nasıl yapılacağını, yani ölçmenin hangi kurallara göre gerçekleştirileceğini belirler. Başka bir ifadeyle ölçme kuralı, ölçme sonucunu doğrudan etkileyen teknik düzenlemelerdir (puanlama, soru ağırlıkları, süre, katsayı vb.).

I. Cümle

Ahmet öğretmen dersini işledikten sonra öğrencilerine bir sınav uygulamaya karar verir. Bu ifade yalnızca ölçme yapma kararıdır. Ölçmenin nasıl yapılacağına dair bir kural yoktur.

II. Cümle

Sınavı hazırlarken ilgili kazanımlar doğrultusunda bir belirtke tablosu hazırlar. Bu durum ölçme aracının kapsam geçerliğini sağlamak ile ilgilidir. Ölçmenin planlanması söz konusudur ancak ölçmenin nasıl puanlanacağı belirtilmez.

III. Cümle

Hazırladığı belirtke tablosuna göre sınavında 10 adet açık uçlu soru hazırlar. Burada ölçme aracının madde sayısı ve türü belirtilmiştir. Yine ölçme kuralı değil, sınavın yapısına ilişkin bir bilgidir.

IV. Cümle

Maddelerden ilk 5 soru 60 puan, son 5 soruyu ise 40 puan üzerinden puanlamayı planlar.

Bu ifade doğrudan ölçme kuralıdır.

Çünkü:

- Soruların puan dağılımı belirlenmiştir.
- Ölçmenin nasıl puanlanacağı açıklanmıştır.
- Bu durum öğrencilerin alacağı toplam puanı doğrudan etkiler.
- Aynı sınav farklı puan dağılımıyla uygulanırsa sonuç değişir.

Yani burada ölçme işleminin uygulanış biçimi belirlenmiştir.

Bu nedenle ölçme kuralı IV. cümlede verilmiştir.

V. Cümle

Sınavda 60 puan ve üstü alanları başarılı sayacağını açıklar. Bu ifade ölçüttür. Burada ölçme

sonucuna göre bir karar verme ölçütü belirtilmiştir. Bu durum ölçme değil, değerlendirme süreci ile ilgilidir.

CEVAP D

7. Bir araştırmada değişkenler iki temel gruba ayrılır:

- Bağımsız değişken (etkileyen / nedeni oluşturan değişken)
- Bağımlı değişken (etkilenen / sonuç değişkeni)

Bu soruda öğretmen şunu araştırmaktadır: Bireyselleştirilmiş öğretim planlarının ders başarısına etkisi nedir? Bu ifadeden açıkça anlaşıldığı üzere araştırmacının amacı, uygulanan öğretim planının ders başarısı üzerindeki etkisini incelemektir.

Değişkenler:

Bağımsız Değişken (Etkileyen)

Araştırmada iki farklı uygulama yapılmıştır:

- Bireyselleştirilmiş eğitim planı
- Geleneksel eğitim planı

Öğretmenin değiştirdiği unsur öğretim planı türüdür.

Bu nedenle:

Bağımsız değişken: Öğretim planı türü

Bağımlı Değişken (Etkilenen)

Araştırma sonucunda ölçülen ve karşılaştırılan unsur ise: Öğrencilerin ders başarısı Yani öğretim planının etkilediği düşünülen sonuç değişkenidir.

Bağımlı değişken: Öğrencilerin ders başarısı

Çünkü ders başarısı, uygulanan plana bağlı olarak değişmektedir. Etkilenen, sonuç niteliğindeki değişken bağımlı değişkendir.

CEVAP C

8. Negatif korelasyon, iki değişkenden biri artarken diğ erinin azalması durumudur.

Yani değişkenler zıt yönlü hareket eder.

- X artar → Y azalır
- X azalır → Y artar

A) Ders çalışma – Başarı

Genellikle ders çalışma arttıkça başarı artar.

Pozitif korelasyon vardır.

B) Soru sayısı – Duyarlılık

Testte soru sayısı arttıkça ölçmenin duyarlılığı (ayırt etme gücü) genellikle artar.

Pozitif korelasyon

C) İç tutarlılık – Homojenlik

Testte maddeler homojen oldukça iç tutarlılık artar.

Pozitif korelasyon

D) Standart hata – Güvenirlilik

Bu iki kavram ters yönlüdür.

Standart Hata

Ölçme sonuçlarındaki hata miktarını gösterir. Hata arttıkça ölçümün doğruluğu azalır.

Güvenirlilik

Ölçme aracının hatadan arınıklık derecesidir. Hata azaldıkça güvenirlilik artar.

Aralarındaki ilişki:

- Standart hata artarsa → Güvenirlilik azalır
- Standart hata azalır → Güvenirlilik artar

Bu durum açıkça negatif korelasyondur.

E) Madde ayırt edicilik – Geçerlilik

Madde ayırt ediciliği arttıkça testin geçerliliği genellikle artar.

Pozitif korelasyon

CEVAP D

9. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde okuryazarlık becerileri; öğretim programlarının yapısal bütünlüğü içerisinde, öğrenme alanlarıyla ilişkili, kademeler arası süreklilik gösteren ve programları zenginleştiren bir unsur olarak ele alınmaktadır. Okuryazarlık becerileri, programın temel tasarımına entegre edilmiş olup yalnızca belirli bir derse özgü ya da bağımsız bir içerik alanı olarak yapılandırılmamıştır.

Okuryazarlık becerilerinin her ders için ayrı ve bağımsız, doğrudan ölçülebilir kazanımlar şeklinde tanımlanması ifade edilmektedir. Oysa Maarif Modeli'nde okuryazarlık becerileri, bağımsız ve tekil öğrenme çıktıları olarak değil; öğrenme çıktılarıyla birlikte örtük ve bütünlük bir yapı içinde ele alınmaktadır. Bu nedenle doğrudan ve ayrı kazanımlar şeklinde tanımlanması modelin yaklaşımıyla bağdaşmaz.

CEVAP E

10. Soruda öğretmenin tasarladığı etkinlik; öğrencilerin yaşadıkları çevrede insanlık için değer taşıyan unsurları araştırmalarını, bu unsurları dünya ölçeğinde değerlendirmelerini ve korunmalarına yönelik gerekçeler üretmelerini içermektedir. Öğrenciler farklı toplumlarda ortaya çıkan uygulamaları karşılaştırmakta, benzerlik ve farklılıkları analiz etmekte ve empati kurmaya yönlendirilmektedir. Bu süreçte amaç yalnızca bilgi edinmek değil; bireyin kendi toplumsal birikimini tanıması, diğer toplumlara ait birikimlerle ilişkilendirmesi ve bu birikimlere saygı geliştirmesidir.

E seçeneğindeki Kültür okuryazarlığı bireyin kendi toplumsal birikimini ve diğer toplumların birikimlerini tanıması, bunlara saygı göstermesi, empatik değerlendirmeler yapması ve korunmasına yönelik bilinç geliştirmesiyle ilgilidir. Senaryoda öğrencilerin insanlığın ortak birikimine yönelik bilinç geliştirmeleri, farklı toplumsal örnekleri analiz etmeleri ve korunmasına ilişkin öneriler üretmeleri bu okuryazarlık türünün doğrudan göstergesidir.

CEVAP E

11. Verilen metinde insanın:

- Varoluşu ve varlık anlayışı,
- Ruh ve beden ilişkisi,
- Duyguların fizyolojik yapıyla bağlantısı,
- Benlik algısının ruh–beden etkileşimiyle şekillenmesi,
- Dengeli bir varlık sürmenin ruh, beden ve duygunun uyumuna bağlı olması gibi unsurlar vurgulanmaktadır.

Bu içerik doğrudan insanın varlık yapısı, yani “insan nedir?” sorusu etrafında şekillenmektedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nde bu boyut Ontolojik bütünlük kavramı ile ifade edilir.

Ontolojik bütünlük:

- Ruh ve beden bütünlüğünü,
- İnsanın fizyolojik ve duygusal yönlerini,
- Benliği oluşturan entelektüel, ahlaki ve duygusal unsurların uyumunu

ifade eder.

Metinde tam olarak ruh–beden–duygu uyumu ve insanın dengeli bir varlık olması vurgulandığı için bu, ontolojik bütünlük çerçevesindedir.

CEVAP B

12. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nde içerik çerçevesi; yatay boyut ve dikey boyut olmak üzere iki temel boyutta ele alınmaktadır.

I. Etkinlik incelendiğinde, “Su Tasarrufu” konusu farklı derslerde (fen bilimleri, matematik, Türkçe, sosyal bilgiler) ele alınmaktadır. Aynı konu alanı, çeşitli disiplinlerle ilişkilendirilerek bütüncül bir bakış açısı oluşturulmuştur. Bu durum, farklı konu alanları arasındaki ilişkiyi gösteren Yatay Boyut özelliğini yansıtmaktadır.

II. Etkinlik incelendiğinde ise kesirler konusu işlenmeden önce doğal sayılarla dört işlem tekrar edilmekte, ön koşul öğrenmeler dikkate alınmakta ve aşamalı bir ilerleme sağlanmaktadır. Bilgiler sınıf düzeyine göre derinleşmekte ve her yeni kazanım bir öncekinin üzerine yapılandırılmaktadır. Bu özellikler, bir konunun sınıf seviyelerine göre kademeli ilerlemesini ifade eden Dikey Boyut kapsamında yer almaktadır.

Dolayısıyla;

- I. Etkinlik → Yatay Boyut
- II. Etkinlik → Dikey Boyut

CEVAP A

13. Soruda, okul ortamında öğrencilerin yönetim süreçlerine katılımının sağlandığı, temsilcilerin seçimle belirlendiği ve farklı görüşlerin saygı çerçevesinde ifade edildiği anlatılmaktadır. Gizli oy-açık sayım yöntemiyle yapılan seçimler, çoğunluk iradesine dayalı karar alma süreçlerini göstermektedir.

Ayrıca öğrencilerin hak ve sorumlulukları konusunda bilinçlendirilmesi, görüşlerini özgürce dile getirebilmeleri ve karar süreçlerinde söz sahibi olmaları; katılımcı yönetim anlayışının geliştirilmesini amaçlamaktadır. Hiçbir öğrencinin düşüncesi nedeniyle dışlanmaması ise çoğulculuk ve eşitlik ilkelerinin benimsendiğini göstermektedir.

Türk Millî Eğitimi'nin Demokrasi eğitimi ilkesi, öğrencilere yurttaşlık bilinci kazandırmayı, yönetime katılma, sorumluluk alma ve farklı görüşlere saygı duyma alışkanlığı geliştirmeyi hedefler. Verilen örnek bu anlayışla örtüşmektedir.

Bu nedenle doğru cevap: Demokrasi eğitimi

CEVAP E

14. Soruda, doğrudan Millî Eğitim Bakanına bağlı birim sorulmaktadır. 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine göre Bakanlık teşkilat yapısında bazı birimler doğrudan Bakana bağlıdır, bazıları ise hizmet birimi niteliğindedir.

Seçenekler incelendiğinde:

- Ortaöğretim Genel Müdürlüğü,
- Temel Eğitim Genel Müdürlüğü,
- Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
- Millî Eğitim Akademisi Başkanlığı

Bakanlık hizmet birimleri arasında yer alır ve teşkilat yapısı içinde ilgili bakan yardımcılığına bağlı olarak faaliyet gösterirler.

Ancak Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, öğretim programlarını, ders kitaplarını ve eğitim politikalarına ilişkin esasları belirleyen ve doğrudan Millî Eğitim Bakanına bağlı olarak görev yapan özel bir kuruldur.

CEVAP E

15. 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine göre Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı;

- Eğitim sistemini, öğretim plan ve programlarını ve ders kitaplarını hazırlamak, incelemek ve görüşlerini Bakana sunmak (I),
- Bakanlık birimlerince hazırlanan program ve ders materyallerini incelemek ve sonucunu Bakana sunmak (II),
- Yurtdışından alınan ilköğretim ve ortaöğretim diploma ve belgelerin denkliklerine ilişkin ilke kararlarını Bakanın onayına sunmak (III) görevlerini yerine getirir.

Buna karşılık;

- Bakanlık personeline ve kurumlara rehberlik etmek,
- Kamu kurum ve kuruluşlarına faaliyetlerinde yol gösterecek plan ve programlar oluşturmak şeklindeki görevler Teftiş Kurulu Başkanlığının görev alanı içindedir.

Dolayısıyla Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının görevleri arasında yer alan ifadeler I, II ve III' tür.

CEVAP D

16. Öğretmenin esas aldığı eğitim felsefesi ilerlemeciliktir. Çünkü ilerlemeci eğitim felsefesi öğrenci merkezli bir yaklaşımdır. Öğrencinin ilgi, istek, yetenek ve ihtiyaçları temele alınarak, öğrencilerin çok yönlü gelişimi sağlanır. Öğrenci etkinliklerde bulunarak öznel bilgi- sini oluşturup yaşama transfer eder.

CEVAP A

17. Sınıf Yönetimi Açısından Öğretmenin Görevleri

- > Sınıfta etkili iletişim ortamını sağlamak
- > Öğretim zamanını etkili kullanmak
- > Öğrenme engellerini en aza indirmek
- > Öğrencilerin oturma düzenini ayarlamak
- > İstenmeyen davranışın altında yatan nedenleri araştırmak
- > İstenmeyen davranışları en aza indirmek ve ortadan kaldırmak

Seçenekler incelendiğinde E seçeneğindeki görev öğretmene ait değildir. Çünkü ders kitaplarını MEB tarafından belirlenmekte ve ayarlanmaktadır.

CEVAP E

18. Sınıf yönetiminde tepkisel modeli benimseyen öğretmen istenen davranışların artmasına odaklanır ve bu yüzden doğru davranışları ödüllendirir yanlış davranışları cezalandırır. Çocukların gelişim özelliklerini dikkate almaz. Sınıfta çift yönlü değil tek yönlü bir iletişim vardır. Öğretmenin iş yükünü azaltmaz tam tersine artırır. Çünkü tepkisel model geleneksel bir modeldir yani öğrencilerle birlikte hareket edilmediği için öğrenciler aktif olarak sınıf kararları alınırken söz hakkına sahip değillerdir.

Seçenekler incelendiğinde A seçeneği tepkisel sınıf yönetiminin özelliklerindedir.

CEVAP A

19. Bütünlük; bilgilerin örgütlenmesi ve ilişkilendirilmesi için kullanılan materyal tasarım ilkesidir. Özellikle kavram haritaları, zihin haritaları, grafikler bu bilgilerin ilişkilendirip anlatılmasını sağlar.

CEVAP C

20. Öğretim Materyallerinde Bulunması Gereken Özellikler

- > Kazanımlara uygun olma
- > Öğrenci düzeyine uygun olma
- > Güncellenebilir olma
- > Alıştırma ve uygulama fırsatı sunma
- > Görsellerle desteklenme
- > Konunun belli bir bölümünü kapsamalıdır.

Yani konunun tamamını kapsamaması uygun değildir.

CEVAP C

21. Verilen yaşantılar Edgar Dale'ye göre incelenecek olursa;

- I. Sınıfa getirilemeyen varlıkların, olayların ve mekanların incelenmesi için düzenlenen planlı etkinliklerdir. (GEZİLER)
- II. İstenildiği zaman yaşanılmayacak olayları, öğrencilerin kendileri tarafından yaşanarak edinmeleridir. (CANLADIRMA VE GÖSTERİLER)
- III. Öğrencilerin bizzat kendileri tarafından yaparak yaşayarak ve bütün duyu organlarını işe koşarak edindikleri en somut yaşantılardır. (DOĞRUDAN DOĞRU YAŞANILAN YAŞANTILAR)

Dolayısıyla sorunun doğru cevabı; III, II ve I olacaktır.

CEVAP E

22. Babinski Refleksi: Yenidoğanın ayak tabanının topuk kısmından, sert bir obje ile topuktan küçük parmağa ya da ayak başparmağına doğru çapraz bir çizgi çizilmesi ile ayak parmakları yukarıya doğru açılır. Bu refleks bir yıl sonra kaybolur.

CEVAP E

23. Bağlanma duygusunun temelini yaşamın ilk yıllarında çocuğun temel ihtiyaçlarının karşılanma biçimi oluşturur. Bağlanma türleri de bu sürece göre şekillenir. Bu nedenle bağlanma çocuk ve bakım veren kişi arasında karşılıklı duygularını içeren fiziksel yakınlığı sürdürme isteği ile açıklanır. Kendi haline bırakılan, ihmal edilen çocuklar güvensiz kaçınan bağlanmayı yaşarlar. Bu tür bireyler oldukça umursamaz davranırlar, ayrılığı sorun olarak görmezler. Bu yüzden Aslı güvensiz kaçınan bağlanmıştıdır.

CEVAP E

24. Yansıtma mekanizmasının iki şekli vardır. Birincisi, kişi kendisince olumsuz saydığı özellikleri veya toplumca onaylanmayan, suçluluk duygusu uyandıracak düşünce ve isteklerini başka insanlarda görmesi ya da onlara yüklemek istemesidir. İkincisi, kişi yetersizliğinin, başarısızlığının nedenlerini kendi dışındaki eşya, olay veya insanlarda arar, yani başkasını suçlar. Örnekte de Yağmur Ceren kendi atmadığı top için yetersizliğini başkasına atfetmiştir.

CEVAP B

25. Öğrenme; yaşantılar sonucu organizmada ortaya çıkan nispeten kalıcı izli davranış değişikliğine denir. Öğrenme istendik veya istenmedik yönde olabilir. Öğrenilen bilgiler bazen performansa dönüşmeyebilir.

Seçenekler incelendiğinde B, C, D ve E doğru iken A yanlıştır.

CEVAP A

26. Olumsuz aktarma (olumsuz transfer); eski öğrenmelerin yeni öğrenmeleri zorlaştırmasıdır. Soruda da uzun yıllar düz vites araba kullanan birinin otomatik vitesli arabayı kullanmakta zorlanması eski öğrenmenin yeni öğrenmeyi destekleyemediğini yani zorlaştırdığını gösterir buna da olumsuz aktarma denir.

CEVAP E

27. Çıplak elle ateşe değen her insan, eli yandığı için hemen elini çeker.

Burada ateş koşulsuz (doğal) uyarıcı, insanların ellerini çekmesi ise koşulsuz (doğal) tepkidir.

CEVAP A

28. Soruda Emre'ye uygulanan yetenek ve ilgi testleri sonuçları incelendiğinde; yetenekteki en yüksek alanı motor koordinasyon alanı iken; ilgideki en yüksek alanı mekaniktir. Yani Emre'nin Motor/Kinestetik yeteneği ile mekanik ilgi alanına uygun bir meslek tercih etmesi gerekir. Seçenekler incelendiğinde elektrik mühendisliği en uygun olanıdır.

CEVAP E

29. Eğitsel rehberlik; öğrenme alanları, öğrenme yöntemi, öğrenmeyi etkileyen faktörler, sınav kaygısı, verimli ders çalışma yolları, ders başarısı gibi konuları içerir.

Kişisel sosyal rehberlik; etkili iletişim yolları, akran baskısı-zorbalığı, çatışma çözüm yolları, benlik algısı, yoğun kaygı gibi konuları yer almaktadır.

Soruda Hülya'nın sınav kaygısı optimal (orta) düzeyde değil çok yükündür ve artık kaygıdan uyku düzeni de bozulmuştur. O yüzden Hülya'ya kişisel-sosyal rehberlik verilmesi uygundur. Salih'in sınav kaygısı ise optimal seviyede olduğu için Salih'e verilmesi gereken eğitsel rehberliktir.

CEVAP A

30. Kendini Gerçekleştiren Bireyin Özellikleri

- Spontanedir.
- Otantiktir.
- Az da olsa savunma mekanizması kullanır.
- İletişim becerileri yüksektir.
- Varoluşsal yaşam felsefesine sahiptir.
- Evrensel ahlak anlayışına sahiptir.
- İnsanları koşulsuz kabul eder.
- Sosyal becerileri yüksektir.
- Yalnız kalmaktan hoşlanır.
- Az, öz, derin dostlukları vardır.
- Kültürlenmeye karşı dirençlidir.
- Çözüm odaklıdır.

Seçenekler incelendiğinde B seçeneğindeki üniversite bölüm başkanı Özlem Hanım'ın her sorunu kendi alanı ile ilişkilendirerek açıklaması benciliktir. Bu da kendini gerçekleştiren bireyin özelliği olamaz.

CEVAP B

1. Soruda Mert'in başlangıçta kurallara uymadığı, ancak zamanla arkadaşlarını gözlemleyerek sıraya girme, paylaşma ve kurallara uygun davranma gibi davranışları benimsediği belirtilmiştir. Bu değişim öğretmen tarafından planlı ve doğrudan bir öğretim etkinliğiyle kazandırılmamıştır. Yani özel bir ders, bilinçli bir program ya da kasıtlı bir yönlendirme söz konusu değildir.

Mert'in davranış değişikliği, günlük sınıf yaşantısı içinde, çevresindeki bireyleri gözlemleyerek gerçekleşmiştir. Bu durum, bireyin toplum içinde kendiliğinden, farkında olmadan ve planlı bir eğitim süreci olmadan kültürel değerleri ve davranış kalıplarını öğrenmesini ifade eder.

Bu özellikler gelişigüzel kültürleme kavramına aittir. Çünkü gelişigüzel kültürleme; bireyin ailesi, arkadaş çevresi ve günlük yaşam deneyimleri yoluyla planlanmamış biçimde davranış kazanmasıdır.

CEVAP A

2. Soruda Atakan Öğretmen:

- Konu belirlemiştir: "Sosyal yardımlaşmanın topluma olası etkileri"
- Sınıftan 5 öğrenciyi araştırma yapmaları için görevlendirmiştir (önceden hazırlanmış öğrenci uzmanlar).
- Ayrıca sosyal yardımlaşma derneğinden 3 uzmanı sınıfa davet etmiştir.
- Sunumlar tamamlandıktan sonra dinleyici öğrenciler soru sorarak sürece katılmıştır.

Bu süreç, tartışma teknikleri içerisinde Kollekyum (Kollegyum) tekniğine aittir.

Kollekyum:

- Öğretmen sınıfı iki gruba ayırır.
- Bir grup uzman/kaynak grup rolündedir.
- Uzmanlar önceden araştırma yapar veya dışarıdan uzman davet edilir.
- Uzman grup sunum yapar ve soruları cevaplar.
- Diğer grup (alıcı/dinleyici grup) soru sorar.
- Etkileşim soru-cevap şeklindedir.

CEVAP D

3. Soruda Betül Hanım'ın uyguladığı süreç iki aşamalıdır:

- Öğrenciler "Asitler bulunduğu her nesneyi yakar." şeklinde kesin bir yargıda bulunuyor.
- Öğretmen "Emin misiniz?" gibi kuşkulandırıcı sorular sorarak öğrencilerin bilgilerini sorgulamalarını sağlıyor.
- Öğrencilerin yanlış bilgilerini fark etmelerine yardımcı oluyor.
- Daha sonra yönlendirici sorular sorarak öğrencilerin doğru ilke ve genellemeye kendilerinin ulaşmasını sağlıyor.
- Öğretmen bilgiyi doğrudan söylemiyor.
- Bu süreç, Sokratik Tartışma (Doğurtmaca / Buldurma) yönteminin tipik özelliklerini taşıyor.

Sokratik Tartışmanın Aşamaları:

Alay (İroni) Aşaması

- Öğretmen öğrencinin bilgisinden emin olup olmadığını sorgular.
- Öğrencide kuşku oluşturur.
- Öğrenci bilgide eksiklik olduğunu fark eder.

Doğurtmaca Aşaması

- Öğretmen yönlendirici sorular sorar.
- Bilgiyi doğrudan vermez.
- Öğrenci doğru sonuca kendi ulaşır.

Soruda bu iki aşama açıkça görülmektedir.

CEVAP E

4. Tam Öğrenme Modeli (Bloom) üç temel değişkene dayanır:

1. Öğrenci Nitelikleri

- Bilişsel giriş davranışları (ön bilgi düzeyi)
- Duyuşsal giriş davranışları (ilgi, tutum, ön yargı, motivasyon)

2. Öğretim Hizmetinin Niteliği

3. Öğrenme Ürünleri

Soruda:

- Öğrencilerin Matematik dersine başlamadan önce ön yargıları olduğu belirtilmiştir.
- Bu ön yargılar ortadan kalkmadığında kazanımların yeterince gerçekleşmediği ifade edilmiştir.
- Ön yargı, tutum, derse karşı ilgi ve motivasyon gibi durumlar duyuşsal alanla ilgilidir.

Tam öğrenme modeline göre öğrencinin:

- Derse karşı olumlu tutumu
- Motivasyonu
- İlgi düzeyi
- Ön yargılarının durumu
- öğrenmeyi doğrudan etkiler.

Bu nedenle açıklama, Duyuşsal Giriş Davranışlarının öğrenme üzerindeki etkisini ifade etmektedir.

CEVAP E

5. Soruda sunuş stratejisinin dersin başlangıcında yapılan uygulamalardan bahsedilmektedir:

- Öğrencinin hazır hale getirilmesi
- İlgisi ve dikkatinin çekilmesi
- Güdülenme sağlanması
- Hedeften haberdar edilmesi
- Ön bilgilerin harekete geçirilmesi

Bu uygulamalar, sunuş stratejisinde dersin başında yapılan hazırlık aşamasıdır.

Sunuş stratejisinde bu aşama "Ön Organize Ediciler" olarak adlandırılır.

Ön Organize Ediciler:

- Derse başlamadan önce öğrenciyi zihinsel olarak hazırlama sürecidir.
- Yeni öğrenilecek bilgiler için bilişsel yapı oluşturur.
- Ön bilgiler ile yeni bilgi arasında köprü kurar.
- Dikkat çekme, güdüleme ve hedefi açıklama bu kapsamda yer alır.

Soruda anlatılan tüm uygulamalar, tam olarak ön organize edicilerin özelliklerini taşımaktadır.

CEVAP E

6. Ölçme hataları üç temel gruba ayrılır:

1. Sabit Hata
2. Sistematik Hata
3. Tesadüfi (Rastgele) Hata

I. Durum

"Bir tartı her kişiyi ağırlığının yüzde 12'si kadar fazla ölçmektedir."

Burada hata miktarı ölçülen değere göre değişmektedir.

Örnek:

- 100 kg olan kişi → 112 kg ölçülür
- 200 kg olan kişi → 224 kg ölçülür

Hata miktarı:

- 100 kg'da → 12 kg
- 200 kg'da → 24 kg

Görüldüğü gibi hata miktarı sabit değildir, ölçülen değere bağlı olarak artmaktadır.

Bu durum kurallı ve oranlı bir hatadır.

Bu nedenle bu hata türü **SİSTEMATİK HATA**dır.

Sistematik Hata

- Ölçümlere belirli bir yönde ve düzenli biçimde karışır.
- Genellikle ölçme aracından kaynaklanır.
- Ölçme sonuçlarını sürekli aynı yönde etkiler.
- Geçerliliği düşürür.

II. Durum

Bir hassas terazi her seferinde 0.5 gramlık eksik ölçüm yapmaktadır.

Burada:

- Her ölçümde eksiklik aynıdır.
- Ölçülen değerden bağımsızdır.
- Hata miktarı değişmemektedir.

Örnek:

- 10 gram → 9.5 gram
- 100 gram → 99.5 gram
- 250 gram → 249.5 gram

Her ölçümde 0.5 gram eksik ölçülmektedir.

Bu değişmeyen hata miktarıdır.

Bu nedenle bu hata türü SABİT HATA'dır.

Sabit Hata

- Tüm ölçümlere aynı miktarda karışır.
- Hata miktarı değişmez.
- Genellikle ölçme aracının kalibrasyonundan kaynaklanır.
- Geçerliği etkiler ancak güvenilirliği etkilemez.

CEVAP B

7. Bağlı Ölçüt

- Kişinin başarısı gruba göre belirlenir.
- Başarı düzeyi, diğer adayların performansına bağlıdır.
- Ortalama, standart puan, yüzdelik dilim gibi kavramlar içerir.
- Grup değişirse sonuç da değişebilir.

Mutlak Ölçüt

- Başarı için belirlenen sınır önceden ve gruptan bağımsızdır.
- Kişinin başarısı yalnızca kendi puanına bağlıdır.
- Grup performansı sonucu etkilemez.

I. En az 50 T standart puanı almak

T puanı, ortalama ve standart sapma kullanılarak hesaplanan standartlaştırılmış bir puandır.

- Ortalama genellikle 50'dir.
- Hesaplama grubun performansına bağlıdır.
- Grup değişirse T puanı da değişir.

Burada başarı ölçütü grubun ortalamasına dayandığı için gruba bağımlıdır. Bağlı ölçüttür.

II. Adayların en az yüzde 60'ından daha fazla puan almak

Bu ifade açıkça bir sıralama ve karşılaştırma içermektedir.

- Başarı, diğer adaylara göre belirlenmektedir.
- Grubun başarısı değişirse sonuç değişir.

Bu nedenle Bağlı ölçüttür.

III. Soruların en az yüzde 50'sinden daha fazla soru yapmak

Burada:

- Başarı sınırı nettir.
- Grup başarısından bağımsızdır.
- Sınava giren herkes başarısız olsa bile %50 yapan geçer.

Bu ölçüt önceden belirlenmiş kesin bir sınırdır.

Mutlak ölçüttür.

CEVAP B

8. Nicel Değişken

- Sayı ile ifade edilir.
- Azlık-çokluk bildirir.
- Matematiksel işlem yapılabilir.
- Ölçülebilir özellik taşıır.

Nitel (Kategorik) Değişken

- Sıfatlarla ifade edilir.
- Sınıflama ve gruplama yapar.
- Matematiksel işlem yapılamaz.
- Azlık-çokluk bildirmez.

I. Ahmet Trabzonsporludur.

Burada bir kişinin tuttuğu takım belirtilmiştir.

- Sayısal değildir.
- Kategorik bir sınıflandırmadır.
- "Trabzonsporlu" olmak bir grup ifade eder. Nitel (kategorik) değişkendir.

II. Aslı 12 yaşındadır.

- Sayı ile ifade edilmiştir.
- Yaş azlık-çokluk bildirir.
- 12 yaş, 15 yaştan küçüktür gibi karşılaştırma yapılabilir.
- Matematiksel işlem yapılabilir. Nicel değişkendir.

III. Ayşe 3-B sınıfındadır.

Burada "3-B" ifadesi sayı içeriyor gibi görünse de:

- Bu bir ölçüm değil.
- Sınıfı belirtmek için kullanılan bir kategoridir.
- 3-B ile 3-C arasında büyüklük farkı yoktur.
- Matematiksel işlem yapılamaz. Nitel (kategorik) değişkendir.

CEVAP C

9. Soru, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde vurgulanan Sistem Düşüncesi ve Okuryazarlık Becerileri yaklaşımının hangi tutumla geliştiğini sorgulamaktadır. Modelde okuryazarlık; yalnızca okuma-yazma becerisi değil, bilgiyi anlamlandırma, analiz etme, ilişkilendirme, transfer etme ve yeni durumlara uyarlayabilme kapasitesi olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca sistem düşüncesi; unsurlar arasındaki ilişkileri görmeyi, disiplinler arası bağlantılar kurmayı ve değişen koşullara uyum sağlayabilmeyi gerektirir.

A, B, C ve D seçenekleri; öğrencinin bilgiyi çok boyutlu ele almasını, ilişkisel düşünmesini, öz düzenleme becerisi geliştirmesini ve disiplinler arası bağ kurmasını destekleyen yaklaşımlardır. Bu özellikler, Maarif Modeli'nin beceri örgüsüne dayalı ve bütüncül yapısıyla uyumludur.

Ancak E seçeneğinde bilgi ediniminin doğrusal, değişmez ve tekrar temelli bir aktarım süreci olarak yapılandırılması söz konusudur. Bu anlayış, bilgiyi ezberle dayalı ve pasif biçimde aktarmaya indirger. Oysa model, öğrencinin bilgiyi yeniden üretmesini, yorumlamasını ve problem çözme bağlamında kullanmasını beklemektedir. Dolayısıyla sistem düşüncesi ve çağdaş okuryazarlık yaklaşımıyla bağdaşmayan tutum E seçeneğidir.

CEVAP E

10. Soruda değer aktarımı yazılı öğrenme çıktılarıyla sınırlı değildir. Okulun tüm paydaşlarının tutum ve davranışları aracılığıyla öğrenciler değerleri yaşayarak ve gözlemleyerek öğrenmektedir. Bu süreç, programın açıkça yazılmayan ancak okul kültürü, iklimi ve ilişkiler ağı yoluyla öğrencileri etkileyen boyutunu ifade eder. Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi'nde yapılan uygulamaların okulun bütün bileşenlerine yayılması, örtük programın temel özelliğidir. Bu nedenle doğru cevap Örtük programdır.

CEVAP C

11. Metinde eğitimin:

- Geçmişten geleceğe uzanan bir süreç olduğu,
- Öğrencinin yalnızca bireysel geçmişle sınırlı olmadığı,
- Toplumun ortak geçmişi, kültürü ve değerleriyle bağlantılı olduğu,
- Ortak bilinç ve kültürel birikimin öğrenciye aktarılması gerektiği vurgulanmaktadır.

Bu ifadeler doğrudan eğitimin zaman boyutuna, yani geçmiş–bugün–gelecek sürekliliğine işaret etmektedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde bu anlayış Zamansal bütünlük kavramı ile açıklanır.

Zamansal bütünlük:

- Eğitimi geçmişten geleceğe uzanan bir süreç olarak ele alır.
- Öğrencinin yalnızca bireysel yaşamı ile değil, milletin ortak hafızası ve kültürel birikimi ile bağlantı kurmasını esas alır.
- Ortak bilinç, kültür ve değerlerin kuşaklar arası aktarımını hedefler.

CEVAP D

12. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde programlar arası bileşenler, öğretim programlarının tamamlayıcı unsurları olarak tanımlanmıştır. Bu bileşenler; öğrencilerin yalnızca akademik değil, aynı zamanda kişisel, sosyal, entelektüel ve ahlaki gelişimlerini bütüncül şekilde desteklemeyi amaçlamaktadır.

I. Sosyal-duygusal öğrenme becerileri:

Öğrencilerin öz farkındalık, ilişki kurma, sorumluluk alma ve duygularını yönetme gibi yönlerini geliştiren bir bileşendir. Modelde programlar arası bileşen olarak açıkça yer almaktadır.

II. Ahlaki pusula olarak millî ve manevî değerlerimiz: Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi:

Öğrencilerin değer temelli bir yönelim kazanmasını sağlayan, eğitimin örtük hedeflerini de kapsayan temel bir çerçevedir. Bu da programlar arası bileşenlerden biridir.

III. Öğretim programlarını zenginleştiren sistem düşüncesi ve okuryazarlık becerileri:

Disiplinler arası bakış açısını geliştiren, bütüncül ve kapsayıcı bir yaklaşım sunan bu yapı da programlar arası bileşen kapsamında tanımlanmıştır.

Dolayısıyla verilen üç unsurun tamamı Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde programlar arası bileşen olarak yer almaktadır.

CEVAP E

13. Soruda verilen örnekte eğitim faaliyetlerinin yalnızca belirli bir yaş grubuna yönelik olmadığı, gençler, yetişkinler, çalışan bireyler ve emekliler için farklı zaman ve düzeylerde programlar düzenlendiği belirtilmiştir. Ayrıca bireylerin önceki eğitimlerinin devamı niteliğinde ileri düzey kurslar açılması ve öğrenmenin yaşamın farklı aşamalarında sürdürülmesinin teşvik edilmesi vurgulanmaktadır.

Türk Millî Eğitimi'nin Süreklilik ilkesi, bireylerin genel ve mesleki eğitimlerinin hayat boyunca devam etmesini esas alır. Eğitim hizmetlerinin belirli bir dönemle sınırlı kalmayıp farklı yaş ve ihtiyaçlara göre devam ettirilmesini amaçlar.

Verilen hikâyede de öğrenmenin kesintiye uğramadan farklı dönemlerde ve farklı düzeylerde sürdürüldüğü görülmektedir. Bu durum, doğrudan süreklilik ilkesine uygundur. Bu nedenle doğru cevap: Süreklilik

CEVAP D

14. Soruda verilen açıklamada, söz konusu kurumun Millî Eğitim Bakanlığının bilimsel danışma ve inceleme organı olduğu belirtilmektedir. Ayrıca bu kurumun; eğitim sistemini, öğretim plan ve programlarını ve ders kitaplarını hazırlamak ya da incelemek, araştırma ve geliştirme çalışmaları yapmak ve uygulamaya ilişkin görüşlerini Bakana sunmak gibi görevleri olduğu ifade edilmektedir.

Bunun yanında; Bakanlık birimlerince hazırlanan program ve ders materyallerini incelemek, sonuçlarını Bakana sunmak ve yurtdışından alınmış ilköğretim ve ortaöğretim diploma ve öğrenim belgelerinin denkliklerine ilişkin ilke kararlarını Bakanın onayına sunmak da görevleri arasında yer almaktadır.

Bu görevler, 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 319. maddesinde düzenlenen Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığına aittir. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Bakanlığın eğitim politikalarına yön veren, program ve içerik boyutunda karar süreçlerinde etkin olan ve doğrudan Bakana bağlı çalışan bir kuruldur. Bu nedenle doğru cevap: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

CEVAP E

15. Soruda verilen paragrafta; yaygın eğitim ve öğretim ile açık öğretim hizmetlerini yürütmek, örgün eğitim sistemi dışında kalmış ya da herhangi bir eğitim kademesini tamamlamış bireylere yaygın eğitim yoluyla genel, meslekî ve teknik alanlarda eğitim vermek gibi görevler sıralanmıştır. Ayrıca yaygın eğitim kurumlarının eğitim programlarını, ders kitaplarını ve araç-gereçlerini hazırlamak veya hazırlatmak ve bunları Talim ve Terbiye Kuruluna sunmak da görevler arasında belirtilmiştir.

Bu görevler, 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine göre Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünün sorumluluk alanına girmektedir. Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü; yaygın eğitim, açık öğretim ve yetişkin eğitimi hizmetlerini yürüten temel hizmet birimidir.

CEVAP D

16. Bireyin ilgi, istek ve ihtiyacı doğrultusunda doğal ortamında yaparak yaşayarak öğrenmesini amaç edinen eğitim felsefesi ilerlemeciliktir. İlerlemecilik geleneksel katı kurallara karşıdır.

CEVAP D

17. Sınıf Kuralları

- Dönemin başında öğretmen-öğrenci iş birliği ile belirlenmelidir.
- Kurallar öğrencilerin anlayabileceği şekilde açık olmalıdır.
- Kurallar gerektiğinde esnetilebilmelidir.
- Sınıf kuralları olumlu bir dille ifade edilmelidir.
- Belirlenen kurallar sınıfta herkesin göreceği bir yere asılmalıdır.
- Sınıf kuralları sadece öğrenciye yönelik değil öğretmene de yöneliktir.
- Sınıf kurallarında öğretmenin rol model olması gerekir.

Seçenekler incelendiğinde A, B, D ve E seçeneği doğru iken C seçeneği yanlıştır.

CEVAP C

18. Yapılandırmacı anlayışa uygun bir sınıf yönetimi anlayışı çağdaştır. Yani sınıf kuralları öğretmen-öğrenci iş birliği ile hazırlanır ve kurallardaki sorumluluk herkese aittir. Sınıfta herkesin sınırlı bir özgürlük alanı vardır. Kurallar ihtiyaç halinde esnetilebileceği için tüm kuralların harfiyen uyulması düşüncesinden vazgeçilmiştir. İstenmeyen davranışlar olumlu diyaloglarla ortadan kaldırılabılır.

Seçenekler incelendiğinde C doğru değildir.

CEVAP C

19. • Her öğrenci kendi öğrenme hızında konuyu sistematik olarak öğrenir. (Doğru)
- Öğretimde çoklu ortam sağlayarak konunun pekiştirilmesinde yardımcıdır. (Doğru)
- Göze ve kulağa hitap ederek öğretimin zevkli ve ilgi çekici hale getirir. (Doğru)
- Sınıfta gölge tipli olan öğrencilere kendini kanıtlama ve gösterme olanağı sağlar. (Doğru)
- İçeriğin tamamının aktarılmasını sağlayarak öğrenme sürecinde devamlılığı sağlar. (Yanlış, çünkü hiçbir materyalde detay bilgi verilmez bu nedenle içeriğin tamamının aktarılmasını sağlamaz.)

CEVAP E

20. E. dale'nin yaşantı konisinin dayandığı bilimsel ilkeler şunlardır:

En iyi öğretim somuttan soyuta ve basitten karmaşığı doğru giden öğretimdir.

Öğrenme işlemine katılan duyu organlarımızın sayısı ne kadar fazla ise o kadar iyi öğrenir ve o kadar geç unuturuz.

Bu doğrultuda seçenekler incelenecek olursa;

- A) Maket-model ve numuneler ile edinilen yaşantılar
- B) Doğrudan doğruya edinilen yaşantılar
- C) Televizyon yoluyla edinilen yaşantılar
- D) Sözel sembollerle edinilen yaşantılar
- E) Görsel sembollerle edinilen yaşantılar

CEVAP D

21. Boyut, bir materyalde verilmek istenilen mesajın bireyde yarattığı algıdır. Bu nedenle bir cismin önüne, arkasına, sağına ya da soluna başka bir cisim çizildiğinde bireyde algı değişiyorsa işin boyutu ile ilgilidir. Ayşe'in üzerindeki yatay çizgiler kilolu, dikey çizgiler zayıf algılanmasını sağlıyorsa bu boyut ile ilgilidir.

CEVAP A

22. İtaat ceza evresi; bireyin otoriteden korktuğu için kurallara uyduğu evredir. Otorite ortamdayken kurallara uyar otorite ortamdan gittiğinde kurallara uymaz. Onun için davranışın niteliği önemli değildir. Simay annesinden korktuğu için ödev yapmakta olduğu için itaat ceza evresindedir.

CEVAP C

23. Eksik kurallaştırma Çocuğun bir alanda öğrendiği kuralı, genellemesi gereken alanla sınırlı tutarak genellemesi gereken alanlara genellemesidir. Soruda Lale'nin sadece evlerindeki kepeğe kepeçe demesi eksik kurallaştırma ile açıklanır.

CEVAP C

24. Yakınsak gelişim alanı; her çocuğun herhangi bir yetişkin yardımı olmadan, kendi başına ulaşabileceği bilişsel gelişim düzeyi ile sosyal çevresiyle etkileşime girerek ortaya koyabileceği potansiyelin farklılığına vurgu yapmaktadır. Soruda Orçun, abisi ile etkileşime girdiğinde omlet yapabilme davranışını öngörülenden daha erken kazanmıştır. Bu durum yakınsak gelişim alanı kavramına örnektir.

CEVAP E

25. Klasik koşullanma; duyuşsal, basit refleksif hareketlerin öğrenilmesini sağlayan bir kuramdır. Seçenekler incelendiğinde; bir yeri tarif etme, güzel yemek yapma, yabancı dil konuşma, bir kavramın tanımını yapma bilişsel bir süreçle gerçekleşirken şeker görünce sevinme klasik koşullanma sürecinde gerçekleşir.

CEVAP D

26. Bıktırma Yöntemi; istenmeyen davranışa sebep olan uyarıcının organizmaya aşırı şekilde uygulanarak, vücudun bu uyarıcıdan bıkmamasının ve yorulmasının sağlandığı yöntemdir.

Eline aldığı her şeyi balkondan atan çocuğa annesinin bir süre eline nesnelere verip balkondan atmasını sağlaması bıktırma yöntemidir.

CEVAP B

27. Algıda değişmezlik; insanların bildikleri, tanıdıkları uyarıcıları hep aynı şekilde algılamalarıdır. Algıda seçicilik; aynı anda karşılaşılan uyarıcılardan bazılarını daha önce algılamaktır.

CEVAP A

28. Kişisel sosyal rehberlik; etkili iletişim yolları, akran baskısı-zorbalığı, atılganlık eğitimi, çatışma çözüm yollarını, benlik algısını, vb konuları ele almaktadır.

Soru incelendiğinde sınav kaygısı eğitsel rehberliğin kapsamında yer alır, diğerleri kişisel-sosyal rehberlik alanındadır.

CEVAP C

29. Ben dili; iletişimi kolaylaştıran, karşı tarafı suçlamayan bir dildir. Sorudaki seçenekler incelendiğinde; A, B, C, E sen diline örnektir ve bunlar iletişimi engeller. D seçeneği ise ben diline örnektir.

CEVAP D

30. Bilgi sunma; öğrencinin ihtiyacı olan bilgileri onlara sunma hizmetidir. Soruda da öğrencinin öğrenim hayatı boyunca ihtiyaç duyacağı okul içi ve okul dışı etkinlikler, program ve ders içerikleri, okul kulları, okulda ve okul çevresinde yararlanabileceği eğitsel olanaklar, verimli çalışma ve başarılı olma yolları ile üst eğitim kurumları hakkında düzenli seminerler düzenlemek bilgi sunma hizmeti kapsamında yer alır.

CEVAP D

1. Soruda doğumdan itibaren çocuğun eğitimiyle bilinçli şekilde ilgilenilmesi gerektiğini savunan, aileyi eğitimin temel kurumu olarak gören ve eğitimin erken yaşta başlamasını öneren bir düşünürden söz edilmektedir. Ayrıca çocuğun ahlaki ve ruhsal gelişiminin korunması, kötü alışkanlıklar edinmeden eğitilmesi, sevgi ve güzel örneğin esas alınması gibi görüşler vurgulanmıştır. Altı yaşında okula başlama önerisi ve eğitimin hem bedensel hem ruhsal gelişimi kapsamaması gerektiği düşüncesi de belirtilmiştir. Bunun yanında bireyin yeteneğine göre mesleki eğitime yönlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Bu görüşler, eğitim anlayışında çocuğun bütüncül gelişimini esas alan ve aileyi merkeze koyan İbn-i Sina'ya aittir. İbn-i Sina, çocuğun eğitiminin doğumla başladığını savunmuş, erken yaş eğitimine ve ahlaki gelişime büyük önem vermiştir.

CEVAP C

2. Soruda:
- Sınıf eşit sayıda öğrenciden oluşan gruplara ayrılmıştır (24 öğrenci → 4 grup → 6'şar kişi).
 - Öğrencilere bir problem yöneltilmiştir.
 - Her öğrenciye birer dakika konuşma süresi verilmiştir.

Bu özellikler doğrudan Vızıltı (Fısıltı) Grupları tekniğini göstermektedir.

Vızıltı Grupları:

- Küçük gruplar oluşturulur.
- Her öğrenciye kısa süreli konuşma hakkı verilir.
- Süre genellikle kişi sayısı kadar dakikadır.
- Kısa süreli, yoğun ve aktif tartışma yapılıır.
- Tüm öğrenciler aktif katılır.

CEVAP E

3. Soruda Matematik öğretmeni:

- Öncelikle öğrencilerin toplama bilgilerini hatırlatmıştır (ön bilgileri harekete geçirme).
- Çıkarma işlemini, toplama işlemi ile ilişkilendirerek anlatmıştır (eski bilgi-yeni bilgi bağlantısı).
- Süreci bol örnekle desteklemiştir.
- Öğrencilerden de örnek vermelerini istemiştir.

Bu özellikler doğrudan Ausubel'in Anlamalı Öğrenme (Sunuş Yoluyla Öğrenme) stratejisini göstermektedir.

Anlamalı (Sunuş) Öğrenmenin Özellikleri:

- Ön bilgiler ile yeni bilgiler ilişkilendirilir.
- Öğretmen kavram ve ilkeyi açıklar.
- Ön organize ediciler kullanılır.
- Bol örnek verilir.
- Öğrenciler kısmen aktiftir (örnek verme, açıklama).
- Tümdengelim vardır (bütünden parçaya).

CEVAP A

4. I. Derse materyalle girmek → Dikkat çekme

Derse farklı bir materyalle (nesne, görsel, araç vb.) girmek öğrencilerin ilgisini toplar ve dikkatini derse yönlendirir. Bu nedenle eşleştirme doğrudur.

II. Des kazanımlarını öğrencilerle paylaşma → Gözden geçirme

Ders kazanımlarının paylaşılması, öğrencilerin önceki bilgilerini hatırlamasını ve konunun çerçevesini görmesini sağlar. Bu durum derse zihinsel hazırlık ve genel çerçeveyi gözden geçirme işlevi görür. Ayrıca Hedeften haberdar etme işlevi de görmüş olur. Bu nedenle eşleştirme doğrudur.

III. Konunun günlük yaşamda işine yarayacağını söyleme → Güdülenme

Konunun günlük hayatta işe yarayacağını belirtmek öğrencinin içsel motivasyonunu artırır.

Bu nedenle eşleştirme doğrudur.

IV. Derse fıkra anlatarak başlama → Gözden geçirme yanlış

Fıkra anlatmak genellikle dikkat çekme amacı taşır. “Gözden geçirme” amacıyla yapılmaz. Bu nedenle eşleştirme yanlıştır.

CEVAP D

5. Bu soruda verilen etkinliklerin hangi öğretim stratejisine uygun olduğunu belirlememiz istenmektedir. Stratejileri kısaca hatırlayalım:

- Sunuş Stratejisi (Anlamli öğrenme) → Öğretmen bilgiyi düzenli ve hazır şekilde sunar, ön bilgilerle ilişkilendirir.
- Buluş Stratejisi → Öğrenci örneklerden hareketle ilke ve kavrama kendisi ulaşır.
- Araştırma-İnceleme Stratejisi → Öğrenci problem çözer, araştırır, üretir; süreç odaklıdır ve genellikle proje/ürün ortaya çıkar.

I. Öğretmen öğrencilerin ön bilgilerini ortaya çıkarıp yeni bilgilerle ilişkilendirip bilgiyi anlamlı hale getirmektedir.

Bu ifade doğrudan Sunuş stratejisinin (anlamli öğrenme) tanımıdır. Öğretmen ön bilgileri harekete geçirerek yeni bilgiyi yapılandırmaktadır.

II. Öğretmen öğrencilere çocukların oyun hakları ile ilgili bir hafta süre verip özgün slogan üretmelerini ve bunu da bir pankart haline getirmelerini istemiştir.

Burada:

- Süre verilmiş
- Öğrenci araştırarak
- Özgün ürün ortaya koyacak (slogan + pankart)
- Süreç ve üretim var

Bu durum Araştırma-İnceleme stratejisine uygundur.

III. Öğrenciler medya okuryazarı olmanın yararlarını rol oynama tekniği ile kazanmaları hedeflenmiştir.

Rol oynama etkinliğinde:

- Öğrenciler aktif
- Deneyimleyerek kavrama ulaşırlar
- Öğretmen bilgiyi doğrudan vermez

CEVAP C

6. Sürekli Değişken

- Ölçüm sonuçları iki değer arasında sonsuz sayıda ara değer alabilir.
- Ondalıklı (90.5), kesirli (90.25) vb. şekilde ifade edilebilir.
- Genellikle ölçme araçlarıyla ölçülür (kg, cm, metre, derece vb.).

Süreksiz (Kesikli) Değişken

- Sayma yoluyla elde edilir.
- Belirli ve tam değerler alır.
- Ara değer alamaz.
- Ondalıklı ifade edilmez (4.5 öğrenci gibi olmaz).

A) Ahmet'in cinsiyeti erkektir.

- Kategorik bir değişkendir.
- Erkek/kadın gibi sınıflama içerir.
- Ara değer yoktur. Süreksiz (nitel) değişken

B) Öğrenci sayısı 4'tür.

- Sayma yoluyla elde edilir.
- 4.5 öğrenci olmaz.
- Ara değer alamaz. Süreksiz (kesikli) değişken

C) Mehmet'in medeni durumu evlidir.

- Evli/bekar gibi kategoriktir.
- Ara değer yoktur. Süreksiz (nitel) değişken

D) Aysel'in ağırlığı 90 kg'dır.

Ağırlık ölçme yoluyla elde edilir.

- 90 kg
 - 90.5 kg
 - 90.25 kg
 - 90.125 kg şeklinde sonsuz ara değer alabilir.
- Bu nedenle: Sürekli değişkendir.

E) Barış nişanlıdır.

- Kategorik bir durumdur.
- Ara değer yoktur.
- Ya nişanlıdır ya değildir. Süreksiz değişken

CEVAP D

7. Ölçme

- Bir özelliği sayı veya sembolle ifade etme işlemidir.
- Durum tespitidir.
- Sonuç üretir ama karar vermez.
- Puanlama, sıralama, ortalama bulma gibi işlemler ölçmedir.

Kısaca: Kaç aldı? sorusunun cevabıdır.

Değerlendirme

- Ölçme sonucunu bir ölçütü karşılaştırarak karar verme işlemidir.
- Bir yargıya varılır.
- Başarılı/başarısız, geçti/kaldı gibi sonuçlar içerir.

Kısaca: Oldu da ne oldu? sorusunun cevabıdır.

I. Öğrencilerin sorulara verdiği cevapları puanlar.

- Öğrenci cevapları sayıya dönüştürülüyor.
- Henüz bir karar yok.
- Sadece puan veriliyor. Bu bir ölçme işlemidir.

II. Puanların aritmetik ortalamasını buluyor.

- Sayısal işlem yapılmıştır.
- Ortalama hesaplanmıştır.
- Hâlâ bir karar yok. Bu da bir ölçme işlemidir.

III. Aritmetik ortalamasının üzerinde puan alanları başarılı sayıyor.

- Burada bir ölçüt kullanılmıştır (aritmetik ortalama).
- Ölçütü karşılaştırma yapılmıştır.
- Başarılı kararı verilmiştir. Bu açıkça değerlendirme işlemidir.

CEVAP C

8. Eşit Oranlı Ölçek

- Gerçek (mutlak) sıfır vardır.
- "0" yokluk bildirir.
- Oran yapılabilir. (20, 10'un iki katıdır gibi)
- Toplama, çıkarma, çarpma, bölme yapılabilir.

Mutlak Sıfır

Sıfır değeri o özelliğin hiç olmadığı anlamına gelir.

I. Sınav başlayalı 30 dakika oldu.

Burada geçen süre ölçülmektedir.

- 0 dakika → hiç zaman geçmedi demektir.
- Mutlak sıfır vardır.
- 60 dakika, 30 dakikanın iki katıdır denebilir.
- Bu nedenle eşit oranlı ölçektir.

II. Saat 10.00'da sınav başlayacaktır.

Burada saat ifadesi vardır.

- Saat 00.00 "zaman yok" demek değildir.
- Gece yarısını ifade eder.
- Sıfır yokluk bildirmez.
- 20.00, 10.00'un iki katı değildir.
- Burada bağıl sıfır vardır. Bu nedenle eşit aralıklı ölçektir, eşit oranlı değildir.

III. Recep 4 yaşındadır.

Yaş ölçümü yapılmıştır.

- 0 yaş → kişi hiç yaşamamış demektir.
- Mutlak sıfır vardır.
- 8 yaş, 4 yaşın iki katıdır denebilir.
- Eşit oranlı ölçek

IV. Hasan 20 doğru yaptı.

Doğru sayısı bir sayma işlemidir.

- 0 doğru → hiç doğru yapmamış demektir.
- Mutlak sıfır vardır.
- 20 doğru, 10 doğrunun iki katıdır.
- Eşit oranlı ölçek

CEVAP A

9. Soruda Erdem-Değer-Eylem (EDE) Çerçevesi kapsamında değerlerin aktarımında çağın imkânlarından yararlanılması gerektiği açıkça vurgulanmaktadır. Değerlerin yalnızca anlatım yoluyla değil; görsel içerikler, kısa filmler, animasyonlar, etkileşimli sunumlar ve dijital araçlar aracılığıyla somutlaştırılması gerektiği ifade edilmektedir. Öğrencilerin hem bireysel hem sosyal gelişimlerine katkı sağlayacak değerlerin kazandırılmasında gelişen dijital imkânlardan faydalanılmasının önemli olduğu belirtilmiştir.

Ayrıca bu araçlar kullanılırken saygı, mahremiyet, dürüstlük ve duyarlılık gibi ahlaki ilkelerin gözetilmesi gerektiği özellikle vurgulanmaktadır. Öğretmenin, öğrencileri kişisel verilerin korunması ve başkalarının özel alanına saygı duyulması konusunda bilinçlendirmesi gerektiği ifade edilmektedir. Bu durum, değer öğretiminde çağdaş iletişim ve dijital ortamların bilinçli ve etik biçimde kullanılmasını esas almaktadır.

Dolayısıyla metinde anlatılan yaklaşım, EDE Çerçevesi'nin "Teknoloji ve Medya Kullanma" ilkesine karşılık gelmektedir.

CEVAP E

10. Soruda yer alan faaliyetler yazılı öğretim programının zorunlu öğrenme çıktıları arasında değildir. Notla değerlendirilmemekte ve ders saatleri dışında gerçekleştirilmektedir. Ancak bu etkinlikler plansız değildir; okul yönetimi tarafından bilinçli biçimde planlanmakta ve Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi doğrultusunda değer kazandırma amacı taşımaktadır.

Ders dışı, gönüllülük esaslı, planlı ve sistemli yürütülen sanat ve spor etkinlikleri Ekstra program kapsamına girer.

Ekstra program; okulun resmî öğretim programı dışında, öğrencilerin sosyal, kültürel ve sportif gelişimlerini desteklemek amacıyla planlanan ve genellikle gönüllü katılıma dayanan etkinlikleri kapsar. Spor karşılaşmaları, tiyatro, geziler ve kulüp çalışmaları bu programa örnektir.

CEVAP D

11. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde öğrenci profili "yetkin ve erdemli insan" olarak tanımlanır ve bu profil dört temel bütünlük alanı üzerine inşa edilmiştir:

1. Ontolojik bütünlük

- Ruh–beden–duygu uyumu
- Dengeli ve sağlıklı birey olma

2. Epistemolojik bütünlük

- Bilgi ve bilgelik
- Sorgulama, analitik düşünme, problem çözme

3. Zamansal bütünlük

- Geçmişten geleceğe uzanan eğitim anlayışı
- Kültürel süreklilik ve ortak bilinç

4. Aksiyolojik olgunluk

- Ahlaki bilinç
- Etik ve estetik değerler
- Erdem–Değer–Eylem çerçevesi

Seçeneklerde yer alan Mantıksal bütünlük ise modelin öğrenci profilinde tanımlanan dört temel bütünlük alanı arasında yer almamaktadır.

CEVAP E

12. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde sosyal-duygusal öğrenme becerileri üç bileşenli bir yapı içerisinde ele alınmaktadır:

1. Benlik Becerileri

2. Sosyal Yaşam Becerileri

3. Ortak/Birleşik Beceriler

Soruda verilen ifadeler bu çerçevede incelendiğinde:

I. Kendine uyarılma (öz yansıtma becerisi) → Benlik Becerileri kapsamında yer alır. Çünkü benlik becerileri; kendini tanıma, kendini düzenleme ve kendine uyarılma süreçlerini içerir.

II. Esneklik → Ortak/Birleşik Beceriler kapsamında yer alır. Ortak/birleşik beceriler arasında uyum, esneklik ve sorumlu karar verme bulunmaktadır.

III. İş birliği → Sosyal Yaşam Becerileri kapsamında yer alır. Sosyal yaşam becerileri; iletişim, iş birliği ve sosyal farkındalık gibi toplumsal yönü güçlendiren becerileri kapsar.

Dolayısıyla sıralama:

Benlik Becerileri – Ortak/Birleşik Beceriler – Sosyal Yaşam Becerileri

CEVAP A

13. Soruda verilen örnekte, eğitim hizmetlerinin hem öğrencilerin yönelimleri ve yetenekleri hem de bölgenin üretim yapısı ve kalkınma süreci dikkate alınarak yeniden düzenlendiği ifade edilmektedir. Öğrencilerin teknoloji alanına ilgisi belirlenmiş, buna uygun dersler ve atölyeler açılmıştır. Aynı zamanda bölgedeki sanayi kuruluşlarının nitelikli eleman gereksinimi göz önünde bulundurularak mesleki programlar oluşturulmuştur.

Bu durum, eğitim hizmetlerinin yalnızca bireysel gelişim açısından değil, toplumsal kalkınma ve ülke gereksinimleri doğrultusunda şekillendirildiğini göstermektedir. Türk Millî Eğitimi'nin "Ferdin ve toplumun ihtiyaçları" ilkesi, eğitim hizmetlerinin hem bireylerin kabiliyet ve yönelimlerine hem de toplumun gelişim sürecine göre düzenlenmesini esas alır.

CEVAP C

14. Soruda; Hayat Boyu Öğrenme, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri, Meslekî ve Teknik Eğitim ile Ortaöğretim Genel Müdürlüklerinin eğitim ve öğretim programlarını, ders kitaplarını ve eğitim araç-gereçlerini hazırlamak veya hazırlatmakla görevli oldukları belirtilmiştir.

1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine göre, bu genel müdürlükler tarafından hazırlanan öğretim programları ve ders materyalleri doğrudan uygulamaya konulmaz. Bu programlar, içerik ve standart bakımından incelenmek, değerlendirilmek ve onay sürecinden geçirilmek üzere Talim ve Terbiye Kuruluna sunulur.

Talim ve Terbiye Kurulu; Bakanlığın bilimsel danışma ve inceleme organı olup öğretim programlarını, ders kitaplarını ve eğitim materyallerini inceleyen ve nihai görüşünü Bakana sunan kuruldur.

CEVAP D

15. Soruda Millî Eğitim Şûrası'nın başkanının kim olduğu sorulmuştu MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRASI YÖNERGESİ Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi'ndeki düzenlemeye göre:

MADDE 6 – (1) "Bakan, Şûranın tabii üyesi ve başkanıdır." hükmü yer almaktadır.

Bu açık düzenleme, Millî Eğitim Şûrası'nın başkanının doğrudan Millî Eğitim Bakanı olduğunu göstermektedir.

Diğer seçeneklerde yer alan;

- Bakan Yardımcısı,
- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı,
- Millî Eğitim Akademisi Başkanı

Şûranın tabii üyeleri arasında bulunabilse de, başkan sıfatı Bakan'a aittir.

CEVAP E

16. Bir ülkede çağdaş eğitim anlayışına uygun durumlardan söz ediliyorsa, özellikle konu alanında güncel, geçerli, bilimsel bilgilerin yanı sıra bilginin işlevselliği önemseniyorsa ilerlemecilik eğitim felsefesi benimsenmiştir. Bu eğitim felsefesinin dayandığı akım ise pragmatizmdir.

CEVAP A

17. Öğretmenin temel amacı, öğrencilerin etkin katılımını sağlayarak sınıfta istenmeyen davranışların ortaya çıkmasına engel olmaktır. Bu nedenle, sürece dahil olan öğrenciler farklı şeylerle meşgul olmayacak ve istenmeyen davranışlar ortaya çıkmayacaktır.

CEVAP B

18. Sınıfta istenmeyen davranışları ortadan kaldırmada;

- Sorunun nedeni ya da kaynağı araştırılır.
- Görev ve sorumluluk verilir.
- Sözel olmayan uyarıcılar kullanılır.
- Sınıf dışında görüşülebilir.
- Etkili yöntem ve teknikler kullanılabilir.
- Öğrencinin sürece aktif katılabileceği bir ortam oluşturulabilir.
- Sözel uyarıcılar kullanılabilir.
- Grup çalışması yaptırılabilir.

Bu doğrultuda verilen A, B, D ve E seçenekleri doğrudur.

C seçeneğinde ise öğretmen sözel uyarıcıya yer vermiştir ancak bu davranışları yapmaması gerektiğini sık sık açıklaması bir sorunun çözümünde etkili değildir. Öğrencilere sözel uyarıcılar kullanırken:

- “Sınıf kurallarını ara ara açıklayarak tekrar edebilir.
- Öğretmen ben dilini kullanarak öğrencinin ismiyle uyarabilir.
- Sorulan sorulara cevap vermesi olumlu bir dile istenebilir.” gibi ifadelerle yer verilebilir.

CEVAP C

19. Edgar Dale'nin yaşantı konisine göre;

- Gerçek eşyalar
- Simülatörler
- Üç boyutlular
- Dramatizasyonla yaşantı
- Gösteri
- Gezi
- Sergi
- Tv yolu
- Hareketli resimler
- Radyo, plak, İm şeridi
- Resimler
- Sözel semboller

buna göre doğru cevap II-III-I-IV olmalıdır.

CEVAP D

20. Görseldeki resimlerin büyüklüğüne (Oran-ölçek) Görseldeki öğelerin birbirini tamamlayıcı ilişkisine (Bütünlük)

Görselde iletilmek istenen algıya (Boyut)

Görseldeki objelerin yerleşimine (Vurgu)

Görseldeki objelerin göz tarafından algılanan ağırlığına (Denge)

CEVAP C

21. Benzetim (Simülasyon) yazılımları, gerçek ortamda tehlike içeren, maliyeti yüksek olan ya da ulaştırılması mümkün olmayan durumların bilgi- sayar aracılığıyla öğrencilere öğretilmesini amaçlar.

CEVAP D

22. Örgütlenme, bir şemanın diğer şemalarla tutarlı bir yapı oluşturacak şekilde organize edilmesidir. Yani bilgileri sistematik ve tutarlı hale getirme ve bu amaçla birleştirme, koordinasyon sağlama, fikirler ve eylemleri birleştirme eğilimidir. İnsan zihni edindiği bilgi, yaşantı ve davranışları kendi içinde birbirleriyle ilişkilendirme, sistemli, bütüncül, örgütlenmiş bir yapıya getirme çabasıdır. Hiçbir bilgi diğerinden tamamen kopuk ya da yalıtılmış değildir ve bu eğilim doğuştan gelmektedir. Buna göre soruda çocuğun resminde aslanı zihnindeki “erkek ve kabarık yeleli bir aslan” olarak çizmesi aynı zamanda yine zihnindeki “taç takan kral” bilgisi ile bu ikisini birleştirmesi; yani örgütlenme yoluna giderek resminde kabarık yeleli, erkek ve başında taç olan bir aslan çizmesi, bu bilgilerin örgütlendiğinin ve birbirleriyle ilişkilendirildiğinin göstergesidir.

CEVAP C

23. Ablası üzülmesin diye evde yemek yerken üstüne dökmemeye çalışan Cansu'nun Kohlberg'e göre ahlak gelişimi evresi, iyi çocuk olma eğilimidir. Bireyin yakın çevresini daha fazla önemsemesi, dışlanmamak, takdir görmek, beğenilmek ve yalnız kalmamak için davranışlarda bulunması, onun iyi çocuk olma eğiliminde olduğunu gösterir. Bu evredeki birey, başkalarını mutlu etmek için eylemlerde bulunur. Buna göre, Cansu'nun ablası üzülmesin diye üzerine kiraz dökmemeye çalışması, iyi çocuk olma eğiliminde olduğunu gösterir. Kohlberg'in 3. evresinde bulunan birey, Piaget'in ahlak gelişimine göre, ahlaki gerçeklik döneminde bulunur. Bu nedenle sorunun doğru cevabı C seçeneği olmalıdır.

CEVAP C

24. Freud'un oral döneminde anne babanın yetersiz sevgisi bireyi yetişkinlik döneminde münakaşacılık, kötümserlik, sömürücülük, kırılcılık, aşağılayıcılık gibi kişilik özellikleri edinmesine yol açar. Arkan Bey'in davranışları bu dönemde problem yaşadığının göstergesidir.

CEVAP B?

25. Öğrenme; yaşantılar sonucu organizmada meydana gelen nispeten kalıcı izli davranış değişikliğidir.

Seçenekler incelendiğinde;

Çok yorulan kişinin yatağa uzanması,

Elleri üşüyen birinin eldiven takması,

Acıkan birinin lokantaya gitmesi,

Sıcaktan bunalan birinin klimayı açması bir öğrenmedir.

Fakat koşan birinin kalp atışlarının hızlanması reflekslerdir.

CEVAP A

26. Aracıyla otoyolda seyir halinde olan Salih Bey, önündeki aracın yavaşladığını görünce kendisi de yavaşlamıştır. Yani öndeki araç Salih Bey için bir uyarıcı niteliğindedir.

CEVAP C

27. İlgörüsel öğrenme; bireyin sorunu çözmek ve başarıya ulaşmak için farklı denemeler yaptıktan sonra sorunu çözememesi yani başarıya ulaşamadığında bir süre denemeler yapmaya ara verdiği anda sorunun zihinde çözümlmesidir.

Maymun su içmek için denemeler yapsa da sonuca ulaşamayınca vazgeçmiştir; bir anda sorunun çözümü zihnine gelmiştir.

CEVAP C

28. Bireyin başkaları tarafından nasıl biri olarak algılandığını kendisinin değerlendirdiği tekniğe kime göre ben neyim tekniği denir. Sorudaki form incelendiğinde A, B, C, E seçeneğindeki ifadeler doğru iken D seçeneğindeki ifade doğru değildir. Çünkü formda arkadaşlarına ve öğretmenlerine göre disiplinli algılanan çocuk kendisinin disiplinli olarak değerlendirmemiştir.

CEVAP D

29. Sempati; karşımızdaki kişi ile aynı duyguda olmaktır. Sen dili ise karşı tarafı suçlayan, yargılayan bir dildir. Sempati ve sen dili iletişimi engelleyen zorlaştıran dillerdir.

Empati; kendimizi karşımızdaki kişinin yerine koyup onun bakış açısından hayata bakabilmektir. Ben dili ise karşı tarafı suçlamayan, anlayışlı bir dildir. Empati ve ben dili iletişimi kolaylaştıran dillerdir.

Soruda seçenekler incelendiğinde B, C, D ve E seçeneklerinde iletişimi kolaylaştıran diller kullanılmışken A seçeneğindeki iletişimi engellemektedir.

CEVAP A

30. Eğitsel rehberlik; öğrenme kuramları, öğrenme yöntemleri öğrenme alanları, öğrenme teknikleri, verimli ders çalışma yolları, sınav kaygısı, gibi konuları ele almaktadır. Etkili iletişim yolları kişisel-sosyal rehberliğin konusudur.

CEVAP C

1. Soruda “İkinci Öğretmen” olarak anılan, akli merkeze alan ve insanın doğuştan öğrenme potansiyeline sahip olduğunu savunan bir düşünürden bahsedilmektedir. Ayrıca eğitim ile öğretim arasında ayırım yaparak öğretimi bilgi aktarımı, eğitimi ise karakter ve davranış kazandırma süreci olarak tanımlaması önemli bir ipucudur. “Mutluluğu Kazanmak” adlı eserin adı da özellikle verilmiş ve mutluluğa bilgi ve erdem yoluyla ulaşılacağını savunduğu belirtilmiştir.

Bu özellikler doğrudan Farabi’ye aittir. Farabi, İslam dünyasında Aristoteles’ten sonra en büyük öğretmen olarak kabul edilmiş ve bu nedenle “Muallim-i Sani” (İkinci Öğretmen) unvanını almıştır. Eğitim anlayışında akıl, erdem ve mutluluk kavramlarını bir bütün olarak ele almıştır. Eğitimin amacını, bireyi mutlu ve erdemli bir insan hâline getirmek olarak açıklamıştır.

Soruda “Mutluluğu Kazanmak” eseri ve “İkinci Öğretmen” ifadesi belirleyici ipuçlarıdır.

CEVAP E

2. Buluş stratejisinde sıra şöyledir:

Öğretmen örnek verir.

Öğrenciler örneği açıklar.

Öğretmen ek örnek verir.

Öğrenciler açıklar.

Öğretmen zıt (örnek olmayan) durum verir.

Öğrenciler örnek ile örnek olmayana karşılaştırır.

Öğrenciler ilke ve genellemeye ulaşırlar.

Soruyu inceleyelim:

- Öğretmen bir örnek olay vermiş → Öğrenciler açıklamış
- İkinci örnek verilmiş → Betimlemişler
- Zıt durum verilmiş

Buraya kadar süreç, buluş stratejisinin “zıt örnek verme” aşamasına kadar gelmiştir.

Bu aşamadan sonra yapılması gereken:

Örnek olay ile örnek olmayan durumu karşılaştırmaktır.

Çünkü öğrenciler karşılaştırma yaparak kavramın ayırt edici özelliklerini fark ederler ve bir sonraki aşamada genellemeye ulaşırlar.

CEVAP D

3. 5E Modeli basamaklarını kısaca hatırlayalım:

Girme (Engage) → Ön bilgi ortaya çıkarma, dikkat çekme

Keşfetme (Explore) → Öğrenci aktif, hipotez kurar, fikir üretir

Açıklama (Explain) → Öğretmen kavramı açıklar

Derinleştirme (Elaborate) → Bilgiyi yeni duruma transfer etme

Değerlendirme (Evaluate) → Ölçme, öz/akran değerlendirme

I. “Çocuklar mevsimler sizce nasıl oluşur? Bu konuda düşünce üretmenizi istiyorum.”

Burada öğretmen öğrencilerden:

- Hipotez üretmelerini,
- Düşünce geliştirmelerini,
- Aktif katılım göstermelerini istemektedir.

Bu durum Keşfetme basamağına aittir. Çünkü öğrenci fikir üretmekte ve sürecin merkezindedir.

II. “Mevsimlerin oluşumu ile ilgili öğrendiklerinizi bir sonraki yeni konuya aktaran bir etkinlik tasarlamanızı istiyorum.”

Burada:

- Öğrenilen bilginin
- Yeni bir konuya transfer edilmesi istenmektedir.

Bu doğrudan Derinleştirme basamağıdır. Çünkü öğrenci bilgiyi yeni duruma uyarlamaktadır.

CEVAP D

4. Doğru Problem Çözme Basamakları sırası:

Problemin hissedilmesi ve tanımlanması

Problemlle ilgili bilgi toplama

Denence (hipotez) kurma

Veri toplama

Denenceyi test etme

Problemi çözme ve raporlaştırma

Şimdi verilen sıralamaya bakalım:

I. Problemin hissedilmesi ve tanımlanması (Doğru yerde)

II. Veri toplama

III. Denence üretme

IV. Problemlle ilgili bilgi toplama

V. Denenceleri test etme

VI. Problemi çözme ve raporlaştırma

Burada hata şudur:

Veri toplama (II),

Problemlle ilgili bilgi toplama (IV)’dan sonra gelmelidir.

Yani önce genel bilgi toplanır, sonra hipotez kurulur, ardından hipotezi test etmek için veri toplanır. Bu nedenle II ve IV yer değiştirmelidir.

CEVAP C

5. Soruda:

- Öğretmen bir video izletiyor (olay durumu sunuyor).
- Öğrencilerden kendilerini o öğrencinin yerine koymaları isteniyor.
- O öğrencinin yaşadığı duyguları anlamaları bekleniyor.
- Öğrenciler karar veriyor.
- Daha sonra görüşlerini birbirleriyle paylaşıyorlar.

Burada temel amaç:

- Empati geliştirme
- Duygu paylaşımı
- Her öğrencinin söz alması
- Olay üzerinden konuşma

Bu özellikler doğrudan Konuşma Halkası tekniğinin özellikleridir.

Konuşma Halkasında:

- Öğrenciler çember/halkada oturur.
- Bir olay, resim, video sunulur.
- “Ne hissetti?”, “Ne yapmalıydı?”, “Sen olsaydın ne yapardın?” gibi sorular sorulur.
- Empati gelişir.
- Öğrenciler sırayla konuşur.

CEVAP B

6. Soruda öğretmen:

- 10 soruluk bir test hazırlıyor.
- Her soruya 10 puan veriyor.
- Toplam puan 100 üzerinden değerlendiriliyor.

Burada önemli olan nokta ölçeğin sıfır noktası ve oran anlamı taşıyıp taşıyamamasıdır.

Eşit Aralıklı Ölçek

- Ölçekteki aralıklar eşittir.
- Toplama ve çıkarma yapılabilir.
- Sıfır noktası bağıl (görel) sıfırdır.
- “0” değeri özelliğin tamamen yok olduğunu göstermez.
- Oran anlamlı değildir.

Bağıl Sıfır

- Sıfır değeri yokluk anlamına gelmez.
- Sadece ölçeğin başlangıç noktasıdır.

Örneğin:

- Sıfır puan alan bir öğrenci tamamen “bilgisiz” demek değildir.
- Sadece sınavdan puan alamamıştır.

Bu nedenle:

- 80 puan alan bir öğrenci, 40 puan alanın “iki kat başarılıdır” diyemeyiz.
- Oranlı yorum yapılamaz.

Eğitimde kullanılan test puanları:

- 0–100 arası değerlendirilir.
- Puan farkları anlamlıdır (90 ile 80 arasındaki fark 10’dur).
- Ancak oran yapılamaz.
- Bu özellikler eşit aralıklı ölçeğin özellikleridir.

Eşit oranlı ölçek için:

- Mutlak sıfır olmalıdır.
- Sıfır gerçek yokluğu ifade etmelidir.
- Oran yapılabilir.
- Örneğin kilogram, metre, yaş gibi.

Ama test puanı:

- 0 bilgi yokluğu demek değildir.
- 80 puan 40 puanın iki katı başarı demek değildir

CEVAP D

7. Soru iki kavramı birlikte sorgulamaktadır:

- Ölçmenin türü (Doğrudan / Dolaylı)
- Amacına göre Değerlendirme (Tanılayıcı / Biçimlendirici / Değer biçme)

Ölçme Türü

Metin öğretmen öğrencilerin rehberlik hizmetlerine yönelik tutumlarını ölçmektedir.

Tutum doğrudan ölçülemez.

- Soyut bir özelliktir.
- Doğrudan gözlenemez.
- Ölçü aletiyle (metre, kilo gibi) ölçülemez.

Bu nedenle tutum:

- Test, anket, ölçek gibi araçlarla
- Davranışlara verilen yanıtlar üzerinden ölçülür.
- Bu nedenle yapılan ölçme dolaylı ölçmedir.

Dolaylı Ölçme

Ölçülmek istenen özellik doğrudan değil, başka göstergeler aracılığıyla ölçülür.

Örnekler:

- Zekâ testi
- Başarı testi
- Tutum ölçeği

Amacına göre değerlendirme

Uygulama zamanı: Öğretim yılının başında

Amaç: Öğrencileri tanımak, mevcut durumu belirlemek

Bu durum:

- Sürecin başında yapılır.
- Öğrencinin hazırbulunuşluk düzeyi belirlenir.
- Öğrenciyi tanıma amacı taşır.
- Bu değerlendirme türü Tanılayıcı (Diagnostik) değerlendirmedir.

Tanılayıcı Değerlendirme

- Eğitim sürecinin başında yapılır.
- Öğrencinin mevcut durumunu belirlenir.
- Hazırbulunuşluk ve ihtiyaç analizi yapar.

CEVAP D

8. Soruda önemli olan ifade şudur: Ölçmek istenilen özelliğe istenmeyen başka bir özelliğin karışması. Bu ifade doğrudan geçerlilikle ilgilidir. Çünkü bir test, ölçmek istediği özelliği ne kadar saf ölçüyorsa o kadar geçerlidir.

Ahmet öğretmen açık uçlu testinde Darı kavramını kullanıyor.

- Bu kavram Ege Bölgesi'nde biliniyor.
- Karadeniz Bölgesi'nde ise anlaşılmıyor.
- Öğrencilerin başarı düzeyi değil,
- Buldukları bölgenin kültürel özellikleri sonucu etkiliyor.

Yani: Öğrencilerin bilgisi değil, bölgesel dil/kültürel fark ölçüme karışıyor.

Bu durumda test:

- Herkes için eşit değildir.
- Belirli bir gruba avantaj sağlamaktadır.
- Bu durum YANLILIKtır.

Yanlılık

- Test maddelerinin bazı gruplara avantaj veya dezavantaj sağlamasıdır.
- Ölçülmek istenen özelliğe, ilgisiz bir özellik karışır.
- Sistematik hata oluşturur.
- Geçerliliği düşürür.

Testte:

- Ölçülmek istenen → Akademik bilgi
- Ölçmeye karışan → Bölgesel kültürel bilgi
- Bu nedenle test nesnel ve adil değildir.
- Bu durum yanlılıktır.

CEVAP B

9. Parçada, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarının önceden kesin olarak belirlenemeyeceği söyleniyor. Ayrıca programın:

- önceden ayrıntılı biçimde hazırlanmasının uygun olmadığı,
- öğrencilerin okul yaşantılarına göre içerik ve etkinliklerin esnek düzenlenmesi gerektiği,
- programın süreç içinde öğrenci deneyimlerine göre biçimlenmesi gerektiği

vurgulanıyor.

Bu özellikler **yaşantı merkezli tasarımın** özellikleridir. Çünkü bu yaklaşımda öğrenci yaşantıları, ihtiyaçları ve deneyimleri merkeze alınır; program süreç içinde esnek biçimde şekillenir.

CEVAP C

10. Soruda değer aktarımının yalnızca yazılı öğrenme çıktıları ve süreç bileşenleri aracılığıyla gerçekleşmediği özellikle vurgulanmaktadır. Aksine; okulun fiziki ortamı (bayrak, harita, İstiklal Marşı görselleri), tarihî şahsiyetlerin rol model olarak sunulması (Yunus Emre, Fatih Sultan Mehmet), sembollerin bilinçli biçimde kullanımı ve okulun disiplin uygulamaları (sıraya girme, hitap kuralları, izin alarak konuşma) üzerinden öğrencilerde millî ve manevî değerlerin içselleştirilmesi sağlanmaktadır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi yalnızca ders içerikleriyle sınırlı değildir; okulun kültürü, ilişkiler ağı ve günlük işleyişi de değer kazandırma sürecinin parçasıdır. Öğrencilerin vatanseverlik, sorumluluk, saygı, düzen ve disiplin gibi tutumları zamanla benimsemesi; planlanmış açık kazanımların ötesinde, okulun görünmeyen ama etkili yapısının sonucudur.

Bu durum:

- Resmî program değildir; çünkü yazılı öğrenme çıktılarında açıkça yer almamaktadır.
- Ekstra program değildir; çünkü ders dışı kulüp ya da sosyal etkinlik kapsamında planlanmış bir faaliyet değildir.
- İhmal edilen program değildir; çünkü kazandırılan değerler bilinçli olarak desteklenmektedir.

Verilen örnekler, okul ortamı ve kültürü yoluyla değerlerin doğal ve sürekli biçimde öğrencilere kazandırılmasını ifade eder. Bu, programın yazılı olmayan ancak güçlü biçimde etkili olan boyutudur.

Örtük program,

- Yazılı ve resmî programda açıkça belirtilmeyen,
- Okul ortamı, kurallar, öğretmen tutumları, disiplin anlayışı ve okul kültürü yoluyla öğrencilere aktarılan değer, tutum ve davranışları ifade eder.

CEVAP D

11. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde öğrenci profili, "yetkin ve erdemli insan" anlayışı çerçevesinde belirlenmiştir. Modelde öğrenci profili kapsamında yer alan on özellik şunlardır:

- Ahlaklı
- Bilge
- Cesaretli
- Estetik
- İradeli
- Merhametli
- Sağlıklı
- Sorgulayıcı
- Üretken
- Vatansaver

Duyarlı → Modelde belirtilen on özellik arasında yer almamaktadır.

CEVAP E

12. Etkinlikte öğrencilerin haftalık plan yapmaları, hedef belirlemeleri, süreç sonunda kendi performanslarını değerlendirmeleri, dikkat dağıtıcı unsurları fark etmeleri ve öğrenme süreçlerini bilinçli biçimde yönetmeleri istenmektedir. Bu süreçte özellikle öz düzenleme becerisi vurgulanmaktadır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde öz düzenleme (kendini düzenleme), sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin ilk bileşeni olan Benlik Becerileri kapsamında yer almaktadır. Sosyal-duygusal öğrenme becerileri ise modelde programlar arası bileşenler arasında tanımlanmıştır.

Etkinlik; öğrencinin kendi öğrenme sürecini yönetmesi, duygularını ve davranışlarını kontrol etmesi, sorumluluk alması ve gelişimini takip etmesi üzerine kurgulanmıştır. Bu özellikler doğrudan Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri kapsamına girmektedir.

CEVAP A

13. Soruda Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün görevleri verilmiş ve 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine göre hangilerinin bu genel müdürlüğün görevleri arasında yer aldığı sorulmuştur.

Verilen maddeler incelendiğinde:

I. maddede yaygın eğitim ve öğretime yönelik bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı program, film ve benzeri yayınları hazırlamak, hazırlatmak, yayınlamak veya yayınlamak görevi yer almaktadır. Bu görev Kararnamenin 311. maddesinde açıkça düzenlenmiştir.

II. maddede eğitim ve öğretimde yapay zekâ ile bilgi ve iletişim teknolojileri alanlarında proje geliştirmek, yeni teknolojileri izlemek ve değerlendirmek görevi belirtilmiştir. Bu da aynı maddede sayılan görevler arasındadır.

III. maddede eğitim ve öğretimde durum analizi yapılması, çözüm önerileri geliştirilmesi ve izleme-değerlendirme çalışmalarına katkı sağlanması amacıyla veriye dayalı analiz ve raporlama sistemleri kurmak ve işletmek görevi yer almaktadır. Bu husus da Genel Müdürlüğün görevleri arasında sayılmıştır.

Dolayısıyla üç ifade de Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün görevleri kapsamındadır.

CEVAP E

14. Soruda; Rehberlik ve Araştırma Merkezleri, iş okulları ve iş eğitim merkezleri ile aynı seviye ve türdeki benzeri okul ve kurumların yönetimine ve öğrencilerin eğitim-öğretimine yönelik çalışmalar yapmak ve belirlenen politikaları uygulamak görevini hangi genel müdürlüğün yürüttüğü sorulmaktadır.

1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 308. maddesine göre bu görev, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğüne aittir.

Kararnameye göre bu Genel Müdürlük;

- Özel eğitim sınıfları,
- Özel eğitim okulları,
- Rehberlik ve araştırma merkezleri,
- İş okulları ve iş eğitim merkezleri

ile aynı seviye ve türdeki kurumların yönetimine ve öğrencilerin eğitimine yönelik çalışmaları yürütür ve belirlenen politikaları uygular.

CEVAP E

15. Soruda verilen görevler şunlardır:

- Her kademedeki öğrencilere yönelik dernek, vakıf, gerçek ve tüzel kişilerce açılacak veya işletilecek yurt, pansiyon ve benzeri kurumların açılması, devri, nakli ve kapatılmasıyla ilgili esasları belirlemek ve denetlemek,
- Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 13'üncü maddesinde belirtilen görevleri yerine getirmek,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Bu görevler, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 310. maddesinde düzenlenen Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünün görevleri arasında yer almaktadır.

Özellikle öğrenci yurtları, pansiyonlar ve özel barınma hizmeti veren kurumlarla ilgili açma, kapatma, devretme ve denetim işlemleri bu genel müdürlüğün sorumluluğundadır.

CEVAP A

16. Sezgi Öğretmen, derslerini günlük yaşam problemleri üzerinden yapılandırmakta ve öğrencilerine problem çözme becerisi kazandırarak süreçte aktif olmalarını amaçlamaktadır. Bu özellikler ilerlemeci eğitim teorisiyle ilişkilidir. İlerlemecilik, bireyin üst düzey düşünme ve problem çözme becerilerinin gelişimini destekler. Soruda toplumsal bir problemle ilgili, reformlar üretildiğinden ve okulun topluma yön veren bir tutum sergilediğinden bahsedilmiş olsaydı ise cevap yeniden kurmacılık olurdu.

CEVAP B

17. Sınıfta meydana gelen istenmeyen davranışın önlenmesinde öncelikle yapılması gereken etkinlik, sorunun nedenini belirlemektir. İstenmeyen davranış hala devam ediyorsa öğrenciyi ek görev ve sorumluluklar verilmelidir. Öğretmenin amacı öğrenciyi sürece etkin/ aktif katmadır.

CEVAP C

18. Sınıfta ortaya çıkabilecek istenmeyen davranışların ortaya çıkma sebebi, öğrenciyi sürece etkin olarak dahil edememekten kaynaklanır. Bu nedenle sınıf- ta öğrenci sürece ne kadar çok katılırsa istenmeyen davranış da o kadar az olacaktır. Bu bilgilerle seçenekler incelenecek olunursa; A, B, C, D seçenekleri bu amaca hizmet eder. Fakat öğrencinin olumsuz davranışlar sergilediğinde bunu vurgulamak öğrenciyi rencide eden bir durumdur. Bu da etkili bir sınıf yönetimi için uygun değildir.

CEVAP E

19. Dale'in yaşantı konisi

Benzetim (simülasyon); gerçek durum tehlikeli, maliyetli ya da zaman alıcıysa gerçek durumun aynısını yapay ortama taşıyarak yaparak yaşayarak öğrenme- bildikleri bir tekniktir. Simülatörlerle edinilen yaşantılar (benzetim), doğrudan doğruya edinilen yaşantılarla model numunelerle edinilen yaşantılar arasında düşünmek mümkündür.

CEVAP B

20. Verilen özellikler incelenecek olursa;

- I. Verilmek istenilen mesajın yarattığı algı (Bo-yut)
- II. En önemli ögeyi sol üst köşeye yerleştirme (Vurgu)
- III. Ögeler arasındaki ilişkileri belirgin hale getirme (Bütünlük)
- IV. Parçalar arasındaki ilişki ile ortaya çıkacak uyum (Ahenk)

"Denge" ögesinin bilgisine ulaşılamaz.

CEVAP C

21. Programlı öğretim bilgisayar destekli öğretimin önemli uygulamalarından biridir. Algısı düşük olan, hasta olan ya da başka herhangi bir sebeple toplu öğretimde öğrenme sağlayamayan öğrencilerin bireysel hızlarına uygun şekilde öğrenme sağlayabildikleri bir tekniktir.

CEVAP B

22. Heteronomi (dışa bağlı dönem) döneminin önemli özellikleri davranışın altında yatan niyet değil, sonuca bakılmasıdır. Bu dönemde kuralları genellikle anne-baba, öğretmen gibi bir otorite güç vardır. Bu kuralları değiştirilemez ve sorgulanamaz. Buna göre Arzu ablasının otoritesine uyduğu için ahlaki gerçeklik dönemidir.

CEVAP A

23. Kritik dönem kavramı, organizmanın çevre uyarıcılarına en duyarlı olduğu zaman dilimini ifade eder. Bu bağlamda bebeğin anne karnında çevre uyarıcılarından en fazla etkilendiği zaman ilk üç ay olarak kabul edilmektedir. Bu dönemde çocuğun iç organları oluşumunu tamamladığı için çevreden gelen herhangi bir zarar verici uyarıcı bebeğin gelişiminde geri dönüşü olmayan hasarlara yol açabilir.

CEVAP E

24. Piaget'ye göre bir şemanın diğer şemalarla tutarlı bir yapı oluşturacak şekilde organize edilmesine örgütlenme adı verilir. Yine Piaget'ye göre bireyin karşılaştığı yeni durumu, önceki şemaya dayanarak anlamaya çalışmasına da özümleme adı verilir.

CEVAP A

25. Olumsuz pekiştirme; hoşla gitmeyen uyarıcının ortamdaki çekilmesidir. Demet annesinin sürekli arayıp hesap sormasından kurtulmak için telefonunu sessize almış veya kapatmıştır yani istenmeyen hoşla gitmeyen uyarıcıdan kurtulmuştur. Buna olumsuz pekiştirme denir. Daha sona görüşmek istemediği tüm kişilerde de aynı yöntemi uygulamıştır. Benzer özelliklere aynı tepkiyi vermeye genelleme denir.

CEVAP D

26. Karşıt koşullanma; istenmeyen uyarıcı ile istenene uyarıcının aynı anda verilip istenen uyarıcıya gösterilen duygunun zamanla istenmeyen uyarıcıya da gösterilmesidir. Yani duygunun değişimidir.

Soruda da uzun çorap giymekten hoşlanmayan Kayra'nın antrenörü sevdiği için zamanla çorapları da severek giymesi karşıt koşullanmadır.

CEVAP B

27. Batıl inanç (Tesadüfi pekiştirme); sergilenen davranışla elde edilen sonucun tesadüfen peş peşe olması neticesinde oluşan öğrenmedir.

Soruda da mavi kravat takarak işe giden Özgür Bey'in yüklü bir satış yapmış ve bu durumu mavi kravata bağlamıştır.

CEVAP C

28. Rehberlikle ilgili verilen açıklamalar incelendiğinde;

A) Rehberlik bireylere yol gösterme sürecidir ifadesi yanlıştır çünkü rehberlikte yollar gösterilir.

B) Rehberlik tüm bireylere yöneliktir ifadesi doğrudur çünkü sorunlu sorunsuz herkes bu hizmetten yararlanabilir.

C) Rehberlik hizmetleri her yaşta bireye sunulabilir ifadesi doğrudur çünkü belli bir yaş kriteri yoktur.

D) Rehberlik hizmetlerinde iş birliği esastır ifadesi doğrudur çünkü rehberlikten sadece okul rehber öğretmeni sorumlu değildir.

E) Rehberlik hizmetleri verilirken gizlilik ilkesini dikkate alınmalıdır ifadesi doğrudur çünkü gizlilik etik çerçevede olması gerektir.

CEVAP A

29. Zahide ergenlik döneminde babasıyla münakaşa yaşamış ve bu durumdan çok etkilenmiştir. O yüzden okul rehber öğretmenin Zahide'ye vermesi gereken rehberlik hizmeti psikolojik danışmadır. Psikolojik danışma, danışmanın danışana özel, duygusal, kişisel konularda verdiği hizmettir.

CEVAP C

30. Zahide'nin ailesine verilmesi gereken hizmet ise müşavirlik hizmetidir. Müşavirlik rehberlik kapsamına giren konularda veli, öğretmen, idarecilerin iş birliği yapmasıdır.

CEVAP C

1. Soruda birinci düşünürün erken yaşta eğitimin önemini vurguladığı, “Ağaç yaşken eğilir” anlayışını benimsediği ve çocukluk dönemini karakter gelişiminin en kritik evresi olarak gördüğü belirtilmektedir. Ayrıca “Bostan” ve “Gülistan” adlı eserlerinden söz edilmesi önemli bir ipucudur. Bu eserler ve erken yaşta ahlak eğitime verdiği önem, düşünürün Sadi olduğunu açıkça göstermektedir.

İkinci düşünür ise öğretmenin sadece bilgi aktaran değil, aynı zamanda örnek olması gerektiğini savunmakta; öğrencinin aktif katılımını ve yüreklendirilmesini vurgulamaktadır. Eğitimin amacını insanı hem dünya hem ahiret mutluluğuna ulaştırmak olarak tanımlaması ve “İhyâ-u Ulûmi'd-Dîn” ile “El-Munkız mine'd-Dalâl” gibi eserleriyle tanınması, onun Gazali olduğunu göstermektedir.

CEVAP B

2. Öğretmen, kan dolaşımı kavramını öğretmek için doğal gaz tesisatı ile benzetme (analoji) yapmıştır.

Doğal gaz tesisatı → Borular içinde gaz dolaşır (somut, gözlemlenebilir sistem)

Kan dolaşımı → Damarlar içinde kan dolaşır (soyut ve biyolojik süreç)

Öğretmen burada:

- Öğrencilerin günlük hayatta bildiği
- Daha somut bir sistemi
- Daha soyut bir biyolojik kavramı açıklamak için kullanmıştır.

Bu durum Somuttan Soyuta İlkesini gösterir.

Somuttan Soyuta İlkesi:

Öğretimde önce somut, gözlemlenebilir, yaşantıya dayalı örneklerden başlanır; ardından soyut kavramlara geçilir.

CEVAP D

3. Gagné'ye göre 5 öğrenme ürünü vardır:

Sözel bilgi → Ezberleme, tanımlama, sıralama

Zihinsel beceri → Ayırt etme, sınıflama, kural uygulama

Bilişsel strateji → Yeni bir yöntem geliştirme, problem çözme yolu üretme, özgün ürün tasarlama

Tutum → Alışkanlık, değer, eğilim geliştirme

Psikomotor beceri → Fiziksel hareket gerektiren beceriler

A) Enerji kaynaklarını sıralamak

→ Ezber ve listeleme içerir. Sözel bilgi

B) Enerji kaynaklarını verimli kullanmayı alışkanlık haline getirmek

→ Davranış ve değer geliştirme söz konusu. Tutum

C) Alternatif bir enerji kaynağı modeli tasarlamak

→ Yeni bir ürün geliştirme

→ Özgün çözüm üretme

→ Yaratıcı düşünme Bu doğrudan Bilişsel Strateji örneğidir.

D) Tükenebilir ve yenilenebilir enerji kaynaklarını ayırt etme

→ Sınıflama ve ayırt etme Zihinsel beceri

E) Tükenebilir enerji kaynakları ile ilgili kitap okuma

→ Bilgi edinme Sözel bilgi

CEVAP C

4. Basamaklı öğretimde görevler:

C basamağı → Bilgi ve kavrama (alt düzey)

B basamağı → Uygulama

A basamağı → Analiz, sentez, değerlendirme (üst düzey)

Ayrıca önemli ilke:

Etkinlikler kolaydan zora doğru ilerler.

Sıralama C → B → A şeklindedir.

Analiz, Sentez ve Değerlendirme en üst düzeyde (A basamağı) yer alır.

I. Bilişsel açıdan gittikçe kolaylaşan etkinlikler planlanmıştır.

Basamaklı öğretimde etkinlikler kolaydan zora doğru ilerlemelidir.

“Gittikçe kolaylaşan” ifadesi → zordan kolay doğru demektir.

Bu yaklaşım basamaklı öğretime aykırıdır.

II. Sırasıyla C, B ve A basamaklarından oluşan görevler belirlemiştir.

Bu doğru sıralamadır:

C (bilgi) → B (uygulama) → A (analiz-sentez-değerlendirme) İlkeye uygundur.

III. C basamağında öğrencilerin ürünlerini değerlendirmesini istemiştir.

C basamağı bilgi ve kavrama düzeyidir.

Değerlendirme ise A basamağında yapılmalıdır.

CEVAP D**5. Öğretmen:**

- Hafıza teknikleri kullanıyor
- Daha kısa sürede öğrenmeyi hedefliyor
- Daha kalıcı öğrenme sağlamak istiyor
- Bellek destekleyici ipuçları kullanıyor
- Bilgilerin uzun süreli belleğe geçişini kolaylaştırıyor

Kuantum öğrenme:

- Hızlı öğrenme teknikleri
- Hafıza teknikleri
- Not alma teknikleri
- Bellek güçlendirme yöntemleri
- En az enerji ile en iyi öğrenme gibi uygulamaları içerir.

Ayrıca kişisel gelişim, etkili öğrenme ve zihinsel performans artırmaya odaklanır.

Hafıza teknikleri, bellek ipuçları ve kalıcı öğrenme vurgusu Kuantum Öğrenme yaklaşımının temel özelliğidir.

CEVAP C

6. • Türkçe testi uygulanıyor.
- Sözel yeteneği yüksek öğrenciler başarısız oluyor.
 - Sayısal yeteneği yüksek öğrenciler başarılı oluyor.

Bu durum bize şunu gösterir: Test, ölçmek istediği özelliği doğru ölçmemektedir.

Geçerlilik

Geçerlilik, bir testin ölçmek istediği özelliği ölçme derecesidir.

Bir test:

- Amacına hizmet ediyorsa geçerlidir.
- Ölçmek istediği özelliği gerçekten ölçüyorsa geçerlidir.

Bu soruda:

- Türkçe testi → Sözel yetenekle ilişkili olmalıdır.
- Sözel yeteneği yüksek olanların başarılı olması beklenir.
- Ancak sonuç tam tersini göstermektedir.
- Bu da testin amacına hizmet etmediğini gösterir.
- Bu nedenle testin geçerliliği düşüktür.

Bilen ile Bilmeyeni Ayıramamak

Eğitimde önemli bir ölçüt: Test bilen ile bilmeyeni ayırmalıdır.

Burada:

- Sözel yeteneği olan ile olmayan ayrılmamıştır.
- Beklenen grupla test sonucu örtüşmemiştir.
- Test yanlış özelliği ölçüyor olabilir.
- Bu durum doğrudan geçerlilik sorunudur.

CEVAP B

7. Bağımsız Değişken (Etkileyen)

- Araştırmacının bilerek değiştirdiği / manipüle ettiği değişkendir.
- Neden konumundadır.
- Sonucu etkilediği varsayılır.

Bağımlı Değişken (Etkilenen)

- Bağımsız değişkenden etkilenen değişkendir.
- Sonuç değişkenidir.
- Ölçülen çıktıdır.

Araştırmacı:

- Bir gruba açık uçlu deney
- Diğer gruba kapalı uçlu deney uygulamıştır.
- Yani araştırmacı bilinçli olarak deney yöntemini değiştirmiştir.
- Bu, araştırmacının bağımsız değişkenidir.

Ardından araştırmacı şuna bakmıştır: Uygulama öncesi ve sonrası bilimsel süreç beceri tutum puanları arasındaki fark

Burada ölçülen şey:

- Bilimsel süreç becerileri
- Tutum puanları
- Bunlar uygulanan yöntemden etkilenmektedir.
- Bunlar bağımlı değişkendir.

CEVAP A

8. Ölçüt

Ölçüt, değerlendirme yapabilmek için belirlenen ön koşul veya kriterdir.

Yani ölçüt:

- Başarılı-başarısız kararının verilmesini sağlar.
- “Geçti mi, kaldı mı?” sorusunun temelidir.
- Bir sınır veya referans noktasıdır.

I. Aritmetik ortalamanın üzerinde puan alanlar başarılı sayılacaktır.

Burada:

- Başarılı olmanın koşulu belirlenmiştir.
- Ortalama bir sınır olarak kullanılmıştır.
- Ölçme sonucu (puan) ölçütle karşılaştırılacaktır.
- Bu bir ölçüttür.

(Bağıl ölçüttür çünkü ortalamaya bağlıdır.)

II. İlk 5 soru 10’ar puan, son 2 soru 25’er puandır.

Burada:

- Ölçme işleminin nasıl yapılacağı belirlenmiştir.
- Puan dağılımı düzenlenmiştir.
- Henüz başarı kriteri yoktur.
- Bu bir ölçme kuralıdır, ölçüt değildir.

III. Türkçe sorularının yüzde 60’ını yapanlar başarılı sayılacaktır.

Burada:

- Net bir başarı kriteri vardır.
- %60 yapan geçer denmektedir.
- Bu açıkça bir ölçüttür.

(Mutlak ölçüttür çünkü grup başarısından bağımsızdır.)

IV. Türkçe dersinden başarısız olan öğrenciler sınıf tekrarı yapacaklardır.

Burada:

- Başarısız olmanın sonucu belirtilmiştir.
- Sınıf geçmenin koşulu ortaya konmuştur.
- Değerlendirme yapılabilmesi için bir kriter vardır.
- Bu da bir ölçüttür.

CEVAP D

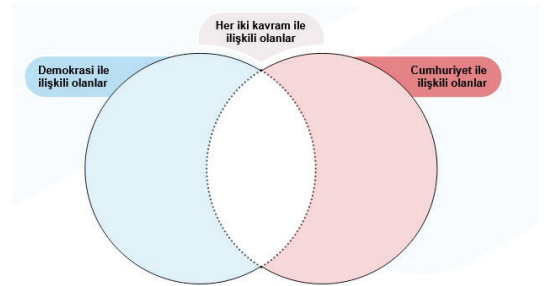
9. Soruda A, B ve C boşluklarının Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’ndeki kavramlara göre doldurulması istenmektedir.

Metinde Ders: Sosyal Bilgiler ve Sınıf Düzeyi: 5 öğrenme çıktısının başında verildiği için A seçeneği 5. Sınıf olmalıdır.

Öğrenme çıktısının altında “b) Demokrasi ve cumhuriyet kavramları arasındaki ilişkiyi belirler.” ifadesi yer aldığı için B boşluğu Süreç bileşenidir. Süreç bileşeni öğrenme çıktısının alt bileşenidir.

Venn şeması, iki ya da daha fazla kavramın benzer ve farklı yönlerini karşılaştırmak için kullanılan görsel bir yöntemdir. Kesişen dairelerden oluşur ve her daire bir kavramı ya da kümeyi temsil eder. Dairelerin kesişim bölümü ortak özellikleri, kesişmeyen kısımlar ise farklı özellikleri gösterir. Bu yöntem, öğrencilerin analitik düşünme ve karşılaştırma becerilerini geliştirir. Ayrıca soyut kavramların daha somut ve anlaşılır hâle gelmesine yardımcı olur.

Etkinlikte iki kavramın benzer ve farklı yönlerini karşılaştırmaya yönelik kesişim alanları olan bir şema kullanıldığından yöntem Venn şeması yöntemidir.



CEVAP C

10. Soruda Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli İlkokul Türkçe Öğretim Programından söz edilmektedir. Programda öğrenme çıktıları, süreç bileşenleri, konuların işleniş sırası, kullanılacak araç-gereçler ve ölçme-değerlendirme süreci ayrıntılı biçimde belirtilmiştir. Ayrıca öğretmenin bu yazılı çerçeveye göre derslerini yürütmek zorunda olduğu ifade edilmiştir. Programın anayasa ve ilgili eğitim yasalarına dayalı olarak hazırlandığı, tüm okullarda uygulanmasının zorunlu olduğu ve hukuki nitelik taşıdığı vurgulanmıştır.

Bu özellikler resmî programın temel nitelikleridir. Resmî program; devlet tarafından geliştirilen, yazılı ve sistemli bir yapıya sahip olan, hedefleri ve içeriği açıkça belirlenmiş, uygulanması zorunlu programdır. Aynı zamanda hukuki dayanağa sahiptir ve öğretmenlere ders planı hazırlamada temel oluşturur.

CEVAP C

11. Farklılaştırılmış öğretim; öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyi, ilgi alanı ve öğrenme profillerine göre öğretim sürecinin uyarlanmasını esas alır. Bu anlayışta amaç, her öğrencinin kendi potansiyeline uygun biçimde gelişimini desteklemek ve bireysel farklılıkları öğretim sürecinin merkezine almaktır.

Seçenekler incelendiğinde:

A) Esnek planlama → Farklılaştırılmış öğretimin temel ilkelerindedir.

B) Bireysel farklılıkları temel alma → Farklılaştırılmış öğretimin temel ilkelerindedir.

C) Öğrencinin kendi hızında ilerlemesi → Farklılaştırılmış öğretimin temel ilkelerindedir.

E) Sürekli, geliştirici ve çeşitlendirilmiş ölçme-değerlendirme → Sürece dayalı ve biçimlendirici değerlendirme, modelin önemli ilkelerindedir. Farklılaştırılmış öğretimin temel ilkelerindedir.

D) Öğrenme sürecini norm temelli başarı sıralamasına göre yapılandırma → Norm temelli değerlendirme, öğrencileri birbirleriyle yarıştırmaya ve başarı sıralaması oluşturmaya dayanır. Oysa farklılaştırılmış öğretimde temel yaklaşım bireysel gelişimi esas almak ve rekabetten ziyade bireysel ilerlemeyi desteklemektir. Bu nedenle farklılaştırılmış öğretim ilkeleri arasında yer almaz.

Farklılaştırılmış öğretim ilkeleri şunlardır:

1. Esneklik
2. Bireysel farklılıklara saygı
3. Değişime açıklık
4. Bireysel ve grup beklentileri dengesi
5. Her öğrencinin kendi hızında ilerlemesi
6. Sürekli, geliştirici (biçimlendirici) ve çeşitli değerlendirme yöntemleri

CEVAP D

12. Okul temelli planlama, zümre öğretmenler kuru- lunca ders kapsamında gerçekleştirilmesi kararla- ştırılan etkinliklere ayrılan süreyi ifade eder. Bu planlama ile öğretmenlere öğretim programını uyarlama esnekliği ve özerkliği tanınır. Öğretim programlarının tamamlayıcısı ve destekleyicisi bir alan olarak görülür. Planlamalarda 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun genel amaç ve temel ilkeleri ile öğretim programlarının amaçları ve öğrenme çıktıları dikkate alınır. Çalışmalar için ayrılan süreler öğretim programlarında belirtilir ve yıllık planlarda gösterilir. Okul temelli planlama, ihtiyaçların belirlenmesi, uygun faaliyetlerin yürütülmesi ve etki değerlendirmesini içeren sistematik bir süreçtir. Bu süreçte öğrenci katılımı desteklenir, yaparak ve yaşayarak öğrenme esas alınır ve öğrencinin bütüncül gelişimi hedeflenir.

E seçeneğinde, okul temelli planlamanın merkezi olarak belirlenmiş standart etkinliklerin tüm okul- larda aynen uygulanmasını zorunlu kıldığını ifade etmektedir. Oysa okul temelli planlamanın teme- linde esneklik ve öğretmenlere programı uyarlama imkânı vardır. Bu yaklaşım, okulların kendi ihtiyaç- larına göre planlama yapmasını öngörür. Merkezi ve değiştirilemez uygulamalar okul temelli anla- yışla çelişir. Bu nedenle E seçeneği okul temelli planlamanın özüne aykırıdır.

CEVAP E

13. 10.12.2022 tarihli ve 32039 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Yönetmeliği'nin 6'ncı ve 16'ncı maddeleri kapsamında hazırlanan Millî Eğitim Şûrası Yönergesi hazırlamıştır.

Verilen bilgiler doğrultusunda Millî Eğitim Şûrası;

- Bakanlığın bilimsel danışma kuruludur (Madde 5).
- Türk millî eğitim sistemini geliştirmek ve niteliğini artırmak amacıyla eğitim ve öğretimle ilgili konuları inceler ve tavsiye kararları alır.
- Bakan, Şûranın tabii üyesi ve başkanıdır (Madde 6).
- Şûra; tabii üyeler ve davet edilen üyelerden oluşur.
- Tabii üyeler arasında; Bakan Yardımcıları, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı, Bakanlık merkez teşkilatı birim amirleri ve Talim ve Terbiye Kurulu üyeleri yer alır (Madde 7).
- Ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanı ve üyeleri de davet edilen üyeler arasında sayılmıştır.
- Şûra çalışmalarını yürütmek üzere Genel Sekreterlik oluşturulur (Madde 8).
- Genel Sekreter ve yardımcıları kurul üyeleri arasından belirlenir (Madde 9).

Tarih tablosuna bakıldığında ise:

1. Millî Eğitim Şûrası 17–29 Temmuz 1939 tarihinde toplanmıştır.

1943 yılı ise 2. Millî Eğitim Şûrasının tarihidir.

Bu nedenle "İlk Millî Eğitim Şûrası 1943 yılında toplanmıştır." ifadesi yanlıştır.

CEVAP E

14. • Okul öncesi ve ilköğretim kurumlarının yönetimine yönelik çalışmalar yapıldığı,
• Bu kademelere ait eğitim ve öğretim programlarının hazırlandığı,
• Ders kitapları ve eğitim araç-gereçlerinin güncellendiği,
• Hazırlanan programların ilgili kurula sunulduğu,
• İlkokul öğrencilerinin barınma ve maddi destek işlemlerinin yürütüldüğü,
• Belirlenen politikaların uygulanmasının sağlandığı ifadelerine yer verilmiştir.

Bu görevler, 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi Madde 304'te düzenlenen Temel Eğitim Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri arasında yer almaktadır. Temel Eğitim Genel Müdürlüğü; okul öncesi ve ilköğretim kurumlarının yönetimi, eğitim programlarının hazırlanması ve ilköğretim öğrencilerine yönelik barınma ve destek hizmetlerinin yürütülmesinden sorumludur.

CEVAP C

15. Soruda;
- Okulların temizlik, güvenlik, aydınlatma, ısınma ve onarım işlerinin yürütüldüğü,
 - Kiralama ve satın alma işlemlerinin yapıldığı,
 - Taşımali eğitim hizmetlerinin organize edildiği,
 - Ders kitapları ve yardımcı kaynakların temin edilerek illere ulaştırıldığı,
 - Laboratuvar araç-gereçleri, makine ve teknik donanım ihtiyaçlarının karşılandığı,
 - Bakanlığın taşınır ve taşınmaz mallarına ilişkin işlemlerin yürütüldüğü,
 - Genel evrak ve arşiv hizmetlerinin düzenlendiği,
 - Öğretmenevi ve misafirhane gibi sosyal tesislerle ilgili iş ve işlemlerin yapıldığı ifadelerine yer verilmiştir.

Bu görevler, 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi Madde 318'de düzenlenen Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevleri arasında yer almaktadır. Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü; satın alma, kiralama, bakım-onarım, taşınır-taşınmaz işlemleri, evrak-arşiv hizmetleri ve sosyal tesislerin yürütülmesinden sorumludur.

CEVAP B

16. Esasicilik anlayışında öğrencilerin ne öğrenecekleri nasıl öğreneceklerinden daha önemlidir. Aslında mesele bilgilerin bir şekilde edinilmesidir. Çağdaş anlayışta ise öğrencilerin etkinlikle öğrenmeleri yani nasıl öğrendikleri oldukça önemlidir.

Sorudaki seçenekler incelendiğinde A, B, C ve E esasiciliğe ait bir açıklama iken D seçeneğindeki açıklama değildir.

CEVAP B

17. Ezgi Öğretmen, Türkçe derslerinde kullandığı soru-cevap etkinliklerinde öğrencilerin yanlış cevaplar vermeleri durumunda sınıfın büyük çoğunluğunun bazı istenmeyen davranışlarda bulunduğunu tespit etmiştir. Böyle bir sorunun çözümünde Ezgi Öğretmen'in öncelikle uygulaması gereken sınıf yönetimi stratejisi, istenmeyen davranışın çıkış nedenlerini (sorunun kaynağı) belirlemektir.

CEVAP B

19. Edgar Dale'nin yaşantı konisine göre;

- Gerçek eşyalar
- Simülatörler
- Üç boyutlular
- Dramatizasyonla yaşantı
- Gösteri
- Gezi
- Sergi
- Tv yolu
- Hareketli resimler
- Radyo, plak, İm şeridi
- Resimler
- Sözel sembollerdir.

Seçenekler incelenirse;

İlkçağ medeniyetleri ile ilgili fotoğraflar gösterirse (Resim)

Efes antik kentine geziye götürürse (Gezi)

İlkçağ medeniyetleri ile ilgili doğaçlama oyun sergilemelerini sağlarsa (Dramatizasyon)

Medeniyetler ile ilgili turizm bilgilendirme servisiyle görüşmelerini sağlarsa (Sözel semboller)

İlkçağ medeniyetlerinin kullandığı araç gereç ve malzemeleri incelemelerini sağlarsa (Gerçek eşyalar)

CEVAP B

18. Soruda öğretmenin öğrencileri arasında bir problem olduğunu ve bu durumun sınıfta istenmeyen bir atmosfer yarattığı vurgulanmaktadır. Böyle bir durumda sorunun çözümü için öğretmenin ilk yapması gereken etkinlik, sorunun nedenini (kaynağını) anlamaya / tespit etmeye çalışmak olacaktır.

CEVAP B

20. Denge, materyalde göz tarafından algılanan ağırlıkla ilgilidir. Görsel ikiye eşit parçaya bölüldüğünde verilen cisimler birbirinin aynısıysa ve hemen hemen ağırlıkları da birbirinin aynısı ise dengedir.

CEVAP C

21. Programlı öğretim tekniği; bir yazılımda konuların küçük adımlar halinde birim birim aktarıldığı, her birimin sonunda anında dönüt düzeltmeler ve her doğru cevap için de pekiştiricilerin yer aldığı, öğrencilerin bireysel hızına göre öğrenme sağladıkları bir tekniktir. Bu teknikte iş birlikli öğrenme ya da grup etkinliği söz konusu olmadığı için arkadaşlarına karşı olumlu bağlılık geliştirme söz konusu değildir.

CEVAP C

22. Piaget'in ahlak gelişim dönemleri heteronom (dışa bağlı) ve otonom (ahlaki özerklik) olmak üzere ikiye ayrılır. Heteronom ahlak döneminde kurallara ceza almamak için bağlılık gösterir ve kurallara kayıtsız şartsız uyma söz konusudur. Soru öncülünde ceza almaktan korktuğu için kurallara uygun davranmıştır.

CEVAP A

23. Animizim, çocukların canlı ve cansız ayrımı yapmamasıdır. Bunun doğal bir sonucu olarak bazen cansız bir nesneyi canlıymış gibi, bazense canlı bir varlığı cansızmış gibi değerlendirebilirler. Animizim işlem öncesi dönemde görülür.

CEVAP C

24. Gelişimsel süreçte meydana gelen olaylar, belli bir sıra içerisinde, düzenli şekilde gerçekleşir. Bu nedenle neyin ne zaman ne şekilde gerçekleşebileceğini önceden kestirmek mümkündür. Örneğin; Bir çocuğun koşabilmesi için öncelikle yürümesi gerekir. Bu durumda çocuk yürümeye başladıktan bir süre sonra çocuğun koşmaya başlayacağı söylenebilir. Buna göre çocukluk yıllarındaki durumun ergenlik dönemine yansımaları yordanabilir bir sıra izler ilkesini ile ilgilidir.

CEVAP B

25. Soru incelendiğinde;

A) Kısa süreli bellekte tekrar ve gruplama ile daha çok bilgi daha uzun süre akılda tutulabilir. (Doğru)

B) Unutma, uzun süreli bellekteki bilgilerin geri getirilememesi sürecini anlatır. (Doğru)

C) Bilgilerin zihinde ulaştıkları ilk nokta duyuşal kayıttır ve buranın birim kapasitesi sınırlıdır. (Yanlış) Çünkü bilgilerin zihinde ulaştıkları ilk nokta duyuşal kayıttır ama buranın kapasitesi sınırsızdır.

D) Uzun süreli bellek anısal, anlamsal ve işlemsel olmak üzere üç boyuttan oluşur. (Doğru)

E) Duyuşal kayıttaki veriler dikkat ve algılama süreçleriyle kısa süreli belleğe aktarılır. (Doğru)

CEVAP C

26. Premack ilkesi; organizmanın yapmak istemediği davranışları yapmak istediği davranış ile pekiştirme işlemidir. Başkasının kontrolünde yapılan davranışlardır. Kitap okumaktan hoşlanmayan bir çocuğa annesinin kitap okuduktan sonra bilgisayar oynayabilirdesin demesi premack ilkesi ile açıklanır.

CEVAP C

27. Öğrenme; yaşantılar sonucu organizmada meydana gelen kalıcı izli davranış değişikliğidir.

Sorudaki seçenekler incelendiğinde;

Köpeklerin sahiplerinin attığı topları geri getirmeleri,

Martıların kendilerine yiyecek atan tekneleri takip etmesi,

Bir kedinin veteriner görünce ondan uzaklaşması,

Arabasının lastiği patlayan kişinin, lastiği yedek lastikle değiştirmesi öğrenme ürünüdür.

Fakat marketten aldığı son kullanma tarihi geçmiş tavuğu yiyen birinin midesinin bulanması öğrenme ürünü değildir.

CEVAP C

28. Okulda arkadaş grubundakiler kadar yüksek notlar alamayan bir öğrenci yaşadığı olumsuz duygulardan kurtulmak için başka bir gruba yakınlaşmaya başlıyorsa ona söylenecek cümle "Arkadaşlarının yüksek puanlar alırken senin alamaman sana kendini yetersiz hissettiriyor ve bu seni üzüyor" olmalıdır. Çünkü bu cümle empatik bir cümle iken diğer seçenekler empatik olmadığı için uygun değildir.

CEVAP C

29. Kişisel sosyal rehberlik; etkili iletişim yolları, çatışma çözüm yolları, insanın benlik algısı, akran baskısı-zorbalığı, atılganlık eğitimi vb. konuları içermektedir.

Soruda Derya sınav kaygısından dolayı öfke patlaması yaşadığı için bu durum kişisel sosyal rehberlik türü kapsamında yer almaktadır.

CEVAP E

30. Hümanist Kuram'a göre her birey biricik-tek-özel-eşsizdir. Bireysel farklılıklara saygı esastır. Bireysel benlik algılarımız birbirinden farklıdır. Her birey doğuştan iyidir ve kendini özgürce yönetme, yön verme ve kendini gerçekleştirme gizil gücüne sahiptir.

Soru incelendiğinde A, B, D ve E seçeneği doğru iken C seçeneği yanlıştır.

CEVAP C